

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

29 Mart 2013 Cuma

ADALET KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

29 Mart 2013 Cuma

---0---

K O N U

Sayfa

İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/748) (Devam)

1:57

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:13
Madde İhdasına İlişkin Önerge	1
Gerekçe	1:2
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	2
Madde İhdasına İlişkin Önerge	2
Gerekçe	2
Madde 1	2
Ali Rıza ÖZTÜRK	(Mersin) 3, 4
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak) 3
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay) 3:4
Mustafa KÖKÇAM (Danıştay Genel Sekreteri)	4
Metin ULUKANLIGİL (AYİM 2. Daire Üyesi)	4:5
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa) 4, 5
Recep ÖZEL	(Isparta) 4
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak) 5
Murat YAMAN (Milli Savunma Bak Temsilcisi Hâkim Yarbay)	5
Ömer Süha ALDAN	(Muğla) 5
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak) 5
Madde 2	5
Faruk BAL	(Konya) 5:6
Madde 4	6
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak) 6:7
Kenan ÖZDEMİR (Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	6:7
Murat GÖKTÜRK	(Nevşehir) 7
Önerge	7
Gerekçe	7:8
Madde 5	8

Faruk BAL	(Konya)	8:11
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	10
Yılmaz TUNÇ	(Bartın)	10
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	10
Ali Rıza ÖZTÜRK	(Mersin)	10:11
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa)	11
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	11:13

İKİNCİ OTURUM

14:57

Ali Rıza ÖZTÜRK	(Mersin)	14:16
Yılmaz TUNÇ	(Bartın)	16
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	16:18, 22
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa)	16:17
Recep ÖZEL	(Isparta)	18
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	18:22
Murat BOZLAK	(Adana)	19
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	20:22
Önerge		22
Gerekçe		22
Kenan ÖZDEMİR (Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		22
Önerge		22
Gerekçe		22:23
Kenan ÖZDEMİR (Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		23
Önerge		23
Gerekçe		23
Kenan ÖZDEMİR (Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		23
Madde 6		23
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	23:26
Ali Rıza ÖZTÜRK	(Mersin)	24, 26:28
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	25, 27
Recep ÖZEL	(Isparta)	25, 28
Bülent TURAN	(İstanbul)	26
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	26, 29:30
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	27, 29, 30
İlhan CİHANER	(Denizli)	27
Ömer Süha ALDAN	(Muğla)	27
Bilal UÇAR	(Denizli)	28
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	28:29
Önerge		30
Gerekçe		30:31
Önerge		31
Gerekçe		31
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	31
Önerge		31
Gerekçe		31:32
Madde 7		32
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	32
Yargıtay Temsilcisi		32
Madde 8		32
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	33:34
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	34
Önerge		34

Gerekçe		34
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	34
Önerge		34
Gerekçe		34
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	34
Madde 9		34
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	35
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	35
Önerge		36
Gerekçe		36
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	36
Önerge		36
Gerekçe		36
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	36
Turgut DİBEK	(Kırklareli)	36
Önerge		36:37
Gerekçe		37
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	37
Ömer Süha ALDAN	(Muğla)	37:38
Yargıtay Temsilcisi		38
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	38:39
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	39
Madde 10		39
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	39
Önerge		40
Gerekçe		40
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	40
Önerge		40
Gerekçe		40
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	40
Önerge		40
Gerekçe		40
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	40
Madde 11		41
Önerge		41
Gerekçe		41:42
Kenan ÖZDEMİR (Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		42
Madde 12		42
Ömer Süha ALDAN	(Muğla)	42:43
Ali Rıza ÖZTÜRK	(Mersin)	43:44
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	43, 44:45
Yılmaz TUNÇ	(Bartın)	44
Recep ÖZEL	(Isparta)	44:45
Önerge		45
Gerekçe		45:46
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	46
Madde 13		46
Önerge		46
Gerekçe		46
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	46
Madde 14		47
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	47
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	47:48

Necati MERAN (Yargıtay Üyesi)		48
Madde 15		48
Ali ÖZGÜNDÜZ	(İstanbul)	48:49
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	49
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	49
Önerge		49
Gerekçe		49
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	49
Önerge		50
Gerekçe		50
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	50
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	51
Murat GÖKTÜRK	(Nevşehir)	51
Madde 16, 17		51
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	51:52
Önerge		52
Gerekçe		52
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	52
Madde 18, 19, 20		52
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	52, 53:54
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	53, 54
Murat YAMAN (Milli Savunma Bak. Temsilcisi Hâkim Yarbay)		53, 54
Kenan ÖZDEMİR (Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		53
Önerge		54
Gerekçe		54
Murat YAMAN (Milli Savunma Bak. Temsilcisi Hâkim Yarbay)		54:55, 55
Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	55
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	55, 56
Önerge		56
Gerekçe		56
Madde 3		56
Yeni Madde İhdasına İlişkin Önerge		56
Gerekçe		56
Madde 21, 22		56

Açılma Saati: 10.37

Kapanma Saati: 17.50

29 Mart 2013 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 10.37

BAŞKAN : Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ : Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ : Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP : Harun TÜFEKÇİ (Konya)

(Oturum Başkan Vekili Hakkı Köylü tarafından açıldı)

0

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı açıyorum.

Bilindiği üzere, dün geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmış ve maddelere geçilmiştir. 1'inci maddeden itibaren görüşmelere başlıyoruz.

Madde ihdasına dair 2 tane önerge var arkadaşlar, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/748 sıra sayılı İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına;

1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 10'uncu maddesinde değişiklik öngören aşağıdaki madde hükmünün, 1'inci madde olarak eklenmesini ve Tasarının diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Başesgioğlu

Oktay Öztürk

İstanbul

Erzurum

Madde 1- 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 10'uncu maddesinde yer alan "en fazla" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Gerekçe:

Herkesin "kanunla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme" tarafından yargılanma hakkına sahip olduğuna işaret eden "adil yargılanma hakkının mahkeme, kanunilik, bağımsızlık ve tarafsızlık olarak belirlenen dört koşulundan birisi olan "bağımsızlık" kriteri; başka bir kişi veya organdan emir almamak ve tarafların ve özellikle yürütme organının etki alanının dışında olmak şeklinde tanımlanmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önüne gelen davalarda, bir mahkemenin bağımsızlığını araştırırken, üyelerinin atanma ve görevden alınma usulüne, görev süresine, üyelere emir verme yetkisine sahip bir makamın bulunup bulunmadığını araştırmakta, AİHS ihlalinin söz konusu olup olmadığını buna göre değerlendirmektedir.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesine üyelerin atanma usulü 1982 Anayasasının 157 ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 7-10 maddelerinde düzenlenmiştir.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesine üye olarak atanan ve hakim sınıfından olmayan sınıf subaylarının; Genelkurmay Başkanlığınca önerilen üç aday arasından nihai olarak Cumhurbaşkanı tarafından seçilip atanmaları, atandıktan sonra aynen askeri hakimler gibi anayasal güvence altında görev yapmaları, disiplin konularında Disiplin Kuruluna tabi kılınmaları ve görev süreleri zarfında idari veya askeri yetkililerce herhangi bir değerlendirmeye (sıci almamaları) tabi tutulmamaları, en fazla dört yıl bir süre ile görev yapmalarının sağlanması suretiyle, idareye karşı bağımsızlıkları konusunda bir takım güvenceler sağlandığı tespit edilmekle beraber, bilhassa görev süresinin alt sınırı konusunda tereddütler bulunmaktadır.

Doktrinde, subay üyelerin dört yıllık görev süresi dolunca tekrar askeri hiyerarşi içerisindeki görevlerine dönmeleri, kendi asıl görevlerinde tayin ve terfilerin tamamen kendi hiyerarşik üstlerinin takdirine bağlı olması nedeniyle, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde görev yaptıkları süreçte, daha sonraki kendi asıl görevlerinde iyi yerlere tayin olmayı ve terfi etmeyi düşünen üyelerin hiyerarşik amirlerinin etkisi altında kalmasının muhtemel olduğu, bu görüntünün subay üyelerin bağımsızlığını zedelediği yönünde görüşler bulunmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından şu ana kadar verilen kararlarda, subay üyelerin bağımsızlığı konusunda yeterli güvenceler bulunduğu tespit edilmekle beraber, subay üyelerin amiri durumunda olan makamlar, genellikle iptali istenen idari işlemleri tesis eden makamlar olup, Mahkeme önünde davalı konumundadır. Genelkurmay Başkanlığının bir işleminin iptalinin istenildiği bir

davada, Genelkurmay Başkanlığı tarafından mahkemeye üye olması için önerilen subay üyeler ne kadar objektif olurlarsa olsunlar, davacılar tarafından bağımsız ve objektif olduklarının kabulü zor görünmektedir. Bu algıyı kısmen de olsa ortadan kaldırmak için subay üyelerin mahkemede görev yapmalarının alt sınırının belirlenmesi gerektiği düşünülmüştür. Kaldı ki, Kanunda görev sürelerinin en fazla dört yıl olacağına belirtilmesine rağmen, alt sınır belirtilmediğinden uygulamada idare tarafından bu süre iki yıl olarak uygulanmaktadır, idare hukukunun özelliği ve mevzuatın karmaşık olması göz önüne alındığında, bu iki yıllık süreçte mesleki intibakın temin edilmeye başlandığı bir dönemde personelin atanması verimlilik ile de bağdaşmamaktadır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, eğer Komisyonunuzca mümkün ise... Biz, bu önergelerle şimdi muttali olduk. Öğleden sonraki oturumda değerlendirme için bir inceleyelim diyeceğim, başka önerge de varsa aynı şekilde. Buradaki değerlendirmeleri öğleden sonra yapma hakkımızı saklı tutalım ve talik edelim diye ben öneriyorum.

Takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN – O zaman bunları oylamayalım, bu önergeleri geçelim.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – İnceleyelim ondan sonra...

BAŞKAN – Peki.

O zaman diğer önergeyi de aynı şekilde yapalım, iki tane...

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/748 Sıra Sayılı İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına;

1602 Sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20. Maddesinde değişiklik öngören aşağıdaki madde hükmünün, 1.ci madde olarak eklenmesi ve tasarının diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Murat Başesgioğlu

İstanbul

Madde 20- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, askeri kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen, görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda; ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz.

Bu Kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erlerdir.

Gerekçe:

Önerge, maddenin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarıyla uyumlu hale gelmesini amaçlamaktadır.

BAŞKAN – Bunu da bırakıyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum arkadaşlar:

İNSAN HAKLARI VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ BAĞLAMINDA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 46'ncı maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere arttırılabilir ve miktarın arttırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir."

BAŞKAN – Madde üzerinde görüşmelere başlıyorum.

Buyurun Sayın Öztürk.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyesi arkadaşlarım, Sayın Bakan; şimdi, bu tasarinin 1'inci ve 3'üncü maddesiyle, ikisine ben götürü usulle söyleyeyim, çünkü aynı şeyler. Dün, Komisyon Başkanımız Sayın İyimaya'nın da vurguladığı husus, aynı düşünüyoruz kendisiyle bu konuda.

Şimdi, burada, Askeri Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin 46'ncı maddesinde bu 1'inci maddeyle, 3'üncü maddede de 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 16'ncı maddesinin (4)'üncü fıkrasına şu cümle ekleniyor: Tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktarın süre veya diğer usul koşulları gözetilmeksizin nihai karar verilmeye kadar bir defaya mahsus olmak üzere arttırılma olanağı getiriliyor bu iki tasarıyla. Bu arttırıma ilişkin dilekçenin karşı tarafa tebliği ve verilecek cevaba ait süre düzenleniyor.

Şimdi, tasarinin her iki madde gerekçesine baktığımız zaman bu düzenleme İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin adil yargılanma ilkesinin ihlali dolayısıyla ülkemiz aleyhine verilmekte olan mahkûmiyet kararlarını gerekçe göstererek yapıyor. Ayrıca, idari yargıda görülen tazminat davalarına yöneltilen eleştiri ve sorunları çözüme yönelik bir düzenleme. Buna bir itirazımız yok, çünkü AIHM kararları karşısında boynumuz kıldan ince. Bu çözüm arayışına girilmesini eleştirecek bir taraf olmadığını düşünüyoruz. Ancak, bu çözümün yeri ve nasıl olması gerektiği konusunda teknik olarak yanlış olduğunu düşünüyoruz. Şöyle...

Şimdi, 2577 sayılı Kanun bakımından talebin ıslah müessesine ilişkin düzenlenen kanunun "Tebliğat ve cevap verme" başlıklı 16'ncı maddesinde yapılmış. Bu maddenin (4) numaralı fıkrası bir cümle eklemiştir. Fıkra, "Taraflar sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler." düzenlemesini içeriyor. Cümle eklemek için bu fıkranın seçilmesinin nedeni, düzenlemenin karşıt anlamından, süresinde verilecek ikinci dilekçelerde dava dilekçesine yazılı olana ek taleplerde bulunulması mümkün olduğu gibi bir anlam çıkarılmış olmasıdır. Oysa, hepimizin bildiği üzere, idari davalar süreli davalardır. Dava açma süresi geçtikten sonra taleplerin değiştirilmesi veya yeni talepler eklenmesi olanaklı değildir. Burada sözü edilen hak talebi, savunma dilekçeleriyle ikinci dilekçelerde iddia ve savunmaları güçlendirmek amacıyla ileri sürülenlerle ilgili.

Bu bakımdan, dava konusu miktarın artırılmasına olanak tanıyan düzenlemenin bu maddede yapılması artırma talebi içeren dilekçeye karşı tarafın cevap hakkı dışında uygun değildir, öyle düşünüyoruz. Dilekçenin karşı tarafa tebliği ve karşı tarafın bu dilekçeye cevap hakkı 16'ncı maddede düzenlenebilir, bunda sakınca yok ancak dava dilekçesinde talep edilen miktarın artırılması hakkının kanunun "İdari davanın açılması" başlıklı 3'üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde düzenlenmesi kanun yapma tekniği bakımından daha doğru olur diye düşünüyoruz. Çünkü, tam yargı davalarında dava konusu miktarın gösterilmesi zorunluluğu bu bentte düzenlenmiştir. Cümle bu bende eklenebilir diye düşünüyoruz.

Bu görüşler aynı zamanda, tasarinin 1'inci maddesi bakımından da geçerlidir. Bu görüşlerimiz de aynı zamanda Danıştayda yüksek yargıçlar tarafından da benimsenen bir görüştür. Benim aldığım tartıştığım tartışmalardan sonra çıkan bir görüştür.

Komisyonun takdirine sunuyorum. Sayın İyimaya da, doktriner İyimaya da bu görüştedir.

BAŞKAN – Ben doktriner olmadığıma göre aynı görüşte olmayabilirim.

Şimdi, burada, şöyle bir şeyle karşı karşıyayız: Yani, esas itibarıyla doğru bir hüküm ama burada mı olsun, öbür tarafta mı olsun?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Kanun tekniği yapma açısından, evet.

BAŞKAN – Burada da olsa bir sakıncası yok ama kanun tekniği açısından sıkıntılı diyorsunuz yani.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Tabii, tabii.

BAŞKAN – O zaman bunu Hükûmete de soralım, ne söylüyor bu konuda?

Bir dakika Sayın Bakanım...

Dilek Hanım siz bir şey söyleyeceksiniz, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Efendim, dün de Komisyon toplantısı biterken söylemiştik. Uygulayıcı arkadaşlardan da bu konuda uyarılar geldi. Derdest olan davalarda da bunun uygulanması konusunda bir ek önerge verilmesi...

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Geliyor önerge...

BAŞKAN – Var. Tabii, geçici madde konulması lazım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Evet, onun uygulanması gerekir. Yani o konuda bir tereddüt hasıl olmuş çünkü onu söylemek için söz almıştım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

O yapılacak herhâlde...

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, aslında, mevcut derdest davalara uygulanması yönünde bir tereddüt olmaması lazım. Usule ilişkindir ve anında etki prensibi gereğince uygulanır. Ancak, bu tereddütler izale edilsin diye bir önerge gönderdik, arkadaşlarımız uygun görülürse o önerge teklif ediliyor, bu tereddüt ortadan kaldırılacak.

Ali Rıza Bey'in söylediği konu esasa müessir olmamakla beraber, yöntem açısından arkadaşlarımız -Danıştay temsilcimiz de burada- şayet bu yönde bir yaklaşım geliştirilirse bu tür bir değişimi de süreç içerisinde... Gerekirse bu maddeyi geçelim, tekriri müzakereyle de bunu yapabiliriz. Bu konuda bizim herhangi bir ısrarımız olmaz, maksat hasıl olsun, kâfi.

BAŞKAN – Danıştay temsilci mize bir sorulmuş.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ MUSTAFA KÖKÇAM – Sayın Başkanım, bu, sonradan bir tamamlama olduğu için cevap verme ve tebligat aşamasında ortaya çıkacak bir şeydir. İlk başta “Dava yanlış açılır, eksik açılır.” diye düşünülmez. İlk başta doğru açıldığı farz edilir, ona göre yazılmış. Yani, olabilir, (3)'üncü fıkrada düzenlenebilir ama 16'ncı maddede daha uygun olur. Yani, unutulmuş bir şeyi tamamlama şeklinde, süreyi zaten... Orada yazılırken yeri uygun olabilir diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN – 16 mı daha uygun olabilir diyorsunuz?

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ MUSTAFA KÖKÇAM – Evet.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, burada ilave bir şey edeyim.

Şimdi, genelde bu ıslah talebi bilirkişi raporlarının ortaya çıkmasından sonra yapılmak isteniyor.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Siz bir dava açılıyorsunuz, bilirkişiye gidiyor dosya, bilirkişi öyle bir kıymet takdir yapıyor ki ya da dava değeri takdir ediyor ki, sizin dava dilekçenizdeki rakamın üstünde. Bu takdirde ıslah mümkün değildi. AİHM'de de bu yönde bir ihlal kararı çıkınca, biz bu ihlali de karşılamak, vatandaşın hakkını da korumak açısından böyle bir düzenlemeyi uygun gördük. Dolayısıyla, sonradan ortaya çıkan bir neden... İlla yanlışlık olması gerekmiyor, sonradan değer artmış olabilir, yargılamanın uzun sürmesinden kaynaklı, enflasyona yenik düşebilir değer. Bütün bunlar açısından burada düşünülüyor ama tekrar ediyorum, arkadaşlarımız gün içerisinde teknik olarak devam etsinler bu çalışmaya, sonuna doğru tekrar değerlendirelim.

BAŞKAN – O zaman bu maddeyi oylamayalım. Eğer buraya koymayacaksak onu kaldırırız o takdirde.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – 1 ve 3 aynı zaten.

BAŞKAN – Nasıl?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – 1 ve 3 aynı, 2 başka.

BAŞKAN – Geçiyoruz o zaman 2'nci maddeye.

AYİM 2. DAİRE ÜYESİ METİN ULUKANLIGİL – Başkanım ben bir şey söyleyebilir miyim AYİM temsilcisi olarak?

BAŞKAN - Buyurun.

AYİM 2. DAİRE ÜYESİ METİN ULUKANLIGİL – Getirilen ıslah müessesesi büyük haksızlıkları önleyen bir müessese ama benim burada gördüğüm bir eksiklik, AYİM'de de bizim tartıştığımız... Daha önce ıslah müessesesi olmadığı için bizde çok yüksek miktarlarda tazminat talep eden davacılarımız var şu anda görülmekte olan davalarda. Dolayısıyla, biz buraya sadece artırım olarak... Tabii, ben hukuk tekniği açısından uygun mu değil mi bilmiyorum ıslah açısından fakat buraya sadece artırım olarak koyarsak şu anda devam etmekte olan davalarda davacılar, diyelim 600-700 milyarlık tazminat istemiş, bilirkişi 100 milyar tazminat çıkartmış.

BAŞKAN – Demek ki avukatlar yanlış açmış davayı.

AYİM 2.DAİRE ÜYESİ METİN ULUKANLIGİL – Onu indirmek mümkün olmayacak.

Bence, görülmekte olan davalar için ise bir azaltma imkânı verilirse davacıların uğrayacağı zararların önleneceğini düşünüyorum. Hukuk tekniği açısından olur mu bilmiyorum.

BAŞKAN – O, avukatlığı da bitirir, biraz, dava olmaktan da çıkar gibi geliyor bana kalırsa.

AYİM 2.DAİRE ÜYESİ METİN ULUKANLIGİL – Aleyhe... Şöyle söyleyeyim...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Usul hukuku tekniği açısından böyle bir şey...

BAŞKAN –Karıştırmayalım, söz isteyen olursa arkadaşlara vereyim ben bu konuda.

AYİM 2.DAİRE ÜYESİ METİN ULUKANLIGİL – Başkanım şöyle söyleyeyim, 2 Kasımda çıkan 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle çok yüksek avukatlık ücretleri çıkıyor. Davacılar da ne kadar açacağını bilmediği için davasını, hele avukat olmayanlar çok yüksek miktarlarda açıyor.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Vatandaşın lehine bu.

AYİM 2.DAİRE ÜYESİ METİN ULUKANLIGİL – Vatandaşın lehine olması için, avukatlık, aleyhe avukatlık ücretinden indirim yapılabilmesi için bir defaya mahsus yüksek miktarda açan davacılar için azaltma yoluna gidilmesi, öyle bir imkân tanınmasını teklif ediyor.

BAŞKAN – Peki, buna evet diyecek veya demeyecek arkadaşlar.

Hakancığım buyur.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Şimdi, bu idari yargı davalarında hakikaten çok önemli bir düzenleme ama idari yargı davalarına bakan avukat arkadaşlarımız... Bu düzenlemenin, sizin bahsettiğiniz olumsuzlukları izale edebilecek bir yöntemi geliştirildi. O da, genel olarak tazminat hukukuna ilişkin davalarda değişik iş dosyalarıyla asliye hukuk mahkemelerinden bilirkişi raporu alıp davayı o yönde, o rapordan sonra açma prensibini benimsemiş oldular. Bu yolu güden avukat arkadaşlar zaten bu bahsettiğiniz risk ve olumsuz durumlarla karşılaşmıyorlar. Ama bu yöntemi benimsemeyen, titizlik göstermeyen avukat arkadaşlar açısından elbette bu kabil olumsuzluklar söz konusu oluyor.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) - Asgari ücret değişikçe dava uzadıkça bilirkişi raporları da değişiyor. Davanın...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Onu o zaman Kamulaştırma Kanunu'na getirdiğimiz değişiklik gibi, işte şu aydan itibaren faiz mi ödememiz gerekiyor, o da var yani.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) - Tabii, artıyor yani asgari ücret yükseldikçe bilirkişi raporları yükseliyor yani dolayısıyla dava üç sene mi sürecek, beş sene mi sürecek, on sene mi sürecek bilinemediği için mecburen çok yüksek rakamlarda açılıyor, hak kaybı doğurmaması için. Ben katılıyorum yani.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Uygulamadaki pratik durumu aksettirdim.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Yani, bence böyle bir sıkıntı var, iyi düşünmek lazım bunu.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN - Ben bir ekleme yapmak istiyorum yanlış bir algılama olmaması açısından.

BAŞKAN – Tamam.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN - Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin durumu biraz farklı. Ben de dört yıl tetkik hâkimliği yaptım tazminat davalarında. Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde ne yazık ki şu anda Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin tazminat kriterlerini bilen bir kişi var. Bir bilirkişi var, o da kesinlikle herhangi bir şekilde başka bir yerde bilirkişilik yapmıyor. Yani, bir avukatın şu anda Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açarken -ben de dâhil olmak üzere, bakın söyleyeyim, emekli olup avukatlık yapmak istesem- kaç lira tazminat çıkacağını tespit etmesi mümkün değil. Yani, bizim yüksek mahkemenin öyle bir özelliği var, onu ben arz etmek istedim.

BAŞKAN - Peki, o zaman şimdi, bakın, şu belki düşünülebilir: Bu gibi durumlarda avukatlık ücretinden mesela “Maktu avukatlık ücreti ödenir.” filan denir ya da kabulle mukayese edilerek olabilir.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Bence geçici maddeyle “yürürlükte olan davalarda” diye bir şey yapılabilir.

BAŞKAN - Peki, bu zaten burada değil şimdi nasıl olsa, bunu geçelim o zaman.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Ne zaman görüşeceğiz? Öğleden sonra mı görüşeceğiz?

BAŞKAN - Yo, yo, şu mevcut maddeyi konuşuyoruz şimdi. O öne sürülen başka bir şey.

Evet, 2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2– 1602 sayılı kanununun 64 üncü maddesinin 1'nci fıkrasının aşağıdaki bent ile aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“1) Kararın, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin ve hükmün bu aykırılığa dayandığının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması.

Birinci fıkranın (1) bendi kapsamına giren kararlar hakkında yargılamanın iadesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde istenebilir.”

BAŞKAN - Evet, 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi zaten değerlendirmek üzere... 3'üncü maddeyi de geçiyoruz.

4'üncü maddeyi okutuyorum. Madde üzerinde maddeyle ilgili istediğiniz kadar söz vereceğim, hangi madde de isterseniz.

FARUK BAL (Konya) - Sayın Başkan, dün biz buraya geneli üzerinde bir değerlendirme yapmak için geldiğimizde Sayın İyimaya'nın mazereti nedeniyle erken bitti, sabah. Öğleden sonra da zaten Uzlaşma Komisyonunun toplantısı vardı.

BAŞKAN - Bir saniye, söyle yapalım: Şimdi, bu 4'ü de geçelim, 5'inci madde... Zaten sizin söyleyeceklerinizde büyük ölçüde 5'inci maddeyle ilgilidir, onun için orada istediğiniz kadar konuşabilirsiniz.

FARUK BAL (Konya) - Peki.

BAŞKAN - Madde 4'ü okutuyorum.

MADDE 4- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Kamulaştırma bedelinin tespiti için açılan davanın dört ay içinde sonuçlandırılmaması hâlinde, tespit edilen bedele bu sürenin bitiminden itibaren kanunî faiz işletilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Sayın Başkan, alt komisyondaki tartışmamız, dava açılırken diğer şeylerde olduğu gibi neden davanın açılmasından itibaren faiz işletilmiyor, diye konuşmuştuk. Bu konuda doyurucu bir cevap da alamamıştık yani davanın dört ay içinde bitirilmesi zorunluluğu var, ondan kaynaklanan bir şey. E, dört ay sonra davanın açıldığı tarihteki şeyde ne değişmiş oluyor? Niye davanın açılmasından itibaren kanuni faiz işletmiyoruz burada? Onun ben doyurucu bir cevabını alamadım.

BAŞKAN - Onu soralım ama bu benim pek aklıma yatmadı.

Kenan Bey...

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR - Sayın Başkanım, doğrudur, Sayın Vekilimizin ifade ettiği husus alt komisyon tartışmalarında gündeme gelmişti. Biz onun üzerine bu kamulaştırma süreci nasıl işliyor diye bir daha oturup baktığımızda... Öncelikle şunu ifade etmek gerekir ki davanın açılmasıyla birlikte zaten kamulaştırılan malın devri hemen yapılmıyor idareye. Burada kişi, üzerindeki tasarrufunu devam ettiriyor.

İkinci olarak da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına da baktığımızda, zaten altı aya kadarki süreler bile makul karşılanıyor ki Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesindeki sürelerle baktığımızda, aslında bu davaların ve taşınmazın idareye intikalinin dört aylık süre içinde normalde tamamlanması lazım ve idareye geçtikten sonra zaten kişinin taşınmaz üzerindeki tasarrufu sona erdiğinden aslında hak kayıpları ondan sonra başlıyor. O açıdan bizce, öngörülen dört aylık süre makul bir süredir kanunda, bu süreden sonra faizin işletilmesinin yeterli olacağı kanaatindeyim.

Arz ederim.

BAŞKAN - Peki, gayrimenkule el koyma ne zaman yapılıyor? Kamulaştırma kararıyla birlikte veya önceden yapılmıyor şimdi. Eskisi gibi değil, değil mi?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR - İsterseniz süreci anlatabilirim biraz daha detaylı olarak.

BAŞKAN - Evet, çok kısaca olsun.

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR - Şimdi efendim, idareler tarafından kamulaştırma yapılabilmesi için öncelikle kamu yararı kararı alınması gerekiyor malunuz olduğu üzere. Sonra, bu kararın tapu siciline şerh verilmesi... Şerh veriliyor ama idareye devir yapılmıyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Tasarruf hakkını sınırlıyorsunuz orada.

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR - Yok.

Sizin elinizde... Yani, kamu yararı kararı alındığı belirtiliyor, şerh veriliyor ama tasarrufunuz devam ediyor. Baktığımızda, şerh, mülkiyet hakkının kullanılmasını engelleyecek nitelikte değil, onu da ifade edelim. Bundan sonra idare normalde satın alma yoluna başvuruyor. Bu kamulaştırmalarda, dava açılmasından önce taşınmazın değeri idarece bilirkişi marifetiyle tespit ediliyor, idare ve hak sahibi belirlenen bedel üzerinde anlaşmaları takdirde taşınmaz idare adına tescil ediliyor ki burada zaten dava da söz konusu olmadığı için bu hüküm gündeme gelmiyor. Ancak, belirlenen bedel üzerinde anlaşılabilmesi hâlinde idare tarafından Kanun'un 10'uncu maddesine göre ilgili taşınmazın tescili ve kamulaştırma bedelinin tespiti amacıyla dava açılıyor. Şimdi, bu davada da baktığımızda, öncelikle taraflar anlaşmaya davet ediliyor, anlaşamazlarsa bilirkişi incelemesi yapılıyor, adil ve hakkaniyete uygun bir bedel belirleniyor ve idareye bedeli bankaya yatırması için on beş günlük süre veriliyor. Kamulaştırma bedelinin yatırıldığına ilişkin makbuz mahkemeye ibraz edildiğinde taşınmaz malın idare adına tesciline ve kamulaştırma bedelinin hak sahibine ödenmesine karar veriliyor. Şimdi, davadaki sürelerle baktığımızda da normalde idarenin başvurusundan itibaren en geç otuz gün içinde duruşma gününün verilmesi,

tarafkların bedelde anlaşamaması hâlinde en geç on gün içinde, keşif ve ilk duruşmadan en geç otuz gün sonrasına ikinci duruşma gününün verilmesi, bilirkişilerin keşiften sonraki on beş gün içinde raporlarını mahkemeye sunması, ikinci duruşmada taraflar anlaşamazlarsa ikinci bilirkişi heyetine raporunu hazırlaması için on beş gün süre verilmesi, ikinci rapor üzerine mahkemece belirlenen bedelin ödenmesi için idareye on beş gün süre verilmesi ve bu sürenin bir kereye mahsus olmak üzere on beş güne kadar uzatılabilmesi. Burada kanundaki düzenlemeler tabii "en geç" diye ifade edilmesine rağmen malumunuz bazen iş yükü, bazen başka sebeplerle bu süreler yetiştirilemediği için biz, bu öngörülen dört aylık sürenin sonrasına faiz koymanın yeterli ve hakkaniyete uygun olduğunu...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Kamu yararı şerhi konulduktan itibaren dava açma süresi ne kadar? Belli bir süre yok değil mi?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR - Yok diye biliyorum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Sayın Başkanım, yani öncelikle kamu yararı kararı alınıyor ve tescil ediliyor tapuya. Bu şerh konulduktan sonra doğal olarak o kişilerin orada tasarruf hakları sınırlanmış olur, psikolojik olarak da sınırlanmış olur. Diyelim ki anlaşma olamadı, dava açıldı, dava açılması süreciyle dört ay sonrası -diyelim ki bitmedi mahkeme- hiç bir şey fark etmiyor. Yani, kamu yararı kararı alındı, satın alma vesaire konularında vatandaşla görüşüldü, olmadı, bu sürecin ne kadar olacağı da belli değil, dört ay olur, beş ay olur, o dava açmaya kadarki süre. Ondan sonraki süreçte dava açıldı, dört ay sonra dava bitmedi, dört ay sonrasıyla öncesinde, dava açılma sürecinde hiçbir şey fark etmiyor. Yani, zaten vatandaşın siz...

BAŞKAN - Yani "sınırlama" dediğiniz satılmaz, onun haricinde kiracısı filan varsa kirasını alır yani başka türlü bir şey yok.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Yani, kamu yararı şerhi olduktan sonra zaten kimse de almaz öyle bir yeri, mümkün değil. O nedenle, bence, yani eğer burada bir hak kaybı olduğu söz konusu ise, öyle düşünülüyor ise dört ay beklemeksizin, dava açılmasıyla beraber faizin işletilmesi daha uygundur diye düşünüyorum ben. Yani, bu işin özüne daha uygundur çünkü dört ay sonrasında değişen bir şey yoktur. Öncesinde de vatandaşa zaman kaybı yaptırılmaktadır ve o taşınmazından yararlanamamaktadır vatandaş. Onun için, başından itibaren işlemelidir diyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) - Sayın Başkanım, değerli üyeler; burada faizin başlangıcıyla ilgili bir hususu gözden kaçırmamız lazım. Faizin başlayabilmesi için temerrüde düşmüş olmak ya da muhtemel zararın hesaplanabilir olması gerekir. Yani, kamulaştırma davalarında mülkiyet kamulaştırma kararıyla birlikte kesin olarak idareye geçmekle birlikte, kamulaştırma bedeli de kararla birlikte belli oluyor. Önceki uygulamalarda kararla birlikte faiz yürütülüyordu. Şimdi burada, Kamulaştırma Kanunu'na uygun olarak, dört ay içerisinde karar verilmesi ilkesine uygun olarak faizin de dört ayla birlikte başlaması hususu düzenleniyor. Dava açmak, burada yani bedel belli edilmediği için ve edilemediği için yeterli bir sebep olmuyor, mülkiyet de kaybedilmediği için.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - Tam tersi öyle bir şey vardı orada.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) - Burada yapılmak istenen şey şu: Kamulaştırma Kanunu'na uygun bir düzenleme yapılmaya çalışılıyor. Yani, orada dört ay içinde karar verme zorunluluğu var ve o karar verildiğinde faizle birlikte, verilse de verilmesede faiz işlemiş oluyor.

BAŞKAN - Tamam, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 5'inci maddeden önce gelmek üzere bir madde ihdası önergesi var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 4'üncü maddesinden sonra gelmek üzere

"MADDE 5 - 12.04.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasası yürürlükten kaldırılmıştır."

Hükümünün eklenmesine dair değişiklik önergesinin tasarı metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak

Adana

Gerekçe:

3713 sayılı Kanun'da düzenlenen hiçbir terör suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yaptırımsız bırakılmış değildir. Yine, 3713 sayılı Kanun'da düzenlenen özel soruşturma usulleri; zaten 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda düzenlenmiş bulunmaktadır. Ayrıca "terörle mücadele" için gerekli yetki ve imkânlar, 04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nda da yer

almaktadır. 3713 sayılı Kanun'da düzenlenen özel infaz rejimi, gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerekse 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da hüküm altına alınmıştır. Adı geçen temel kanunlarda değişiklik yapılarak temel hak ve özgürlükleri engelleyici hükümlerin çıkarılması gerekirken, hak ihlallerine konu hükümlerin pekişmesi amacı ile çıkarılan bu yasa; hukukun genel ilkelerine ve insan hak ve özgürlüklerine açıkça aykırıdır. Sosyal savunma refleksi ile düzenlenen TMK; bir hukuki ihtiyaçtan değil, dönemin Adalet Bakanının da ifade ettiği gibi, "siyasi ortam bunu gerektirdiği için" çıkarılmıştır. Böylelikle, başta düşünce ve ifade özgürlüğü olmak üzere tüm temel haklar açısından hukukun karanlık bir döneme girdiği çok iyi bilinmelidir. Bu nedenle bu yasa tümüyle yürürlükten kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir...

Evet, 5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasında yer alan "onbin" ibaresi "beşbin" olarak değiştirilmiş ve dördüncü fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

"Terör örgütlerinin; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik eden bildiri veya açıklamalarını basınla veya yayıncılara bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir."

BAŞKAN - Evet, madde üzerinde...

Faruk Bey, buyurun.

FARUK BAL (Konya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum bu nezaketinize.

Sayın Bakan, Adalet Bakanlığının değerli bürokratları, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünkü geneli üzerinde yapılan görüşmeler sırasında bir zamanlama sorunu olduğu için ben söz alamamışım. Burada olabildiğince düşüncelerimi özetleyerek paylaşmak istiyorum ve Sayın Başkanı da şahit tutarak konuşmalarımın doğru anlaşılması gerektiğini ifade ediyorum.

Sayın Başkan Erzurum Cumhuriyet Başsavcısı iken PKK terör örgütüne karşı, PKK terör örgütünün cezaevinde uyguladığı şiddete, cebire, tehdide karşı cumhuriyet savcılarını içerisinde en başarılı mücadeleyi vermiş bir cumhuriyet savcısıydı. O dönemde, cezaevlerinin içine devlet giremiyordu çünkü terör örgütünün baskı, tehdit ve şiddetinden cezaevi yetkilileri ve hatta cumhuriyet savcılarını da korkuyordu. Cezaevi içerisinde PKK terör örgütü mahkeme kuruyordu, insanları yargılıyordu, infaz ediyordu. Cezaevi içerisinde bu terör örgütü -veya DHKP-C' de vardı bunun içerisinde, diğerleri de vardı- o tarihte geçer akçe olan insanların kendi kendini yakma işlemine karar veriyordu, kimin kendisini yakacağını kararlaştırıyordu, kimin açlık grevine yatacağını kararlaştırıyordu. Bu derecede cebir, şiddet ve tehdit yöntemlerini uygulayan terör örgütünün adı ile cebir, şiddet ve tehdit örtüşür hâle gelmişti. Adının duyulması, uyguladığı cebir, şiddet ve tehdit ile eş değer olduğu için müthiş bir yalınlık olmuştu. Cezaevinde cezaevi memurları, müdürleri, infaz koruma memurları hangi mahkûmun hangi koşuğa yatacağını bilemiyordu, kararını örgüt veriyordu. Kimin ziyaretçi kabul edip edemeyeceğine örgüt karar veriyordu. Şimdi, bu örgütle ilgili bir masumlaştırma, meşrulaştırma ve muhatap alma süreci başladı.

Bu örgüt 1970'li yıllarda Diyarbakır'ın Fis köyünde şu amaçla kuruluyor: Marksist-Leninist temellere dayalı, Türkiye'nin toprağından toprak, milletinden millet bölerek bir bağımsız devlet kurmak. Çıkış amacı bu. Bu örgüt, bu ideolojik temelle kurulduktan sonra diğer taşeron örgütlerle birlikte uluslararası senaryoların taşeronluğunu yapmaya başladı ve ilk eylemi 1984 Erzurum baskınından sonra, NATO'nun en çok askeri olan, en güçlü ordusuna sahip olan Türkiye'nin karşısında bugüne kadar kanlı bir mücadele verdi. Bu kanlı mücadele içerisinde -artık darbimesel hâline geldi- 30 bin şehit, bir o kadar gazi ve yüz milyarlarca dolar zayıf. Şimdi, bu devasa sorunu Türkiye'nin doğru teşhis ve doğru tedavi yöntemleri uygulayarak çözmesi gerekirken, teşhis yanlış, dolayısıyla sonuç da yanlış olacak bir yere girdi. Girdiği yer de bu kanun ile karşımıza çıkıyor ve çok masum bir insan hakkı ihlaliyle ilgili, ifade özgürlüğü ile ilgili kılıf içerisinde örgütün daha fazla neşvünema bulmasına imkân sağlayacak mekanizmalar yaratılıyor. Bu örgütün yandaşı olup da mahkemelerde yargılanan kişilere serbestlik tanıyacak, onların suçlarını cezasız hâle getirecek imkânlar tanıyor.

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Bir kanunun amacına uygun olarak ve doğru olarak yapılması lazım. Başka niyetlerle getirdiğiniz zaman, farklı niyetlerle geldiği zaman o kanunun gideceği yer de yanlış olur. Eğer bu, insan hakları ve ifade özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılmasıyla ilgili olsaydı on bir yıldır tek başına iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisinin Meclisteki çoğunluğu nedeniyle bu engellerin hepsi on bir yıl içerisinde kalkardı. Niye on bir yıl boyunca insan hakları ihlaline seyirci kalmıştır Hükümet? Niçin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu paket dışında kalan adil yargılanmayla ilgili, uzun tutukluluk süreleriyle ilgili,

tutukluluğun cezaya dönüşmesiyle ilgili, yargının siyasallaşmasıyla ilgili, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının ihlal edilmesiyle ilgili konularda herhangi bir düzenleme yapmıyor da sadece bu alanda düzenleme yapılıyor? Bu bir kılıftır. Kılıfın içinde ne var, ne saklanıyor, ne gizleniyor? Hükümet açık olmadığı için, şeffaf olmadığı için biz gelişen olaylardan ne olabileceğini yorumluyoruz.

Şimdi, bu kanun tasarısının gelişine baktığımız zaman, Kurtalan Ekspresi gibi rötarlarla geldi. Haziran ayında “Geldi, geliyor.” denildi, “Çıktı, çıkıyor.” denildi, sonra tren gelmedi, bekledik. Sonra, Sayın Arınç Bakanlar Kurulu toplantısından sonra “İmzaladık, yarın Meclise gidiyor kanun.” dedi, kanun tasarısı kayıp. On üç gün sonra geliyor ve bir tarafa göre içi boş, bir tarafa göre “Bekleyin bakalım bundan sonra neler olacak.” şeklinde soru işaretleriyle geliyor. Geldiği tarih, geldiği tarihte hafta içerisindeki gelişmeleri birlikte değerlendirelim, bu kanunu böyle anlamamız gerekiyor. Geldiği tarih itibarıyla gelişen olaylara bakalım: Birinci olarak, Türkiye’de, Suriye’deki muhalifler toplantı yapıyor. Daha önce Hükümetin de desteklediği ve Türkiye’nin politikalarına yatkın olarak muhalif gruplarca benimsenmiş bir başbakan, muhaliflerin sürgündeki başbakanı görevinden ayrılıyor, yerine bir Amerikan vatandaşı atanıyor ya da seçiliyor, Gassan Hito. Bu, Amerika’da doğmuş büyümüş, Amerika’nın başka ülkelere atadığı başkanlar gibi, örneğin İngilizceyi Bush’tan daha güzel konuşan bir Amerikalı Karzai Afganistan’a atanıyor, Gürcistan’a atadığı gibi, Baltık ülkelerine atadığı gibi, Suriye’ye, Suriye’nin muhaliflerine Kürt kökenli Amerika’da yaşayan Gassan Hito atanıyor.

İkinci olarak, İsrail özür diliyor ve bu özürün gerekçesine de Netanyahu “Suriye’deki gelişmeler nedeniyle özür diledim.” diyor. Özür dediğimiz olay gayet basit, insani bir duygudur. “Ben bir halt ettim, bundan pişmanım, kusura bakmayın.” demektir, özürün anlamı bu. Ama bu özür “Ben bir halt ettim, kusura bakmayın, pişmanım.”ı ifade etmiyor. İleride Orta Doğu’da şekillenecek olaylar nedeniyle mekanizma olarak, araç olarak kullanıyor ve “Suriye’yle ilgili neyi düşünüyor olabilir bu adam?” diye merak ediyorlar. Neyi düşündüğünü NATO toplantılarına kadar sızmış Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında içinde dört ülkeden toprak olarak Büyük Kürdistan’ı kurma ve kurulacak bu devleti İsrail’in güvenliği için inşa etme gibi bir projenin gereği olarak değerlendiriyoruz. Dört tane ülkeden toprak aldığı İsrail’in üç tane tabii düşmanı elimine edilmiş olacaktı. Bir, İran; iki, İran’la birlikte Irak ve güneydeki El-Sadr varlığı; üç, Suriye. Dolayısıyla, İsrail “Bu nedenden dolayı özür diledim.” diyor ve bu özürün cereyan ettiği tarihlerde, bir gün öncesinde, Türkiye’de adı “Nevruz” olarak, tamamen Türk millet varlığının ve Türk millî devlet yapısının bozulacağı, ekseninde kayma olacağı bir hadise gerçekleşiyor. Bu, Hükümetin bizzat teşvikiyle gerçekleşiyor, gerçekleşen olay da şudur: Otuz yıl boyunca binlerce insanın kanına elini bulmuş, otuz yıl boyunca... Ben biraz önce Atatürk Hastanesi Rehabilitasyon Merkezinden geldim. Orada elsiz, kolsuz, bacaksız, gözsüz, kulaksız, beyninin yarısını kaybetmiş insanlarla konuşarak geldim ve o insanların bu hâle düşmesine sebep olan PKK terör örgütünün, biraz önce anlattığım Marksist-Leninist bir devlet kurmak için inşa edilmiş PKK terör örgütünün... Ömür boyu müebbet hapse mahkûm olmuş bir mahkûm Türkiye’deki Kürtlerin lideri olarak tanımlanıyor. Artık eli kanlı bir katil değil, artık PKK terör örgütünün adam öldürme makinesi hâline gelmiş bir kişi değil ve onların lideri hâline geliyor. Aslında PKK 30 bin kişiyi öldürürken... Bunun 6-7 bin civarı asker, polis, güvenlik gücü, geriye kalan da Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde PKK’ya karşı ırzını, namusunu, evini, ocağını, toprağını korumak isteyen, PKK’ya karşı çıkan güneydoğudaki Kürt kardeşlerimizdir. Onları niçin öldürüyordu? Kendi hâkimiyetini tesis etmek için, “Ben Kürtlerin temsilcisiyim.” demek için öldürüyordu. Şimdi, hükümet doğrudan bir eksen kayması ile “Evet, bu sorunu çözmek için onunla ben müzakere ediyorum. Onun dediği bizim söylemiimizle örtüşüyor.” diyerek Türkiye’de yaşayan bin yıllık kardeşlik hukuku tesis ettiğimiz, PKK’ya karşı olan bütün kişileri de PKK’nın altına, Öcalan’ın emrine tahsis edecek bir olay oldu. Burada Öcalan ne diyor? Burada Öcalan, Marksist-Leninist söylemi bırakıyor, “zamanın ruhu” diye tanımlanan bir ifade ile Hazreti Muhammet’i ağızına alacak kadar bir kimlik değişikliğine uğruyor, yetmiyor, kendisine verilecek olan görevleri daha geniş boyutta düşünüyor, Hazreti İsa’ya, Hazreti Musa’ya kadar uzanıyor. Türkiye’de AKP’yi iktidara getiren bir güç olarak kendisini görüyor, yetmiyor, Ergenekon’u halleden bir güç olarak görüyor, onu da bırakıyor -Türkiye’yi hallettikten sonra Mezopotamya’ya kadar gidiyor. Mezopotamya’da federal yapılardan bahsediyor, Orta Asya’ya kadar gidiyor.

Değerli arkadaşlarım, bunu biz tanıyoruz, bizim tanıdığımız adıyla bu “BOP projesi”dir ve PKK’ya verilen bu görev yeni bir taşeronluktur ve Türkiye’de bu işin göbeğinde. Sayın Başbakan da Türkiye üzerinde oynanan bu operasyonu eğer bilmiyor ise, eğer eş başkan olarak Türkiye üzerinde Türkiye’nin hak ve hukukunu müdafaa edebilecek, muhafaza edebilecek bir durumda değilse niçin Türkiye’nin Başbakanlığını yapmaktadır? Sayın Başbakan da “Mektupta yazılanlar bizim söylemlerimizle örtüşüyor.” diyor. Mektupta yazılanlar bu. Söylemleriyle örtüşenler Türkiye’nin hak ve hukuku mu, yoksa BOP’un kural ve kaidesi mi? Soru burada, cevap nerede? Onu merak ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım...

BAŞKAN - Yavaş yavaş artık maddeye doğru yaklaşsak Faruk Bey.

FARUK BAL (Konya) - Maddeye geleceğiz Sayın Başkanım. Olabildiğince özetliyorum.

BAŞKAN - Vaktimiz daralıyor çünkü.

FARUK BAL (Konya) - Şimdi, değerli arkadaşlar, burada çok bariz bir şekilde ortaya bir şey çıkıyor, o da şu: Medeniyetler arası diyalog, uzlaşmanın yanı sıra bundan önce ortaya çıkan bir fikir vardı, o da "Medeniyetler Çatışması" dir. Bunun müellifi Amerikalı bir yazardı, Huntington. Bu, diyor ki: "İslam bir hedef, İslamafobik düşüncelerle onu yok etmek gerek." Nasıl yapacaksınız? İslam alemini mezheplere böleceksiniz, etnik yapılara böleceksiniz. İlk fay hattı Sünni-Şii hattında belirginleşti. Şimdi bu kanunla ilgili olanını söylüyorum: İsrail, bu kanun tasarisının gündeme geldiği tarihte özrü Suriye nedeniyle kabul ettiğine göre Türkiye'nin dış politikasında İsrail ile ilgili ani çark ediş, artı, İran politikasıyla ilgili ani çark ediş, artı, Irak'taki merkezî hükümete ilişkin politikalardaki ani çark edişin bir tek ortak özelliği var: Bu üç ülkenin üçünün de yönetimi Şii. O zaman Türkiye Huntington'un kurmuş olduğu mekanizma içerisinde, yazdığı senaryo içerisinde Sünni-Şii çatışmasının merkezinde mi? İsrail bu nedenle mi sizden özür diledi ve bu nedenle mi İsrail'e Gasson Hito gönderildi? Acaba Gasson Hito'nun Suriye'nin kuzeyinde oluşturulmuş PKK uzantısı PYD bölgesine, askerî güce ihtiyacı mı var, silahlı güce ihtiyacı mı var? Onun için mi PKK silahlarıyla birlikte Türkiye'den dışarıya gönderiliyor? Bu sorunun cevabını düz mantıkla bulabiliriz. Belli belli besbelli ki Suriye'nin kuzeyinde PKK benzeri ya da Barzani benzeri bir oluşumu gerçekleştirmek mümkün değil. Orada, Kuzey Suriye'de bulunan Türkmen, Arap ve farklı Sünni kesimlerdeki bulunan insanları bastırabilmek, orayı Barzani bölgesi gibi bir bölge hâline getirebilmek için güce ihtiyaç var; teröre, tedhişe, şiddete ihtiyaç var. Acaba PKK buradan onun için mi gidiyor? Terör örgütü dediğin silahını bırakır. Niye silah bırakmıyor da silahıyla beraber gidiyor? Niye silahlarını teslim etmek yerine silahları gömmekten, silahları susturmaktan bahsediyoruz. Bu ülke bizim ve hepimizin ve hepimiz bunu düşünmek zorundayız. Yarın, Barzani gibi Suriye'de de ortaya çıkabilecek bir oluşumun üçüncü adımının İran olduğunu hepimiz biliyoruz ama dördüncüsünü Türkiye'ye yaptırıyorlar. Aynen böyle olduğu gibi. Barzani'yi Irak'a musallat eden, kurduran Türkiye'dir ve AKP iktidardır. AKP iktidara gelmeden önce Barzani bir aşiret reisiydi, Talabani de bir partinin başkanıydı. Şimdi Barzani...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bunun maddeyle ne alakası var, kanunla ne alakası var?

FARUK BAL (Konya) – Bitiyor kardeşim, bitiyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu konuşmaları dün yaptı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, arkadaş da, hatip de konuyla ilişkin kısımları burada ortaya koysunlar ama.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkanım, toparlıyorum. Arkadaşlar, müdahale etmezse daha çabuk biter.

BAŞKAN – Tamam arkadaşlar, tamam...

FARUK BAL (Konya) – Maddeye bir de bu gözle bakacaksın kardeşim. "Cebir, şiddete hayır." dediği zaman Sayın Başkanın şahit olduğu...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Biz gayet kararlıyız. Sizin ihanetimize asla şey yapmayacağız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Dilek Hanım, siz ihanete mi kredi verdiniz?

FARUK BAL (Konya) – Bitiyor, bitiyor.

Sayın Başkanım...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Genel Başkanın "Kredi ver." diyor.

BAŞKAN – Tamam, arkadaşlar, lütfen... Dilek Hanım, lütfen... Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, ben polemik olsun diye konuşmuyorum, tartışma olsun diye konuşmuyorum.

BAŞKAN - Tamam, sonuna geliyoruz zaten.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Burada bir şey söyleyeceğim. Yani, bizim nasıl konuşacağımıza kimse karar veremez.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan... Ali Rıza Bey...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Arkadaşın konuştuğu konu tam da maddeyle ilgili, kabul edersin, etmezsin.

BAŞKAN – Tamam, bir şey demedim zaten. Hayır, biz bir şey söylemedik zaten. Yalnız biraz artık kısaltmasını rica ettik.

FARUK BAL (Konya) – Şimdi, Sayın Başkan, ben konuşmamı bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamam, arkadaşlar, lütfen...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – O zaman oylayın, geçelim ya!

BAŞKAN – Ali Rıza Bey, tamam.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Yapın o zaman kendiniz, niye çağırıyorsunuz bizi?

Terör örgütünün propagandası, konuşulan konu bu. Bundan daha güzel bir konu olur mu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, sabredelim birkaç dakika.

FARUK BAL (Konya) – Ali Rıza Bey, müsaade eder misiniz?

Sayın Başkan, şimdi, bu maddeye bu gözle de bakılsın. Buradaki milletvekillerinin vatansever olduğuna inanıyorum. Hepimizin aynı değerinde, kimsenin vatanseverlik durumunu da ölçmüyorum ama bizim görüşümüz bu, bir de bu gözle değerlendirin diye ifade ediyorum bunları, kimseyi ben...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Senaryo çiziyorsunuz kendi kendinize.

FARUK BAL (Konya) – Tamam, siz öyle diyebilirsiniz.

BAŞKAN – Tamam, arkadaşlar, lütfen...

FARUK BAL (Konya) – Peki. Ben komisyonda ne olduğunu ne olması gerektiğini bilen bir insanım.

Şimdi, bu terör örgütünün bu taşeronluk görevini yeni çizilecek haritalarda icra edecek olan terör örgütünün uyguladığı şiddet, tehdit ve cebri en yakın şahidi sizsiniz. Bu terör örgütünün adı cebir, şiddet ve tehditle eş değer hâle gelmiştir. Şimdi, söylemlerini ikiye ayıracağız. Cebir, şiddet, tehdit içermeyenler bir kenara, içerenler bir kenara. İçerenlere yasal muamele devam edecek, içermeyenler serbest. Adı ile müsemma hâle gelmiş cebir ve şiddeti siz nasıl ayıklayabileceksiniz? Yarın bir zarf geldi, bu PKK'dan geliyor, şu kadar parayı şuraya koy dediği zaman, cebir, şiddet, tehdit içermeyen bu talebe karşı ne yapacaksınız? Adıyla zaten onun cebir, şiddet, tehdit olduğu ortada.

Değerli milletvekilleri, terörle mücadelede Türkiye'nin uluslararası hukuk kapsamı içerisinde yapması gereken işler gereği gibi yapılmamıştır. Yapılsaydı başımıza bu kıyamet gelmezdi.

İki, terörle mücadele yeteri gibi yapılmamıştır. Biraz terör, biraz taviz; biraz şehit kanı, biraz taviz ile bugüne kadar gelinmiştir. Bugün geldiğimiz noktada artık terör son hedefine ulaşmıştır. En büyük silahı da Diyarbakır'da eline geçirmiştir. Bundan sonra intifada benzeri olaylarla karşılaşmanız her zaman mümkündür. Sizin uluslararası ortaya çıkmış olan bir senaryonun adım adım ilerleyişini görmemiz gerekir. Bu senaryoda Kandil'den dün yükselen sese dikkat etmeniz gerekir. Kedinin fareyle oynadığı gibi birtakım şeylerle oynanmaktadır. Bu yasa da o oyunların ortaya konulabilmesi için bir vesile, bir vasıta olarak, çarkın bir parçası olarak kullanılacaktır.

Bu düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, son sözü size veriyorum, ondan sonra ara vereceğim.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün genel görüşmelerini oylamadan önce Sayın Başkan geneli üzerindeki eleştirilere cevap hakkımı bugüne saklı tutarak aktardığı için orada yapılan birkaç tespite de kendimce bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Öncelikle, bu tasarinın ne için hazırlandığı, hangi süreçlerden geçtiği geniş bir şekilde Komisyon toplantısı başlangıcında sizlere arz edilmişti. 2011 yılında başlayan bir süreç, 2012 yılında 2 kez Bakanlar Kuruluna arz ettiğimiz bir tasarı ve bu tasarı içerisinde ilk sunduğumuz tasarinın dışında hiçbir şey yok, sadece birkaç madde çıkarılmıştır, artırılmamıştır. Çıkarılan maddeler de haklı olarak Türkiye'nin henüz altyapısını kurmadığı konulara ilişkindir. Nedir o? Vicdani retle ilgili AİHM Türkiye aleyhine ihlal kararları vermektedir ama Türkiye'de profesyonel askerlik tam anlamıyla yerleştikten sonra uygulanabilecek bir kuraldır. Şu aşamada, askerliğin ağırlıklı şekilde vatan görevi olarak işlediği bir yapıda bunu hayata geçirmenin pratiği yok idi. Bu açıdan bu paketle ilgili birtakım öngörüler sunan kişiler açısından saygındır, kendi görüşleridir ama biz hem Komisyonumuzu aydınlatmak noktasında hem de kamuoyunu doğru bilgilendirmek adına bunu ifade etmek zorundayız. Bu çalışmalar 2011 yılında Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ihlal sıralamasında 1'inci olması olumsuzluğunu da göz önüne alarak yapılan bir çalışmanın ürünüdür.

Değerli arkadaşlar, bu paket kendi bağlamında tartışılması gereken bir paket iken ya da tasarı diyelim, maalesef konu güncel gelişmelerle irtibatlandırılarak terörle mücadele, Türkiye'nin problemleri vesaire konusunda çokça değerlendirmeler yapıldı. Bu konuda birkaç noktaya temas etmek istiyorum, o da şudur: Türkiye son otuz yıldır terörle mücadele ediyor. Bu, silahlı kakışmanın, terörün son dönemdeki ayağı. Bu süre içerisinde çok canlar kaybettik, şehitler verdik ancak bu hadiseler 1983'te başlayan hadiseler değil, bunların öncesi var, geçmişten gelen bir arka planı var. 1925 yılı ile günümüze gelinceye değin bu sorunları masaya yatırmış, kafa yormuş siyasetçiler, bürokratlar, sosyologlar çok sayıda değerlendirmeler ortaya koymuşlardır ve tedbir önerileri getirilmiştir. Bunlar kimi

“Doğu Raporu”, kimisi “Kürt Raporu”, kimisi “Terör Raporu” adı altında çok sayıda çalışma vardır. Şu masanın etrafında bulunan her siyasi partinin geçmişte buna dönük çalışmaları vardır. Milliyetçi Çalışma Partisinin raporu vardır, CHP'nin, SHP'nin raporları vardır, Refah Partisinin raporları vardır, BDP'nin vardır. Hülâsa, şunun altını çizmek istiyorum: Bu raporlar -1925'ten bu yana görebildiğimiz, ulaşabildiğimiz raporlara atıf yapacağım- birtakım tedbirler öngörmüş, şunlar yapılsın, şu öneriler hayata geçirilsin diye tedbir önerilmiş. Seksen sekiz yıldır bu önerilen tedbirler doğrultusunda yürüdüğümüz bir yol var ve bu raporlar ağırlıklı olarak, birkaçı hariç, benzer öneriler getirmiş.

Değerli arkadaşlar, bir devlet akıllı, hafızası düşünün ki tam seksen sekiz yıldır bir sorun alanına ilişkin teşhisler yapıyor ve bu teşhislere dayalı tedaviler öneriyor ve uyguluyor ama teşhis ve tedavi uygulandığında bakıyorsunuz hastalık daha müzmin hâle geliyor, sorun kronikleşiyor. Buradan şunu söylemek mümkün: Ya teşhiste yanlış var, ya uyguladığınız tedavide yanlış var ve “Seksen sekiz yıldır sonuç vermeyen, hastalığı başka yerlere eviren, daha da kökleştiren bu yöntemleri bugün de devam ettirin.” demek ne kadar vatanperverliktir? Bu soru üzerine kafa yormamız gerekir diye düşünüyorum.

Öncelikle şuraya bir açıklık getireyim: Bu masanın etrafında oturan hiçbir kimse bir diğerdenden daha fazla vatanperver falan değildir, kimse bunu iddia edemez. Ben kendimi vatanperver iddia ederim, böyle yaftalarım ama muhababımın vatana ihanet ettiğini söyleme hakkım yoktur. Herkes kendi penceresinden, kendi anlayışından bu ülkeye bu şekilde hizmet edeceğini düşünerek bu tezini ortaya koyuyor. Bu ülke bu düşüncelerle daha iyi olur, düşüncesini ifade ediyor. Dolayısıyla, kimsenin bir diğerdenden vatanperverliğini ölçmeye, bir teste tabi tutmaya hakkı olmadığını da düşünüyorum kendi adıma.

İkincisi: Bu tartışmalar esnasında İmralı'daki hükümlüye ilişkin değerlendirmeler yapıldı, terör örgütünün kurucusu ve İmralı hükümlüsü Abdullah Öcalan ile ilgili “Vay, nasıl görüşme yaparsınız!” Değerli arkadaşlar, bunu defalarca hem Komisyonlarımızda hem Meclis Genel Kurulumuzda ifade ettik. Abdullah Öcalan yakalanıp Türkiye'ye getirildiği günden bugüne kadar, devletin ve istihbarat birimlerin ihtiyaç duyduğu her zeminde, uygun bulunduğu her zeminde görüşülmüştür. Nitekim, bu görüşmeler yapıldığı içindir ki 1999 yılında terör örgütü üyelerinin Türkiye dışına çıkmasına dair bir adım atılmıştır. Ancak, o süreçte öngörüsü dar olan bir grup, sürecin tamamlanmasını engellemiştir. O tarihte bu süreç tamamlanabilmiş olsaydı Türkiye büyük ihtimalle bugün bu sorunlarla boğuşuyor olmayacaktı.

İmralı'daki hükümlüyle görüşülmesinin ötesinde, ne görüşüldüğünün önemi vardır diye düşünüyorum. Son otuz yıldır ülkemizin ve insanımızın kaybettiğine bir bakalım. Bu ülkede, bu otuz yıl içerisinde Türk'ün de Kürt'ün de Arap'ın da 75 milyon üzüldüğü, anasının ağladığı ve göz yaşını akıttığı bir süreç yaşadık. Bu süreç 75 milyona keder getirmiştir, üzüntü getirmiştir, gözyaşı getirmiştir. Peki, bu süreçten kimler sevinmiştir? 75 milyon, hep beraber üzüldük, ağladık. Kime yaradı? Kim sevindi? Türkiye'nin bölgesinde ve dünyada gelişmesini istemeyenler, bölgesel ve küresel güç olmasını arzu etmeyenler Türkiye'mizi ve milletimizi sevmeyenler, bu büyük Türk milletini sevmeyenler sevinmiştir bu süre içerisinde. 75 milyonu üzen ve ağlatan ve düşmanları sevindiren bu tabloyu, bugün, 75 milyonu sevindiren, Türkiye düşmanlarını ise düşünmeye sevk eden bir noktaya taşıyabilir miyiz? Bu sorunun cevabını aradığımızı ifade etmeliyim. Yaptığımız, yapmaya çalıştığımız çalışma budur. Görüşmelerde ne konuşuluyor, ne tartışılıyor? Kamuoyundan bir şey gizlenmiş değildir. Bu ilan edilmiştir, açıklanmıştır ilk günden beri. Terör örgütünün eylemlerini sonlandırması ilk aşamada ve Türkiye dışına çıkması konuşulmuştur ki 1999'da denenmiş bir yoldur.

İkincisi, Türkiye'nin -sizler de eleştiriyorsunuz bu masanın etrafında- alması gereken mesafeler vardır, atması gereken adımlar vardır. İnsanımıza daha özgür, daha müreffeh, daha yaşanabilir bir ülke oluşturmak açısından alınması gereken tedbirler diyoruz. Ben buna demokrasiimizin tahkim edilmesi diyorum, güçlendirilmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden kaynaklı eksiklerimiz ve İnsan Hakları Mahkemesi ihlallerinin sonucunu ortadan kaldıracak çalışmalar diyorum. İkinci aşamada bunun yapılması öngörülmüyor.

Üçüncü aşama; silahların bırakılması, normalleşme ve ebediyen silahın bir daha gün yüzüne çıkması aşaması. Bunlar amaçlanan şeylerdir, hedeflerdir, ortaya konulan, varılmak istenen sonuçlardır. Şimdi, böylesi bir neticeye, kan akıtılmadan, gözyaşı dökülmeden buna ulaşabilecek isek bu niçin rahatsızlık verici olsun? Hiçbir arkadaşımı ismen üzmemek istemiyorum ama şu ithamlarla karşılaştık: “Hükümet hangi pazarlıkları yapıyor, ne veriyor, ne verecek?” Değerli arkadaşlar, bu halkın her 2 kişiden 1'inin oyunu alarak iktidara gelmiş bir iktidar partisi, on bir yıldır iş başında ve adımlarını, hareketlerini, siyaset tarzını milletin gözünün içine bakarak belirlediği içindir ki on bir yıldır halk desteğini artırarak süregelmiştir. Biz milletimize rağmen hiçbir adım atmamız, atamayız. Kendi siyasetimizi milletimizin gözlerinden aldığımız işaretlerle belirliyoruz çünkü. Onun içindir AK PARTİ bugüne kadar Türkiye'de bir ilke imza atmıştır ve on yılı aşkın bir süre iktidarda olmasına rağmen kamuoyu desteğini, oy desteğini artırarak iktidarını sürdürmüştür.

Geçmiş yıllarda Cumhuriyet Halk Partisinin bu problemin çözümüne dönük çok sayıda girişimi, çalışması olmuştur. Bakıyorum, önümde 1990 SHP raporu, 1992 SHP Nevruz Raporu, 1996 CHP Tunceli Raporu, 1999 CHP Doğu ve Güneydoğu Raporu, 1999 CHP Demokratikleşme ve İnsan Hakları Raporu, 2000 Sayın Algan Hacaloğlu Raporu, 2001 CHP Demokratikleşme ve Hukuk Devleti Raporu ve en son 2011 -gerçi son üç bildirgesi açıklanmadı ama- Cumhuriyet Halk Partisi Van Kürt Sorunu Çalıştayı, 18-20 Şubat 2011, Sayın Kılıçdaroğlu da bu toplantılarda başkanlık yaptı, katıldı.

Şimdi, baktığınızda, “Ne yapıyorsunuz, hangi adımları atıyorsunuz, ne veriyorsunuz?” diye sorulan soruların cevabını şöyle söyleyeyim: Bütün bu çalıştaylarda, bütün bu gayret sarf etmelerde ortaya çıkan önerilerin dışında bir şey yok ki. O açıdan birbirimize birtakım değerlendirmelerde bulunurken ben daha özenli olabileceğimizi düşünüyorum. Bu büyük milleti kandırmaya çalışmıyor AK PARTİ, buna gücü de yetmez ne AK PARTİ'nin ne başkasının. Milletimiz kandırılması mümkün olan bir çocuk falan değil. Her şey onun gözleri önünde cereyan eden açık olaylar şeklinde işliyor.

O açıdan, bu bağlamda şahsıma yapılan şu eleştiriye geçiyorum ve orada sözlerimi tamamlıyorum: “Efendim, Adalet Bakanı ‘Eğer bunlar suçsa ben bu suçu işliyorum.’ dedi. Nasıl der bir Adalet Bakanı bunu?” Ben hemen orada ne dediğimi, ne demediğimi çok net ifade etmeliyim. “Çok canlar yandı.” demişim bir programda. Bir televizyon programında konuşuyorum. “Çok canlar yandı, çok kanlar aktı, her insanın yüreğine ateş düşüren bir süreç yaşadık, büyük resmi görevim.” demişim. “Bu sonuçları ortadan kaldıracaksak büyük resmi görevim.” demişim. Program yapımcısı sormuş: “Endişeler var, bir savcı çıkar da dava açarsa çok zor durumda kalabiliriz şeklinde kaygılar var.” diye soru yöneltmiş bana. Sadullah Ergin de şöyle demiş: “Bir savcı çıktığında siz niye Türkiye’ye barışı getirmeye çalışıyorsunuz diye hesap mı soracaktır? Akan kanın, gözyaşının dindirilmesi için niçin gayret sarf ediyorsunuz diye mi soracaktır? Bunları yapmaya çalışmak suçsa, evet, şu anda yaptığımız budur, ben bu işi yapıyorum.” Ama bunlar suç değildir çünkü istismar edilen sorunları çözmeye çalışmak suç değildir. Çözumsuz bırakılan sorunlarla istismarın bilerek bilmeyerek, isteyerek istemeyerek devamına katkı sunmak mı suçtur yoksa bunları ortadan kaldırmak mı suçtur? Terör varlığını bazı sorunların istismarına borçludur. Bu doğrudur ama diğer taraftan terörün istismarıyla kurulan mikro iktidar alanları da mevcuttur ki buraya dikkatinizi çekiyorum, terörün istismarıyla kurulmuş bu mikro iktidar alanlarını da ortadan kaldırmak zorundayız. Bunu yapamazsak halkın iradesini yönetime yansıtma imkânı bulamayız bu ülkede. Niyetimiz ve gayretimiz her türlü istismarın sona erdirilmesidir. Bu sürecin en büyük amacı terör örgütünün silahlarını bırakması yani suç teşkil eden kanlı eylemlerin sona ermesidir. Bu amacı gerçekleştirmek için girişilecek çabaların hangi hukuki değeri ihlal ettiği düşünülebilir? Sözünü ettiğim çabalar son otuz yılın suç teşkil eden eylemlerini temize çıkarma gayreti asla değildir. Suç teşkil edecek eylemlerin devamını önlemekten ibaret bir gayrettir bu. İktisaden hesaplanması mümkün olmayan kayıpların telafisi, akan kan ve gözyaşının durması ülkemizin huzur ve sükûn bulması esas gayedir ve son cümlem, bir fiilin suç teşkil etmesi için kanunda gösterilen maddi unsurların suç işleme kastıyla gerçekleştirilmiş olması gerekir diyor, bu tasarıda yapılan çalışmaların sonuç itibarıyla hayırlı olmasını temenni ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Saat 14.15'e kadar ara veriyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 11.55

İKİNCİ OTURUM

29 Mart 2013 Cuma

Açılma Saati: 14.15

BAŞKAN : Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ : Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ : Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP : Harun TÜFEKÇİ (Konya)

(Oturum Başkan Vekili Hakkı Köylü tarafından açıldı)

----- 0 -----

BAŞKAN – Toplantıya kaldığımız yerden devam ediyoruz.

5'inci madde üzerindeki görüşmeler devam ediyor.

Söz sırası Ali Rıza Bey'de.

Ali Rıza Bey buyurun.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; görüşülmekte olan tasarıнын 5'inci maddesi üzerinde söz aldım.

Şimdi değerli arkadaşlarım, öncelikle belirtmek istediğim konu şu: Biz, insan hakları ve ifade özgürlüğü bağlamında birtakım değişiklikler yapmaya çalışıyoruz. İfade özgürlüğü bağlamında değişiklik yapmaya çalışan bir Komisyonun, öncelikle, birbirlerinin söylediklerine karşı tahammül göstermeleri gerekiyor, önce bunu yapmamız lazım. Tabii, hakaret etmemek lazım, zaten bu “şerefsiz”, “hain”, “alçak” kelimeleri Türkiye’de yerlerde sürünüyor oldu yani siyasette, bu doğru bir şey değil yani bunu kim yaparsa yapsın doğru değil.

Şimdi, görüşmekte olduğumuz tasarı aslında arkadaşlar terörle ilgili. Dolayısıyla, yani bunun, görüşülen, konuşmaların ya bununla ne ilgisi var? Ya bu zaten terör örgütüyle ilgili. Dolayısıyla, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, zaten, bu getirilen paketin aslında, şu anda PKK örgütüyle yapılan görüşmeler sürecinin bir parçası olduğunu düşünüyoruz ve bununla ilgili dün ben çok ayrıntılı açıklamalar yaptım. Bu düşüncelerimize katılmak durumunda değilsiniz ama Komisyondu... Bu bir.

İki: Bir konunun ben gene usul açısından altını çizmek istiyorum, Komisyonlarda istenilen sözün verilmesi bir lütf değil dir, bu zorunluluktur. Bizim İç Tüzük’ümüz ve işleyişimize baktığımız zaman, Komisyonlarda konuşmaların sınırı yoktur ama herkes tabii ki karşılıklı hak içinde buna riayet eder diye düşünüyorum. Yani, birbirimize tahammül edersek daha etkin ve verimli sonuç alırız.

Şimdi, arkadaşlar, Sayın Bakanımız demin de bu konuyla ilgili konuşurken, genelle ilgili görüşmelerini yaparken, yanıt niteliğinde de olsa bazı şeyler söyledi ve Cumhuriyet Halk Partisinin geçmişte düzenlediği raporlara atıf yaptı. Ben dün söylemişim Sayın Bakanım “Bu konuda çok çalıştım ben.” diye. Yani, bir Kürt sorunu konusunda üç aydır çalışıyorum, AKP ne diyor, CHP ne diyor veya diğer partiler ne diyor diye.

Şimdi, bir, hemen şunu söylemek istiyorum: Biz, tabii ki kanın akıtılmasına karşıyız ama “Kani kim akıtıyor?” sorusunu sormak lazım. Gözyaşının akıtılmasına da karşıyız “E, bu gözyaşını kim akıtıyor?” bu soruları sormak lazım. Demin siz de söylediniz, vatanperver olmayan bir insan yoktur bu masanın etrafında, bu ülkede de akan gözyaşının dinmesini istemeyen, akan kanın dinmesini istemeyen hiç kimse yoktur ama sorun şudur şimdi siz de söylediniz: “PKK örgütüyle görüşme yapıp yapılmamasından daha önemli si, ne görüşüldüğünün önemi var, benim açımdan bence o önemli.” dediniz. Tabii, yani yöntem açısından, bizim söylediğimiz sadece bizim gerçeklerimiz değil yani elbette ki bir sorunu çözebilmek için, sorunu sona erdirebilmek için konuşup tartışmak lazım. Yani bu muhakkak bir şey ama burada elinden silahı bırakmamış, taleplerini silahla gerçekleştirmekten vazgeçmemiş bir silahlı terör örgütüyle konuşmanın terörü sona erdirip erdirmeyeceği meselesi var, esas mesele bu.

Şimdi, bugün karşı karşıya bulunduğumuz tabloyu doğru okumak lazım, doğru değerlendirmek lazım, bizim önümüze konan bu sorunun arkasında ne yatıyor, bu soruyu doğru yanıtlamak lazım. Türkiye olarak, biz, bu konuyu aşabilmek için, gerçekten şu soruya doğru yanıt vermek durumundayız: Terör, terörü yaratan terör örgütü ile askerî, diplomatik, politik ve ekonomik alanda mücadele ederek mi sona erdirilir, yoksa elinde silah olan bir terör örgütüyle oturup konuşularak, müzakere edilerek, pazarlık yapılarak mı sona erdirilir? Bu bir yöntem meselesidir yani siz farklı şey düşünüyorsunuz, ben farklı şeyler söylerim. Şimdi, biz, elinde silah olanların gözüne girerek, terörü yaratanların sırtını sıvazlayarak terörü sona erdirmenin mümkün olmadığını söylüyoruz, bunu beğenmeyebilirsiniz, kabul etmeyebilirsiniz. Bu sorunu çözebilmek için elbette konuşmak, tartışmak gerekir ancak bu eşit koşullarda olursa olur. Elinden silahı bırakmadan, oturup konuşmakla neyi çözeceğiz? Biz bunu Cumhuriyet Halk Partisi olarak bugün değil, dün de söyledik yani silahların bırakılması gerektiğini konuşmak için ön şart olduğunu her zaman söyledik.

Şimdi, ben de bu görüşte olan birisiyim. Ben, terörü yaratan terör örgütüyle müzakere ederek, terörün sona erdirilebileceğini düşünenlerden değilim. Temel politikamız, terör örgütleri ellerindeki silahları kayıtsız şartsız bırakmadıkça, eli silahlı terör örgütüyle görüşmemek olmalıdır diye düşünüyorum. Siyasi yapılarla müzakere edilebileceği zaten tartışmasızdır, tabii ki siyasi yapılarla, legal yapılarla tabii ki konuşulacak, bu konuda hiçbir kuşku yok ama bu söylediğim olay bize özgü bir durum değil arkadaşlar, bu bir dünya gerçeği.

Şimdi, Sayın Bakanım, Cumhuriyet Halk Partisiyle ilgili de düşüncelerimi söylemek istiyorum, neler yapmış, baktım ben. Biz, Türkiye’de, Cumhuriyet Halk Partisi olarak yirmi yıl önce, kamuoyunun önüne bir raporla çıkmışız. Bu raporla önemli bir iddia ortaya atmışız. O zaman var olan sorunlara yönelik bir projeyi ortaya koymuşuz arkadaşlar. Neydi o sorunlar? O zaman bir insanın “Ben Kürt’üm.” demesi yasal olarak mümkün değildi. Yani Kürtçenin konuşulması yasaktı, Çerkezce konuşmak mümkündü, Arapça konuşmak mümkündü, Arnavutça konuşmak mümkündü “Ben Arnavut’um.” demek, “Ben Arap’ım.” demek mümkündü ama “Ben Kürt’üm.” demek yasaktı o tarihlere. Bu gerçekler karşısında, bu gerçeği istismar etme yerine, Cumhuriyet Halk Partisi, bunun gereğini yapmış, 1989 yılında “Türkiye bir ırk devleti, bir kan devleti, bir kafatası devleti değildir, bizim milletimizin içinde elbette birbirinden farklı etnik kimliklere mensup insanlar vardır, onların kendi ana dillerini konuşmak temel haklarıdır, kendi kimliklerini yaşatmak temel haklarıdır, onunla iftihar etmek haklarıdır, kimse onların kimliklerini ifade etmesini engellemelidir, kimse onların anadilini konuşmasını engelleyemez.” demişiz ve 1991 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisine ilk kez Deniz Baykal ve arkadaşları tarafından, 38 milletvekilinin imzasıyla, Kürtçenin konuşulmasının önündeki yasal engellerini kaldırılması için kanun teklifi vermişiz. Bunlar tarihî gerçekler, bunlar işin özü. Biz, o zaman çıkmışız: “Kimsenin etnik kimliğine yasak koyamazsınız ve ayrıca devlet hiçbir zaman vatandaşın etnik kimliğini fark edemez, etnik kimliğini göremez, etnik kök olmak zorundadır.” demişiz devlete. “Kimsenin etni sitesiyle devlet uğraşmasın, kimsenin etnisitesine karışmasın, kimsenin etnisitesine yaranmaya çalışarak bir yere gidebileceğini sanmasın, etnik konuları o anlayışa mensup olan insanlara bırakın, sivil toplum olarak her türlü faaliyeti özgürce yapma imkânı sağlayın, gerisine de karışmayın. Etnisiteye karışarsanız bu işin altında kalırsınız, çok ciddi zarar verirsiniz.” demişiz. Ne zaman demişiz? 1991’li yıllarda demişiz. Yine, devam etmişiz “Her etnik kesim kendi televizyonunu kursun, radyosunu kursun ama devlet karışmasın.” demişiz. “Devlet eğitim işine karışmasın, etnik eğitim işine karışmasın.” demişiz o tarihte.

Şimdi değerli arkadaşlarım, Sevgili Bakanım; bu tarihte Cumhuriyet Halk Partisi bu sözleri söylediği zaman, Devlet Güvenlik Mahkemesine verilmişti o tarihte ve Devlet Güvenlik Mahkemesi bu kişileri çağırıp hesap sordu “Siz Türkiye’yi bölüyorsunuz, siz o kanunlarla Türkiye’yi bölüyorsunuz.” demişti ve Cumhuriyet Halk Partisi de mevcut kanunlarla bunun bölündüğünü söylemişti ama şimdi geldiğimiz nokta o değil Sayın Bakanım. Bugün, bu ülkede bir adamın Kürt kimliğini söylemesi yasak değil, istediği gibi söyleyebilir. Tartıştığımız konu şudur, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak diyoruz ki: Kürtlere sonuna kadar özgürlük, sonuna kadar demokrasi yani bir Türk kökenli vatandaşımızla bir Kürt kökenli vatandaşımızın arasında hiçbir ayırım olamaz. Biz bunu üniversite yıllarımızda da söyledik ama bu başka bir konudur diyoruz. Buradaki temel konu, bizim karşı çıktığımız temel konu, barışın gelmesine, silahların susmasına, silahların bırakılmasına değil. Ya bıraksınlar silahları yani şimdi terör örgütü silahları bıraktı da biz bırakmayın mı dedik, böyle bir şey mi söylüyoruz. Bıraksın silahları, bana mı sordu silahı eline alırken, şimdi bana soruyor bırakayım mı bırakmayayım mı diye. Nasıl aldıysa bıraksın silahı, o da insan gibi yaşasın, ha ondan sonra her türlü düzenleme her türlü şey yapılır. Burada tartışılan konu şu, bizim itiraz ettiğimiz konu: Terör örgütüne özgürlüğe karşıyız, eli silahlı terör örgütüne özgürlüğe karşıyız. Biz, Kürtlere özgürlüğü sonuna kadar savunuyoruz, Kürtlerin ekonomik, demokratik, siyasi taleplerinin yerine getirilmesini savunuyoruz, bunların önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır ama biz Kürtlerin haklarını, hukukunu, demokrasisini savunuyoruz derken, terör örgütüne -dün de söyledim- her türlü terör örgütüne özgürlüğü savunmuyoruz, aramızdaki temel fark budur. Bunu şu nedenle söyledim: Tabii ki biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, o günkü hazırladığımız raporların sonuna kadar arkasındayız, doğru şeylerdir, bugünde yapılması gerektiğini söylüyoruz.

Şimdi, bu şeyle de ilgili arkadaşlar, bu maddede de buna bağlantılı, biz bu maddede şunu söyledik dün. Dün de söylemedik aslında, hepimiz biliyoruz, 23’üncü dönemde de ben milletvekiliydim Adalet Komisyonu üyesiydim, burada arkadaşlarımız var o zaman beraber çalıştığımız, Terörle Mücadele Kanunu’nda bazı değişiklikler yapıldı ve ben bugünkü verdiğimiz önergeye de değişikliklere de baktım. Biz, 2009 yılındaki kanunda da Terörle Mücadele Kanunu’nun kaldırılmasına ilişkin önerge vermişiz. Şimdi, biz, dün de söyledim, “Ya bu paket de bir işe yaramaz.” bilmem ne, falan, filan değil mesele. Mesele şu: Paketin adıyla içeriğinin birbirinden farklı olduğunu söylüyoruz. Şimdi, Sayın Bakanım, eğer bir ülkede hâlâ milletvekilleri tutukluysa, bu Parlamento kendi üyesi olan milletvekillerinin tutukluluk sorununu çözememişse, bu Parlamento Sayın Başbakanın dediği gibi hâlâ daha bu ülkede kendisi

döneminde Genelkurmay Başkanlığı yapan insanların tutukluluk sorununu çözememişse, ifade özgürlüğü ve insan hakları ihlali bağlamında yapacak olduğu ciddi değişikliklerin kamuoyu tarafından inandırıcı olamayacağını ben düşünüyorum. Bizim, “Bismillah” deyip öncelikle Parlamento’nun kendi sorununu kendisinin çözmesi gerektiğini düşünüyorum, tutuklu milletvekillerinin tutukluluk sorunlarını çözmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, AİHM kararlarının da bir gereğidir. Yine işte bak söylüyor, Sayın Başbakan da söylüyor “İlker Başbuğ’a terör örgütü demek, terör örgütü mensubu demek, yanlıştır.” diyor ve çok daha ağır ifadeler kullanıyor Sayın Başbakan. “Tarih bunları affetmeyecek.” diyor. Şimdi, biz de böyle düşünüyoruz, ben inanıyorum arkadaşlarım da böyle düşünüyor yani illa AKP’li, MHP’li CHP’li olmamız fark etmiyor, bir sorunun karşısında illa da mensubu olduğumuz partinin siyasi konumu gereği bir tavır koymamız gerekmiyor ama ben şuna inanıyorum, Ali Rıza Öztürk olarak inanıyorum: Bu Parlamentoda, tutuklu milletvekillerinin hangi partiye mensup olduğuna bakılmaksızın, hepsine birden, 8’i de benim için sorundur, BDP’li milletvekillerinin sorunu da benim sorundur, MHP’li milletvekilinin sorunu da benim sorunu mudur, bunların tutukluluk sorununun çözülmesi gerekiyor Sayın Bakanım ve bu İlker Başbuğ ve diğer komutanların tutukluluk sorununun çözülmesi gerekiyor. Sayın Başbakan da söylüyorsa, bunlar terör örgütü mensubu değilse... Yani akıl var, mantık var zaten, olacak şey değil. O zaman terör örgütü mensubuysa, lideriyse bunu atayan Sayın Başbakan, Cumhurbaşkanımız imzaladı. Böyle bir şey olabilir mi? O zaman, yarın bir gün birileri gelecek “E, Sayın Başbakan teröristmiş.” diyecek “Teröristi atadı, Sayın Başbakan da teröristmiş.” diyecek. Oradan gidecek “Cumhurbaşkanı da terörist...” Böyle bir şey olmaz, böyle bir hukuk anlayışı da olmaz, bu doğru bir yöntem de değil, devlet yönetim tarzında yanlıştır bu. Bakın, Sayın Başbakana hukuksal danışmanlık yapan bir hocamızın bu konuyla ilgili görüşleri elime geçti bir tarzda. O da söylüyor, İlker Başbuğ’a ta o tarihte yükletilen bu suçlamaların doğru olmadığını. Örneğin, “Yargıyı etkilemekten dava açılabilirdi hakkında, bunu anlardım ama kesinlikle böyle bir şey olamaz.” diyor.

Şimdi, arkadaşlar, benim, sizlerden ve Sayın Bakandan ricam şudur: Bu sorun, bu dönem çözülmelidir, toplum bu beklenti içindedir ve Parlamento da bir yük altındadır, hepimiz yük altındayız, hep beraber yük altındayız yani “Siz yük altında değilsiniz, biz yük altında...” Böyle bir şey yok, hepimiz yük altındayız çünkü bu Parlamento, hepimizin Parlamentosu. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve çoğunluk da Adalet ve Kalkınma Partisindedir, bu sorunu çözmek zorundayız, zor alan şeyleri çözmek zorundayız. Bu sürecin adı eğer “barış süreci” ise, bu süreç kazaya uğramadan götürülmesi isteniyorsa, bunda samimiysek barışta, öncelikle Parlamento kendi sorununu bir çözmeli arkadaşlar, bu sorunu bir ortadan kaldırmalı diye düşünüyorum.

Biz, bu maddelerdeki getirilen değişikliklerin aslında çok yeterli olmadığını söyledik, tekrar tekrar söylememize gerek yok çünkü bize göre Terörle Mücadele Kanunu artık Terörle Mücadele Kanunu olmaktan çıkmıştır, gerçekten siyasi iktidara -bu siyasi iktidardan kastım da sadece Hükümet değildir yani Hükümet ayrı şeydir iktidarla -muhalif unsurların susturulmasının bir aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. O nedenle, böyle parça parça değişiklikler yapacağımıza gelin cesaretle davranalım, elimizi taşın altına sokalım. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Terörle Mücadele Kanunu’nun tümünden kaldırılmasını öneriyoruz arkadaşlar, bu maddedeki önergemiz de ona ilişkin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bravo!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Buyurun, kabul edelim, bitsin.

BAŞKAN – Dilek Hanım...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Dilek Hanım katılıyor mu bu fikre?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Terörle Mücadele Yasası’nın kaldırılması fikrine katılıyorum arkadaşlar çünkü Türk Ceza Kanunu’nda zaten bununla ilgili hükümler var, yani teröristlerin cezalandırılmayacağı gibi bir durum olmuyor biz bunu söyleyince.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Biz değişiklik içeren teklifleri verdiğimiz zaman ihanetle suçlanıyoruz, siz tamamen kaldırdığınız zaman iyi bir şey oluyor öyle mi? Bu bir paradoks, başka bir şey değil.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hiçbir paradoks değil. Sizin asıl niyetinizin ne olduğunu anlıyoruz burada da.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Büyük bir çelişki var burada Dilek Hanım, nasıl açıklayacaksınız?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yok, yok.

Şimdi, arkadaşlar, açıklamama izin verirsiniz. Yani siz çok inciniyorsunuz bu sözlerden ama biraz daha incinmeye devam edeceksiniz. Sözlerimi kesmezseniz...

Çok teşekkür ediyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Siz imzalamamışsınız Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Dün imzalamışlar arkadaşlar, onun için... İmzalarım, öyle bir itirazım yok.

Evet, şimdi arkadaşların bana olan tepkisinden anlıyorum ki ben biraz daha fazla incittim arkadaşlarımı diye düşünüyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Hakaret ettiniz kısacası.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, öncelikle, Sayın Bakan şunu söyledi: Cumhuriyet Halk Partisi 1989 yılından itibaren Kürt meselesi konusunda bazı raporlar öne sürmüştür, bu raporların gereği yapılmaktadır şimdi de, yani bu raporlarda söylenen yapılmaktadır gibi bir şeyler söylediniz.

Şimdi, bizim raporlarımızın -eğer incelemek isteyenler varsa 89 Raporu'nu yanımda da getirdim- özü arkadaşlar, öncelikle şundan bahsediyoruz biz bu raporlarımızda, 89 Raporu'nda: Cumhuriyetin değerleri, kuruluş felsefesi, ulusal bütünlük, bunlar kesinlikle korunmalıdır. Farklı etnik kimliklerde ya da mezheplerde olanların elbette kimliklerine, dinî inançlarına her zaman saygı gösterilecektir ama ulusal bütünlük içinde bir arada yaşama, asıl hedefimiz bu olmalıdır.

Ana dil yasağı kalkmalıdır. Bu konuda her türlü, öğrenme, yayın yapma ve kültürel araştırma, her türlü enstitü kurulmalıdır diyoruz. O dönemde, 89 yılında yürürlükte olan bir yasa var arkadaşlar, 12 Eylül faşist darbesinin darbecilerinin getirdiği, 2932 sayılı Yasa. 2932 sayılı Yasa'da ana dilde konuşmak ne yazık ki yasaklanmış, o dönemler bunlar kurgulanmış, insanların birbirine düşman olması için ana dilde konuşma yasağı konmuş, Kürtçe konuşmak ve diğer dillerde de, Türkçenin dışındaki başka dillerde de günlük hayatta bile konuşma yasaklanmış. İşte, biz o dönemde ana dil yasağının kalkması, öğrenilmesi; yayın yapma yasağının kaldırılması, her türlü araştırmanın da var olmasını istiyoruz ve Ali Rıza Bey'in de biraz önce söylediği gibi 1991 yılında SHP-Doğru Yol iktidarı var iken o dönemde Deniz Baykal ve arkadaşlarının verdiği bir yasa teklifiyle bu yasa kaldırılıyor arkadaşlar, bizim dönemimizde kaldırılıyor.

Aynı zamanda, 89 Raporu'nda terör örgütünün yalnızlaştırılması ve demokratikleşme, bunun üzerinde özellikle duruyoruz. Demokratikleşme ne kadar fazla olursa terör örgütünün yalnızlaşacağından ve terör örgütüne siyasi desteğin azalacağından bahsediyoruz, o dönemde çok ciddi insan hakları ihlalleri olması nedeniyle, yani bugün de devam eden insan hakları ihlalleri hem doğuda var hem batıda var zaten.

Aynı zamanda, ekonomik anlamdaki yatırımlarla bu bölgenin kalkındırılması, işsizliğin, yoksulluğun ortadan kaldırılmasını istiyoruz çünkü işsizlik ve yoksulluk olduğu sürece terörün buradan besleneceğini söylüyoruz, bunları söylüyoruz. Kürt meselesiyle ilgili bizim bütün raporlarımızdaki temel nokta budur.

Bunlara dönük olarak da 91 yılında 2932 sayılı Yasa kaldırılmıştır. Aynı zamanda, yine 2001 yılında, sizin iktidarınız döneminden önce Anayasa'nın 26'ncı maddesindeki düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetindeki dil yasağı kaldırılmıştır. Yine, AKP iktidarı döneminden önce, 2002 yılında 3984 sayılı Yasa'da yapılan değişiklikle televizyon yayınlarında Türkçeden başka bir dilde program yapma yasakları kaldırılmıştır. Bunlar elbette, ülkemizde konuşulan etnik temeldeki dillerin her türlü yasaklanmasına karşı bir tavidir, bunların olması gerekmektedir.

Şimdi bizim eleştirdiğimiz şeyler nedir? Neden eleştiriyoruz, özellikle iktidarı neden eleştiriyoruz, Sayın Bakana da eleştirilerimiz neden vardır, onları da söylemek istiyorum. Terörle mücadele eden tüm dünya ülkelerindeki temel olgu şudur -bu IRA örneğinde de böyle görünmektedir, ETA örneğinde de böyle görünmektedir- öncelikle terör örgütünün silahları tamamen bırakması gerekmektedir. Terör örgütü silahları bırakmadığı sürece de hiçbir şekilde onunla bir müzakereye girişilmemektedir. Aksine, bir de onların siyasi temsilcileri konumunda olan partilerin de terör örgütleriyle bağlarının kesilmesi, onları "terör örgütü" olarak nitelendirmeleri ve ondan sonra ancak onlarla siyasi müzakereye girilebileceği, dünyada uygulanan yöntem zaten budur. 2002 yılında AKP iktidara geldiğinde Başbakan aynen bunları söylemiş, "Önce silahları bırakacaksınız." demiş, o dönemki DTP'ye "Siz de terör örgütü olarak söyleyeceksiniz ve kınayacaksınız, biz ondan sonra, yani terör örgütü yalnızlaştırıldıktan sonra ancak biz bu konuları görüşebiliriz." demiş. Ama 2003 yılında bunu söyleyen Başbakan şimdi hiç böyle bir gereklilikten bahsetmiyor.

Şimdi, PKK'nın bir organize suç örgütü ve terör örgütü olduğunu hepimiz biliyoruz. Öncelikle, bu örgütün para kaynaklarının kesilmesi gerekirken bu konuda en ufak bir yaptırım yapılmamış ve PKK terör örgütü neredeyse, yani yapılan resmî ithalat ve ihracatlarda bile, o güneydoğudaki sınır kapılarındaki ihracat ve ithalatlarda bile sanki yasal bir statüsü varmış gibi mühürlere basmıştı vatandaşların mallarına ve oralardan haraçlar almaktadır. Aynı zamanda, uyuşturucuyla, insan kaçakçılığıyla, her türlü "suç unsuru" diyebileceğimiz konuların içinde PKK vardır. Bu para kaynakları kesilmemiştir. İşte, biz bu nedenle AKP iktidarına diyoruz ki: Siz ülkenin çıkarlarını savunmadınız, ülkenin çıkarlarının gerektirdiği konulara el atmadınız.

Kandil'deki bu terör yatağının bir kaynak olduğu ve her türlü diplomatik ilişkilerle bu terör yatağının ortadan kaldırılması gerektiği söylenmişken, geçmişte Suriye'yle ilgili bu türden işlemler yapılmış ve terör örgütü Suriye'den çıkarılmışken ne yazık ki diplomatik ilişkiler kullanılmamıştır, aynı zamanda, Kandil'e operasyon da ne yazık ki yapılamamış, oradaki terörün kaynağı ortadan kaldırılamamıştır çünkü yapılan karşılıklı anlaşmalarla, AKP dönemindeki yapılan anlaşmalarla Kandil'e operasyon yapılmayacağı konusunda söz dahi verilmiştir. İşte, bu nedenle AKP iktidarı gerçekten Türkiye'nin çıkarlarına uygun şeyler yapmamıştır.

Aynı zamanda, Abdullah Öcalan'ın mektubundan dün de bahsettik. Tayyip Erdoğan'ın onayıyla bunun orada okunduğunu hepimiz biliyoruz çünkü memnuniyetini belirtti Tayyip Erdoğan. Yine orada, silahları bırakmaktan bahsedilmemesine rağmen, silahlı güçlerin sınır dışına çekilmesinden taktiksel olarak bahsedilmesine rağmen, bu konuda AKP Hükümeti ve Başbakan hiçbir mahzur görmemiştir, yani silahları bırakmayı hiçbir zaman önermemiştir, onun üzerine gitmemiştir, bu konuda PKK terör örgütünü yalnızlaştıramamıştır, işin gerçeği budur.

Bunun yanında, yine Abdullah Öcalan'ın mektubunda "Etnik ve tek uluslu coğrafyalar oluşturmak modernitenin hedeflediği insanlık dışı bir imalattır." denmesine, ulus devletin ortadan kaldırılmasına Başbakan asla itiraz etmemiştir, hiçbir AKP yetkilisi itiraz etmemiştir, ulus devletin ortadan kaldırılmasına "Evet." demişlerdir. İşte, biz bu nedenle Türkiye'nin çıkarlarını savunmadığınızı söylüyoruz.

Aynı şekilde, Abdullah Öcalan mektubunda "Bu Nevruz münasebetiyle en az Kürtler kadar Ermenileri, Türkmenleri, Asurileri, Arapları ve diğer halk topluluklarını da kendi eşitlik ve özgürlük ışıkları olarak görmeye çağırıyorum." derken işte burada tüm etnik ayrışmaları ön plana çıkarmıştır, ulus devletin bütünlüğünden vazgeçilmesi gerektiğini söylemiştir, Başbakan da bunu onaylamıştır.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, maddeyle alakalı mı bu? Bunları dinledik efendim.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Recep Bey, izin vererseniz devam edeceğim.

Aynı şekilde, Abdullah Öcalan "İslam bayrağı altında ortak yaşamları kardeşlik hukukuna dayanmaktadır." demiştir, İslam bayrağı altında bir arada yaşamayı söylemiştir. Şimdi "Laik, demokratik Türkiye Cumhuriyeti" derken demek ki artık laiklik ilkesinden hem Abdullah Öcalan hem Başbakan vazgeçmektedirler.

Aynı şekilde, yine Abdullah Öcalan'ın mektubunda yazılmış olan "Parçalanmış ve bugün Suriye ve Irak'ta yaşamaya mahkûm edilen Kürtleri, Türkmenleri, Asurileri ve Arapları birleşik bir barış konferansında kendi gerçeklerini tartışmaya ve kararlaştırmaya çağırıyorum." demiştir.

Abdullah Öcalan, mektubunda, ülkemizin bulunduğu coğrafyada emperyalistlerin her türlü emellerinin olduğunu ve bu emellere karşı çıktığını söylerken kendisi o emperyalistlerin istekleri doğrultusunda Suriye'de, Irak'ta ve Türkiye'de yaşayan Kürtleri bir araya gelmeye ve o ülkeleri işgal etmeye çağırmıştır. İşte, bu da yine Türkiye'nin sınırlarının sorgulanmasına neden olan bir olaydır ve ülkemizin sınırları değiştirilecekken diğer ülkelerin topraklarının işgaline çağrı niteliğindedir, Başbakan buna da "Evet." demiştir, AKP yetkilileri buna da "Evet." demiştir. İşte, bu nedenle gerçekten Türkiye'nin çıkarlarını savunmadıkları, Abdullah Öcalan'ın ve Tayyip Erdoğan'ın "barış" diye diye Türkiye'yi aslında Orta Doğu bataklığındaki bir savaşa doğru götürdükleri çok açık seçik anlaşılabilir. Bizim "Türkiye'nin çıkarlarını savunmuyorsunuz, bu nedenle Türkiye'ye gerçekten zarar veriyorsunuz." derken söylediğimiz şeyler bunlardır.

Şimdi, bu yasal düzenlemede de bu pazarlıkların sonucunda, bu mektup alışverişinin sonucunda, yapılmış olan bir pazarlığın sonucunda bu yasal düzenleme terör örgütünün meşrulaştırılması, terör örgütünün cebir ve şiddetle doğrudan doğruya bağlantılı olmasına rağmen "Cebir, şiddet içermeyen propagandası, bildirimleri serbesttir." diyerek terör örgütünün meşrulaştırılmasına zemin hazırlanmaktadır diyoruz, bu tasarıya, bu maddenin bu şekilde olmasına bu nedenle karşı çıkıyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Köktürk.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Müsteşarım... Tabii, Sayın Bakanımızın aslında ben bu konuşmayı dinlemesini istedim çünkü birazcık Sayın Bakanımızın sabahki, daha doğrusu öğlenki konuşmasına da atıf yaparak bir iki konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tabii, dün biz yasanın geneli üzerindeki eleştirilerimizi, tasarının geneli üzerindeki eleştirilerimizi dile getirmiştik, bugün de Sayın Bakan yanıt hakkını kullandı ve özet olarak Sayın Bakan dün bizim kaygılarımıza ve kuşularımıza yönelik olarak tasarının niçin hazırlandığını açıkça arz ettiklerini, kamuoyundan herhangi bir şey gizlemediklerini, üç dönemdir belli bir oy oranıyla iktidara gelen bir

siyasi parti olarak bugüne kadar da gerçekleri halkımızın gözünün içine baka baka, halkımızla ve ilgili kurumlarla paylaştıklarını anlattı bize.

Sayın Bakanımız da geldi.

Şimdi, Sayın Bakanım, sizin sabahki konuşmanıza atf yaparak bir şeyleri eklemek istiyorum. Sizler, dün bizim konuşmalarımız üzerine bugün yaptığınız açıklamalarda tasarının niçin hazırlandığını anlattığınızı, halkımızdan herhangi bir şey gizlemediğinizi, üç dönem siyasi iktidara gelen bir siyasi parti olarak, belli bir oyu olan siyasi bir parti olarak halkımızın gözünün içine baka baka gerçekleri paylaştığınızı ifade ettiniz. Tabii, biz de kaygılarımızı ve kuşularımızı ifade ediyoruz. Bizim kaygılarımızı ve kuşularımızı destekleyen dünkü bir söyleşiye ben sizin dikkatinize sunacağım. Tabii, Sayın Dilek Akagün Yılmaz da az önce ifade etti. Milliyet gazetesine yansıyan tutanaklar, Nevruz'da bölücübaşının okuduğu mektup içeriği, yine, BDP Genel Başkanının kamuoyuna yansıyan açıklamaları, Kandil'den gelen...

MURAT BOZLAK (Adana) – Mektubu bir milletvekili okudu.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Neyse, mektubu okumuş olabilir. İçeriğini söylüyorum ben, kimin okuduğundan bahsetmiyorum.

MURAT BOZLAK (Adana) – Ama sıfat belirterek...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Öcalan'ın mektubu değil mi? İçeriği...

Yani buradaki atıflara baktığımızda, gazetelere yansıyan tutanaklara baktığımızda, Kandil'den gelen açıklamalara baktığımızda ve dün, özellikle paylaşmak istediğim, Sayın Selahattin Demirtaş, BDP Eş Başkanı Selahattin Demirtaş'ın Muharrem Sarıkaya'yla Habertürk gazetesinde yaptığı söyleşiye baktığımızda tabii ki birtakım kaygılarımızı, kuşularımızı bu süreç içerisinde doğal olarak dile getirmemiz gerekiyor.

Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, dün Muharrem Sarıkaya'nın köşesinde Selahattin Demirtaş'la yaptığı bir telefon görüşmesi yer alıyor. Bilemiyorum, Sayın Bakanım, bu görüşmeyi siz okudunuz mu, arkadaşlarımızdan okuyanlar var mı ama ben özellikle altını çizerek okudum, şimdi bunu da Komisyonumuzun dikkatine sunarak Cumhuriyet Halk Partisi veya diğer siyasi partiler niye süreçle ilgili kaygılı, neden süreçte birtakım şeylerin kendilerinden gizlendiklerini düşünüyorlar, bunların daha kolay algılanacağını düşünüyorum.

Muharrem Sarıkaya'yla dünkü telefon görüşmesinde Selahattin Demirtaş, Hükûmetle sürekli konuştuğunu, Kandil'de PKK, KCK yönetimi, İmralı'da Öcalan ile görüştüğünü anımsatıyor Sayın Demirtaş, diyor ki: "İmralı'da konuşulup karara bağlananlar ile bugünkü söylenenler örtüşmüyor." Bakın, Muharrem Sarıkaya'nın köşesinde var, az önce AKP'li milletvekili arkadaşlara da söyledim, özellikle tekrar vurguluyorum, "Ardından gelen cümlesi önemliydi." diyor Muharrem Sarıkaya, "İmralı'da konuşulup karara bağlananlar ile bugünkü söylenenler örtüşmüyor." "Açmasını istedim." diyor Sayın Sarıkaya ve açıyor, Sayın Selahattin Demirtaş diyor ki: "Hangi sorunun nasıl çözüleceği üzerinde, sürecin yasayla desteklenmesi konusunda varılmış bir uzlaşma var." Bakın, tekrarlıyorum: "Hangi sorunun nasıl çözüleceği üzerinde ve sürecin yasayla desteklenmesi konusunda varılmış bir uzlaşma var." diyor ve ardından da "29'uncu Kürt isyanının -özellikle Hükûmetin temsilcisi olarak buna dikkat edin- Hükûmetin 'Bitti.' demesiyle çaktırmadan biteceğini mi sanıyorsunuz?" diye ekliyor. Bakın, tekrar vurguluyorum, "29'uncu Kürt isyanının Hükûmetin 'Bitti.' demesiyle çaktırmadan biteceğini mi sanıyorsunuz?" deyip devam ediyor ve ardından şunları ekliyor, başta söylediği cümleyi tekrar etmiş Sarıkaya'ya, diyor ki: "Onun için, İmralı'yla konuşulanlarla bugünkü söylenenler örtüşmüyor diyorum çünkü İmralı'da bazı sözler verilmiş." Bakın, üstüne basarak söylüyorum: "İmralı'da bazı sözler verilmiş ve bunun üzerinden bir konsensüs sağlanmış. Hükûmet böyle bir söz verdi mi vermedi mi onu ben bilemem ancak görüşmemizde Öcalan, 'Hükûmet bunları yapmaz ise bu süreç ilerlemez.' dediğinde arkamızda bir devlet memuru not tutuyordu, herhâlde o nottan da Hükûmetin haberi vardır." diyor. Şimdi, Sayın Bakan, bunu BDP Genel Başkanı Sayın Selahattin Demirtaş, hem İmralı'daki görüşmelere katıldığını hem PKK, KCK yönetimiyle görüştüğünü ifade eden, Mecliste grubu bulunan bir siyasi partinin Eş Başkanı, bunu dünkü gazetede, telefon görüşmelerinde çok açık bir şekilde beyan ediyor.

Şimdi, burada çok açık saptamalar var. Bu saptamalar karşısında ben Sayın Demirtaş'ın söylemlerinden yola çıkarak sormak istiyorum o zaman: İmralı'da konuşulanlarla bugünkü söylenenler örtüşmüyorsa -öyle söylüyor çünkü Demirtaş, yani "Bugünkü söylenenler örtüşmüyor." diyor- İmralı'da konuşulanlar nelerdir? Bunu bilmeye halkımızın hakkı yok mu? Hani o gözünün içine baktığınızı ifade ettiğiniz halkımızın bunları bilmeye hakkı yok mu? Hani size o yüzde 50'nin üzerinde oy veren, sizi üç dönem iktidara getiren halkımızın bunları bilmeye hakkı yok mu? Bizlerin, Parlamentoda görev yapan milletvekillerinin -bu yasa pazarlıklarının sonucu olarak gündeme geldi diyoruz, kızılıyorsunuz- peki bu süreçlerle ilgili bilgilendirme hakkımız yok mu Adalet Komisyonu olarak? Mecliste halkın temsilcileri olarak gelen tüm milletvekillerinin bu süreçle ilgili bilgilendirme hakkı yok mu?

2'nci sorum: Sayın Demirtaş'ın söylemlerinden yola çıkarak söylüyorum. Peki, İmralı'da konuşulup karara bağlananlar varsa bu konuşulup karara bağlanan konular nelerdir? Adalet Komisyonunda bir yasa yapıyoruz, bizim bu konuşulup karara bağlanan konuları bilmeye hakkımız yok mu? Yani bölücü terör örgütünü övme suçunu cebir ve şiddet unsuru içermediği... Zaten tanımında yasa da var olan bir şeyi çıkartarak meşrulaştırıyoruz ama bunun altında varılan kararlar, uzlaşmalar nelerdir, bizim bu kararları bilmeye hakkımız yok mu? Bir yasa yapıyoruz ama yasanın ruhunu bilmiyoruz, yasa hangi amaçla Parlamentoya getiriliyor, Adalet Komisyonunun gündemine getiriliyor, biz bunu bilmiyoruz. Ondan sonra da biz burada şekil yasa maddelerini tartışarak birbirimizle bir sonuca varmaya çalışıyoruz, olayın sebebini bilmeden, ruhunu bilmeden, hangi aşamalardan geçerek önümüze geldiğini bilmeden burada maddenin şekli metnini tartışarak bir sonuca varmaya çalışıyoruz.

3'üncü sorum yine Sayın Demirtaş'ın söyleminden yola çıkarak: Hangi sorunun nasıl çözüleceği ve bunun da yasayla destekleneceği konusunda varılmış bir uzlaşma varsa... Bunu Demirtaş söylüyor, diyor ki: "Ben hem PKK, KCK'yla ilgili görüşmelere katıldım hem İmralı'ya katıldım, bu konuda uzlaşmalar vardı." Şimdi, o zaman, hangi sorunun nasıl çözüleceği ve bununla, yasayla desteklenmesi konusunda varılmış bir uzlaşma varsa;

Bir: Çözülecek sorunlar nelerdir? Bizim bu çözülecek sorunları bilmeye hakkımız yok mu? Hangi sorunların çözümü konusunda anlaştınız Sayın Bakanım? Bunu bizimle paylaşmanız, Adalet Komisyonu üyeleriyle paylaşmanız gerekmiyor mu?

2'ncisi: Madem bazı sorunların çözümü konusunda anlaştınız, bununla ilgili yasalar çıkartılacağı konusunda da anlaştınız. Peki, bu çıkartılacak yasaların asli komisyon olan Adalet Komisyonunda görüşülmesi, Adalet Komisyonunun da bu konuda bilgilendirilmesi şeklinde burada bizim bir hakkımız yok mu? Yani, bizim, burada, görevimizden kaynaklanan bir sorumluluğumuz yok mu?

3'üncü olarak şunu söyledi: Biliyorsunuz, konuşulup yazılıp çizilenlerin... Siz de öğlen söylediniz, 3 aşamalı bir projeden bahsettiniz. Burada Selahattin Demirtaş şunu söylüyor, diyor ki: "Bu arada yazılan çizilenler oldu, Hükümet tarafından yapılan açıklamalar da oldu." Bu yazılıp çizilenlerin ve konuşulanların 3 aşamalı olacağı dışında diğer kısımlarının gerçeği yansıtmadığını söylüyor Demirtaş. Yani diyor ki: "3 aşamalı olacağı dışında diğer yazılanların tamamı gerçek dışı, eksik, gerçeği yansıtmıyor." Peki, eğer 3 aşamalı olacağı dışında diğer yazılan ve çizilenler, basın yazdıkları, Hükümetin söyledikleri, verdikleri bilgiler gerçeği yansıtmıyorsa halkımızdan, kamuoyundan, bizlerden saklanan gerçekler nelerdir o zaman? Sayın Demirtaş bu sözünde -kendisi söylüyor- "Halkımızdan gerçekler saklanıyor. Bu verilen bilgilerin hiçbirisi doğru değil, sadece 3 aşamalı olacağı konusunda söylenenler doğru." diyor. Peki, o zaman, bu gazetelerin yazdıkları, medyanın büyük puntolarla verdikleri, Hükümetin yaptıkları, sayın şahsınızın ve Sayın Başbakanının yaptığı açıklamalar Sayın Demirtaş'a göre gerçekleri yansıtmıyorsa, İmralı'daki pazarlıklarla örtüşmüyorsa, orada varılan uzlaşmalarla, orada alınan kararlarla eğer bağdaşmıyorsa o zaman bizden saklanan gerçekler neler, yani orada alınan kararlar neler? Biz şimdi bunları bilmeden, burada tek ayaklı bir yasayı görüşüyoruz. İçi boş mu, dolu mu; ne getiriyor ne götürüyor? İçinde aslında Türkiye'nin çözülmesi gereken acil demokrasi sorunları yok. Yüzlerce, binlerce insan özel yetkili mahkemelerde çürütülüyor. İnsanlar dosyayı okumayan hâkimler tarafından hâlâ dört yılı, beş yılı aşkın sürelerde tutuklu yargılanıyor. Milletvekillerimiz aramıza gelemiyor. Terörün yanından geçmemiş, teröre bulaşmamış, silahı eline almamış bir sürü insan, bir sürü yurtsever insan cezaevlerinde çürütülüyor. Ama bunun dışında, Sayın Demirtaş'ın ifade ettiğine göre, Hükümetle görüşülen, pazarlık konusu yapılan ve uzlaşılan ve yasayla desteklenmesi konusunda da mutabakata varılan konular var. Şimdi, siz o zaman bize şunu diyebilir misiniz: "Siz neden kaygı duyuyorsunuz, neden kuşkulaniyorsunuz arkadaşlar? Neden sizlerden bilgi saklandığı konusunda tereddütleriniz var?" diyebilir misiniz Sayın Bakanım?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Beklerseniz cevap vereceğim. Bunu 10 sefer oldu soruyorsunuz ama...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Bunu BDP Genel Başkanı söylüyor. Ben size bu gazeteyi gönderiyorum -belki sizde örneği yoktur- bunu arkadaşlarımız size ulaştırırlarsa...

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Bizde var, örneği de var.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Var mı sizde Sayın Bakanım, tamam o zaman.

Yani dolayısıyla biz şunu söylüyoruz: Bu paket bir demokrasi paketi olacaksa, bakın, Terörle Mücadele Yasası dâhil, özel yetkili mahkemelerdeki uygulamaların tamamı, gizli tanık uygulamaları, çelişkili bilirkişi raporlarıyla meydana gelen hukuk skandalları, tamamı bu pakette tartışılmalı. Demokratikleşmeye "evet", insanların haksız yere tutuklanmasına karşı çıkmaya "evet", bu ülkede insan haklarının, temel hak ve özgürlüklerinin Adalet Komisyonunun da katkısıyla güvence altına alınmasına "evet". Ama bu ülkede bir sürü insan içeride, cezaevlerinde çürütülürken, açıkçası, özel yetkili mahkemelerde hukukla bağdaşmayan uygulamalarla ve lastik bir topa dönüşen Terörle Mücadele Yasası'nın iktidarın sopası olarak kullanılarak içeride çürütüldüğü bir süreçte biz bu paketi bir demokrasi

paketi olarak görmüyoruz, yani göremiyoruz, görmüyoruz. Bu sorunları çözmeyen bir paket, bu kadar sorunu çözmeyen, gözlerini kapatan ve birtakım pazarlıklarla yürütülen bir süreçte önümüze gelen bir paket bizim için bir demokrasi paketi değildir, bizim için pek çok soru işaretini de beraberinde getirmiştir ve getirmektedir Sayın Bakanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, size söz vereceğim de şu önerileri...

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Burası önemli, hemen... Ben müsaade isteyeceğim, kısa bir ara isteyeceğim.

BAŞKAN – Peki, tamam.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, yapılan tespitlerin hangi birini düzeltmekten başlayalım doğrusu şaşırıyorum.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Demirtaş'ın tespitleri, benim tespitlerim değil ama Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Köktürk'ün başlangıçta yaptığı ilk tespit yanlış. Bir kere düğmenin birincisini yanlış iliklediğinizde arkasının doğru gelme şansı yok. Nedir o? Önümüzdeki tasarının şu anda "çözüm süreci" dediğimiz sürecin bir gereği olarak getirildiğini öne süren ilk tespit yanlış bir tespittir. Bunu müteaddit kereler ifade etmemize rağmen aynı yanlış kurgu üzerine kendi öngörülerini, senaryolarını bina ediyor, inşa ediyor Sayın Köktürk, bu bir yanlış. 2011'de başladığımız bir süreçtir dedim, 2012'de 2 kez Bakanlar Kuruluna getirdiğimiz bir tasarıdır dedim. O zamanlar çözüm sürecine ilişkin bu aşamalar var mıydı?

Değerli arkadaşlar, bunun bağlamı tamamen farklı. Türkiye'nin hukuk mevzuatının, normlarının süreç içerisinde uygulamadan kaynaklı, mevzuattan kaynaklı sorunlarını izale etmeye dönük bir çalışmadır dedik, bu çok net, çok açık.

2'ncisi: Sayın Demirtaş'ın bir gazeteyle yapmış olduğu veya gazeteciyle yapmış olduğu görüşmeden alınan bir yazı ya da o gazetecinin kendi anladıklarını yorumladığı bir makaleden bahsediyor. Efendim, bir kere şunu tashih etmem lazım: Sayın Demirtaş'ın "29'uncu Kürt isyanı" lafına katılmamız mümkün değil. O böyle bir tespit, böyle bir söylemde bulunmuş olabilir ama bizim açımızdan hiçbir geçerliliği olmayan bir sözdür. Sebabi şu: Terör faaliyetleri Kürt kökenli vatandaşlarımızın tamamının katıldığı, tasvip ettiği faaliyetler midir? Bunu böyle yorumladığınızda öyle bir anlam çıkar, bu doğru değildir. Öyle bir tespiti reddediyorum.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Zaten onu kabul etmiyoruz, Kürt vatandaşları ayırıyoruz, yani bizim öyle bir iddiamız yok Sayın Bakanım. Düzeltelim, bizim vatandaşlarımız Türkiye Cumhuriyeti'nin eşit vatandaşdır, yani hepsine saygı duyuyoruz.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Siz konuştunuz ben de size...

Şimdi, İmralı'da görüşmelerin içeriğine, yasayla desteklenmesi gerektiğine dair tespitlere geliyorum. Bu görüşmelerin içeriği bir mektup olarak BDP'ye de ulaştırılmıştır, farklı muhataplara da gitmiştir. Bu mektubun içerisinde ne olduğunu da ifade ettim sabahki konuşmamda.

1) Eylemsizlik ve silahlı örgüt mensuplarının Türkiye sınırlarının dışına çıkarılması

2) "Türkiye'nin demokrasisinin tahkimi." dedim kısaca ama burada hem mevzuattan kaynaklı hem uygulamadan kaynaklı, sizlerin de zaman zaman dile getirdiğiniz, eleştirdiğiniz konular var. Altında imzamız olan uluslararası belgeler, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, İnsan Hakları Mahkemesinin yargılama yetkisini tanıdık, onların kararları; Anayasa 90 yollamasıyla bizi ilzam eden hususlar. İçerik budur.

3) Normalleşme süreci. Ha, yasayla desteklenmesi gereken süreç 3'üncü aşamadır. Sürecin 3'üncü aşamasında normalleşme süreci. Bunun adına "geri dönüş" mü dersiniz, farklı şeyler mi söylersiniz... İlk iki aşama sağlıklı geçilirse 3'üncü aşamada, normalleşme sürecinde Türkiye'de silahların gömüldüğü, silahlı unsurların kalmadığı, terör, çatışma ortamının tamamen bittiği bir zemine normalleşmeyle beraber, yurt dışına Türkiye'den çıkmış -Mahmur Kampı'nda, başka bölgelerde vesailerde- vatandaşlarımızın bu ülkeye adapte edilmesine dönük çalışmaları kastetmektedir. Buna ilişkin süreç elbette ki bir yasayla desteklenmek zaruretiindedir. O aşamaya gelirse o aşamada değerlendirilecek bir husustur.

Onun ötesinde, silahlı terör örgütü üyelerinin yurt dışına çıkışlarıyla ilgili bir yasal düzenleme noktasında bir taahhüt söz konusu değildir. Buna ilişkin "Akil insanların, akil insanların ekip olarak bir çalışma yapması süreci kolaylaştırır." kanaati vardır, bu konuşulmuştur. Ha, onun ötesinde, Mecliste ayrı bir araştırma komisyonu, ayrı bir çalışma komisyonu olabilir mi, bu değerlendirilebilir,

buna ilişkin bir tespit yapılabilir ama bunun ötesinde, Sayın Demirtaş'ın söylediği bir şey varsa... Ben başka, üçüncü bir kişinin ağzından aktarılmış bir beyana yorum da yapmam ayrıca.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Tekzip etmiş mi Sayın Bakanım?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Netice itibarıyla, kendisi bunu tekzip eder etmez ayrı bir şey ama benim burada sabahki konuşmamda ifade ettiğim aşamalar gerek BDP'ye giden mesajın içerisinde gerek diğer muhataplara giden mesajın içerisinde olan şeyler bunlardır. İşin başından beri aynı şeyleri paylaştık, aynı şeyleri tekrar ettik. Ha şu var: Bizim söylemediğimiz, bizden açıklanmamış ama farklı gazetelerin gündeme getirdiği konular olmuştur. Doğru değildir, doğru olmayan yayınlar yapılmıştır, doğru olmayan tespitler yapılmıştır. İşte, akil insanlar konusunda “Şunlar da olur, bunlar da olur, şunlar var, bunlar var.” 150 tane isim anılmıştır farklı yayın organlarında ama bunların hepsi doğru değildir. Bunlar bizi ilzam etmez ya da farklı gazetelerin farklı manşete çektiği konular bizi ilzam etmez.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Bakanım, demokratik tahkim dediğimiz şeyi anlatabilir misiniz?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Bu anlamda, biz ne varsa onları sizinle de paylaştık, kamuoyuyla da paylaşıyoruz. Çekindiğimiz, yüksüneceğimiz hiçbir husus yoktur.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeler üzerinde önergeler var arkadaşlar, önergeleri okuyoruz.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/748) Kanun Tasarısı'nın 5. Maddesinin, Tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Murat Başesgioğlu

İstanbul

Gerekçe:

Terörle Mücadele Kanunu 1. maddesinde terör örgütlerinin kuruluş amacının; bizzatıhi cebir ve şiddet kullanmak suretiyle baskı, korkutma, yıldırma veya tehdit yöntemlerinden birine başvurmadır.

Dolayısıyla bu örgütler adına yapılacak her türlü bildiri, açıklama da cebir, şiddet veya baskı birlikte bulunacaktır.

Keza, bu düzenleme gerçekleştiğinde bölücülük propagandası serbest bırakılmakta ve bölücü örgüt meşrulaştırılmaktadır.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu önergeye?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının, 5. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Rıza Öztürk

Ömer Süha Aldan

Turgut Dibek

Mersin

Muğla

Kırklareli

Ali İhsan Köktürk

Zonguldak

MADDE 5- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Gerekçe:

3713 sayılı yasa antidemokratik yapısı, insan haklarını koruma altına alan uluslararası sözleşmelere, AİHM kararlarına, Anayasa'ya ve ceza hukukunun temel ilkelerine aykırı yapısı ile demokrasiye açıkça aykırıdır.

Öte yandan; yasalar, bir ihtiyacı karşılamak, bir amacı gerçekleştirmek için ve uygulanmak üzere çıkarılır. Uygulanmayan ya da konuluş amacının dışındaki amaçlar için kullanılabilir hâle gelen yasa hükümlerinin kaldırılması gerektiği açıktır. TMK, terör örgütleriyle, terörizmle, teröristlerle etkin ve verimli mücadele edebilmek amacıyla çıkarılmıştır. Bugünkü süreç, iddia edildiği üzere terörle mücadeleden terörle müzakere aşamasına geçilen bir süreç ise ve terör, terörle mücadele ile değil, müzakere ile sona erdirilecekse, terörle mücadele durdurulacaksa, TMK kanununun gereği kalmamıştır.

TMK; gerçekten terör örgütlerine ve teröristlere karşı mücadele yerine halkla mücadele kanunu haline gelmiştir. TMK; terör örgütlerinin ve teröristlerin eylemlerine uygulanması yerine, siyasi iktidarın muhaliflerini, işçi, köylü, memur ve emekçileri, sendikaları,

meslek odalarını, sindirmek, korkutmak ve yıldırım için kullanılan ve âdeta halkla mücadele kanunu haline gelmiştir. Siyasi iktidara yandaş olmayan herkes, potansiyel terörist kabul edilmektedir.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu önergeye?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarisinin 5 inci maddesi ile değiştirilen 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 6 ncı maddesinin 2 inci fıkrasının "Terör örgütlerinin şiddet içeren yöntemlerine başvurmayı alenen açık ve yakın tehlike oluşturacak şekilde basınla veya yayınlayanlara 2 yıla kadar hapis cezası verilir." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak

Adana

Gereke:

Tasarının 5. Maddenin 2 inci fıkrasında yapılan değişlikle "cebir, şiddet ve tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik eden" şeklinde düzenlenen yeni fıkra beraberinde bazı sorunları da getirecektir. Her ne kadar suçun oluşma şartlarına şiddet faktörünün de eklendiği söylenebilirse de gerek şiddet unsurunun çok geniş tutulması gerekse şiddete başvurmayı meşru gösterme, övme ve teşvik etme gibi soyut ve cezai niteliğinin kuşku olduğu ibarelerle düzenlenmesi yeni suistimallere kapı aralayacağı gibi şu anki mağduriyetlerin giderilmesi yolunda da müspet bir katkıya vesile olmayacaktır. İşbu maddenin değerlendirilmesi esnasında gözetilecek esas husus düşünce ve ifade özgürlüğü ile bunları yayabilme hürriyetidir. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde görülen ve Türkiye'nin mahküm edildiği kararlar düşünce ve ifade hürriyetine gösterilmesi gereken azami ihtimamın ölçülerini de yeterince açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu nedenle tasarıda yer alan "tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven" gibi muğlak ifadelerin kullanılması yerine sade, anlaşılır ve kötüye kullanılmaları önleyecek düzenlemeler tercih edilmelidir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6' ncı maddeye geçiyoruz.

MADDE 6- 3713 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Terör örgütünün, cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılır:

a) Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerin gizlenmesi amacıyla yüzün tamamen veya kısmen kapatılması.

b) Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında gerçekleşme dahi, terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde;

1. Örgüte ait amblem, resim veya işaretlerin asılması ya da taşınması,
2. Slogan atılması,
3. Ses cihazları ile yayın yapılması,
4. Terör örgütüne ait amblem, resim veya işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi."

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başesgiöğü.

MURAT BAŞESGİÖĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli arkadaşlar, değerli katılımcılar; saygıyla selamlıyorum.

Tasarının özü, ifade özgürlüğüne ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yaşadığımız sıkıntılar ve bunun iç hukukumuzla olan yansımalarının giderilmesini hedeflediği ifade edilmekte ve Sayın Bakan tarafından bunun 2011 yılından itibaren başladığı ve bugüne kadar geldiği dile getirilmektedir. Doğrudur, bu çalışmalar daha önce başlamıştır ama şu gerçeği de görmemiz lazım: Yani bu 2011’de başlayan süreç bugünkü sözde barış görüşmeleri süreciyle çakışmıştır, iç içe geçmiştir. Daha önce bu konuda yazılan raporlarda “Bu iş nasıl çözümlenir?” noktasındaki alternatiflerin hepsinde Terörle Mücadele Kanunu’nun 6’ncı maddesi, 7’nci maddesi, 220’nci maddesi, bir sürü yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, bunu bu şekilde kabul etmemiz lazım.

İkincisi: “Bu değişiklikler içi boş, hiçbir şey getirmiyor.” diyor. Aslında çok şey getiriyor. Bir kere örtülü bir af var burada. Yani, Terörle Mücadele Kanunu’nun 7’nci maddesi (2)’nci fıkradan yargılananlar veyahut da mahkûm olanların...

BAŞKAN – Propagandadan.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Propagandadan yargılananların şu anda dosyaları bitecek.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – 7/2’den mi diyorsun?

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Evet.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Daha ağır ama... 7/2...

BAŞKAN – Sözle yapılanlar hariç diğerleri ağır.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Şimdiye kadar daha ağır.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – 2’nci kısmı daha ağır, çelişki var madde içerisinde onu kabul ediyorum ama tümü itibarıyla bu dosyalar hâkimler tarafından yeniden elden geçirilecek. Asıl önemli olan şiddet içermediği takdirde bölücülük propagandasının serbest kalacağıdır, esas mevzuatımızda kalıcı olacak netice budur. Yani bundan sonra eğer şiddet içermiyorsa veyahut da maddenin tanımladığı ölçüde bu yöntemlere teşvik etmeyi tetiklemiyorsa terör örgütü propagandalarının kalıcı olarak serbest bırakılacağı gözükmektedir.

Tabii, ifade özgürlüğü bağlamında denilebilir ki “Her şey konuşulsun.” Keşke Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; demokrasimiz kendini koruyacak mekanizmaları çok muhkem şekilde bugüne kadar sağlayabilse ve her türlü fikrin olabildiğince konuşulması demokrasimizi ve demokrasimizin geleceğini etkilemese. Ama hepimiz biliyoruz ki bugün demokrasimizin bulunduğu nitelik itibarıyla henüz kendisini tam anlamıyla koruyacak ileri bir demokrasi safhasına ulaştıramamışız. Niye ulaşmamış? Kimin bunda kusuru var? Demokrasi kesintiye uğramış vesaire, bunların hepsini sayabiliriz ama bugün elle tutulan gerçek budur ki: Demokrasimiz ve sivil toplumumuz çok gelişkin olmadığı için bazı hususları yasayla, yasalarımızla en azından bir süre daha korumak durumundayız. Bunlardan biri de bölücülük propagandasıdır. Bunu serbest bırakmak bir anlamda terör örgütlerini de meşru saymak anlamına gelecektir.

Şimdi, bununla ilintili olarak devam ediyorum. Sayın Bakanımız dedi ki: “Seksen yıldır devam ediyor, netice alınmadı. Aynı yöntemler devam mı etsin?” Şimdi, bir kere karşı karşıya olduğumuz fotoğrafı olabildiğince objektif çekmemiz lazım, elbette görüşlerimiz farklı olabilir. Hadise nedir? Hadise, özellikle 1984 yılında devlete karşı silah ve şiddeti benimseyerek bir terör saldırısı söz konusudur. Ali İhsan Bey de ifade etti, tabii, bu “isyan” “terör” bunlar uluslararası hukukta çok farklı kavramlardır. Bu kavramları çok yerli yerinde kullanmak durumundayız, ona göre uluslararası hukukta bunun çeşitli müeyyideleri olur. Peki, bugüne kadar gelmiş geçmiş hükümetler, bu terör ve şiddet karşısında bu örgütü muhatap alma konusunda bir adım atmadılar. Beğenmediğiniz en zayıf koalisyon hükümetleri bile, parça parça olmuş hükümetler bile terör örgütüyle siyasi anlamda bir görüşmeyi yapmadılar. Ha, denilebilir ki: Geçmişte görüşme olmadı mı? Oldu. Rahmetli Özal’ın aracılığı vasıtasıyla görüşmesi var, rahmetli Erbakan Hoca’nın aracılığı vasıtasıyla görüşmesi var.

BAŞKAN – Ben her gün teröristlerle görüşüyorum.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, görüşme... 1999 yılındaki görüşme şartları farklı, bugünkü şart... İtirazımız şu: İtirazımız anayasal sistemi ve Türkiye’nin gelecek perspektifini konuşamazsınız diyoruz. Buna hem siyasi anlamda hem de yasal anlamda bir meşruiyet yok. Siz vatandaşın oy alırken, AK PARTİ’li seçmenden “Ey vatandaşım, ben bölücübaşıyla görüşeceğim, bu süreçleri, başkanlık sistemini konuşacağım, vatandaşlık tanımını konuşacağım.” diye mi oy istediniz? Yok, hayır. Peki, yasalarımıza bakıyoruz bu görüşmeye icazet veren, ne yasal, ne anayasal bir şey yok, bir çıkış yolu yok. Aksine her atılan adımın Anayasa’da ve yasalarda hem kurumsal açıdan hem de şahıslar açısından birçok yaptırımları var. Evvelki günkü konuşmamda da söylediğim gibi ama bu, şu anlamda: Görmezden geliniyor, hiç kimse bunu görmüyor. Bu da tabii, kanun hâkimiyetini sağlama açısından önemli bir hadise.

Şimdi, değerli arkadaşlar, endişe şu: Hepimiz bu ülkeyi seviyoruz. Bu ülkede yaşayan bütün vatandaşların eşit hakka sahip olması gerektiğini hem inancımız hem de demokratik gelenekler, evrensel değerler itibarıyla bunu sonuna kadar savunuyoruz. Ülkemizin doğusunda, batısında, kuzeyinde, güneyinde yaşamış hiç fark etmez, yıllarca biz böyle yaşadık zaten. Birbirimizle, arkadaşlarımızla dostluklarımız bu şekilde gelişti. Şimdi, itiraz şu: Yani, bu şekilde yasal düzenlemelerle bir azınlık, yeni bir statü hayata geçirmek suretiyle bugüne kadar bir millet olarak yaşamış insanları bir ayrıştırma sürecine tabi tutarsak bu, belki üç sene, beş sene içerisinde olmaz ama "Kırk sene sonra, elli sene sonra acaba bu ülkenin durumu ne olur?" diye biz endişe ediyoruz. Yaşanan örnekler var, Belçika'sı var, Çekoslovakya'sı var, bir sürü ülkeler, ulus devletler parçalanmaya gitmiş. En taze örneği Belçika, Avrupa'nın göbeğinde, demokrasinin bütün unsurlarının hâkim sürdüğü bir ülke de 3'e parçalandı, hükümet kuramadılar aylarca, hâlâ sıkıntıları devam ediyor. Peki, bu mesele bizim elli yıl daha enerjimizi tüketecek mi? Ülkenin birçok önemli meselesi var ama hepimiz şu anda, herkes işi gücü bıraktı, ne ekonomi konuşuluyor, ne işsizlik konuşuluyor, ne istihdam konuşuluyor, hiçbir şey konuşulmuyor, herkes bütün birikimini buna hasretti. Hasretmesin mi? Etsin, tabii, ülkenin önemli bir konusu. Konuşmak zorundayız, tartışmak zorundayız, birbirimizi iyi anlamak zorundayız. Yani giydiğimiz formlarla bu işe bakarsak olmaz. Ben şöyle diyorum: Benim siyasi hayatım biraz uzun sürdü. Şu karşılaştığımız hadise karşısında hem milletvekilleri olarak bireysel bazda hem de partilerimiz hakikaten tarihe karşı büyük bir sorumluluk içerisindeyiz. Yani meseleyi inanıyorum, hepimiz bu ciddiyet içerisinde algılıyoruz ve düşünüyoruz. Sadece biz değil, bu konuda laf eden, söz söyleyen, yazan, çizen, herkesin de meseleye böyle bakması lazım ama Türkiye'de bu böyle olmuyor. Bir psikolojik hareket var. Ortaya bir fikir atılıyor, verilere göre nedir değeri? Yüzde 30. "Tamam, bu yüzde 30'u ben yüzde 60 yaparım." diyor kamuoyu yapıcılar. "Gerçek yoktur, gerçek imal edilir." diye iletişimcilerin bir lafı var. Yüzde 30'a bunu bütün propaganda gücüyle ben yüzde 50-yüzde 60 yaparım." diyor. Türkiye şu anda bu süreci yaşıyor. Vatandaş da her gün taarruz altında, bombardıman altında, düşünmeye vakti yok vatandaşın. Bu sağlıklı bir iletişim yolu değil, aslında sağlıklı bir sistem değil. Bizden bu hususun çözülmesini vatandaş çok güçlü bir şekilde talep etse, sivil toplum çok güçlü bir şekilde "Kardeşim, bu şekilde yürüyün." dese amenna. Hayır, biz klasik geleneklerimiz icabı, metotlarımız icabı önce formülü ortaya koyuyoruz, ondan sonra da kamuoyunu, sivil toplumu arkamızdan sürüklüyoruz. Böyle demokrasi olmaz. Demokrasiyi bu ülkede böyle geliştiremeyiz. Zaten elli yıldır, işte, çok partili hayata geçtiğimizden bu tarafa -fukaralık sadece maddi yönden olmuyor- kültür yönünden, demokrasi yönünden de halkımızı maalesef yoksun bırakmışız, yoksul bırakmışız. Yani, insanlar imza atmaya korkuyor arkadaşlar, basit bir dilekçeye imza atmaktan çekiniyor. Bu ülkede ifade özgürlüğü konuşuyoruz da bu, nasıl gerçekleşecek? İnşallah, bizim endişelerimiz yersiz olur diyoruz ama tekrar dikkatlerinize sunmak istediğim husus şudur ki: Biz burada 5, 6, 8, 9, 10'uncu maddeleri bu sözde barış görüşmeleriyle ilgili konsept içerisinde görüyoruz, mahzurlu görüyoruz. İfade etmeye çalıştığım nedenlerden dolayı bizi ayırmaya götürecektir ve bugün yaşadığımız sıkıntının, hiç temenni etmem ama, daha büyük sıkıntısını, sancılı günlerini yaşatacak bir yolun içerisinde maalesef yürünüyor. Bunu akliselim şekilde değerlendirmek lazım. Hani, istenen ne? Yani, bu saklanıyor, işte çekilme, ateşkes, sonra demokratik gelişmeler ama bu tarafın görüşlerine bakıyoruz: Statü, Anayasa değişikliği... Ayan beyan, saklamıyorlar, yani dürüst olmakta da fayda var. Kendilerine bu anlamda teşekkür etmek lazım. Herkes bilecek kimin ne istediğini, ona göre tavır alması lazım ama bunu saklayarak, gizleyerek bu işleri yapmak mümkün değil. Ha şunu da diyorlar: "Milliyetçi Hareket Partisi yahut da Cumhuriyet Halk Partisi bu sürece niye karşı çıkıyor? Siz Sivas'tan öteye geçemiyorsunuz." O zaman yani biz Sivas'tan öteye geçemiyorsak yani sizin daha derin düşünmeniz lazım. Sivas'tan ötesinde bunların bir oy kaygısı, bir siyaset kaygısı yoksa "Bu insanlar niye bu ülkenin bölünmesinden korkuyor?" diye düşünmeniz lazım. Yoksa oy hesabı yapan yahut da başkalarının anlamlandırdığı şekilde bir kısım insanları öteki gören bir siyasi anlayış orayla hiç ilgilenmez. Avrupa'da bunun örnekleri var, İtalya'da var, şurada var, burada var ama yani milliyetçi görüş, vatanseverlik bu ülkede hiçbir ferdin, hiçbir şahsın ayrılmasını, ayrışmasını kabul etmiyor, hassasiyetimiz bundan. Keşke MHP o bölgelerde daha yoğun olabilse. 12 Eylül'den evvel Bingöl'de MHP belediye başkanı vardı, Ağrı'da milletvekili vardı, Bitlis'te milletvekili vardı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Bakanım, niye olamıyor işte?

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Niye olamıyor? Çok güzel bir soru dedi Ramazan, güzel bir de pas verdi.

Şimdi Hükümetin görevi bu bölgelerde çoğulculuğu yaratmaktır.

RECEP ÖZEL (Isparta) – O değil. Şimdi, kendi siyasetini yapamıyorsa kusura bakmayın. "Alın size milletvekili." mi diyeceğiz orada ya? Sizin yerinize biz mi siyaset yapacağız orada? İstiyorsanız yapalım.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Çok güzel bir yere geldiniz, teşekkür ederim. Bak, Hükümetimiz keşke... Şu yargı paketi, reform paketi filanlarla uğraşmak yerine o bölgede çoğulculuğu sağlayacak bir demokratik hayatı, demokratik iklimi geçirmek sizin göreviniz. Yarın seçim gelecek.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Siz bari yapmayın.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Benden çok siz bağıracaksınız. Bülentçğim, en çok sen bağıracaksın “BDP’liler beni köylere sokmuyor, ilçelere gidemiyorum.” diye siz bağıracaksınız.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Gitmek istiyorsanız gelin, hep beraber gidelim... Niye buralarda hiç katkınız yok, CHP’nin yok, niye bizim yok? Herkesin her bölgede olsun, BDP’nin İzmir’de olsun, sizin de orada olsun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Bak, dediklerimi iyi anlayın arkadaşlar, 1991’de, 1995’te, 1999’da o bölgeden birçok partinin milletvekili vardı. DSP’nin vardı, CHP’nin vardı, MHP’nin vardı, AK PARTİ’nin vardı ama oradaki demokratik iklim... Yani, vatandaşın istediği siyasal tercihi yapamaması bugün bölgeyi ikili bir sisteme götürdü. Keşke orada 3, 4, 5 parti olsa, onların milletvekili olsa, belediye başkanı olsa bu sorunları biz çok az tartışırız. Onun için de MHP’nin, CHP’nin o bölgelerde teşkilatlanmasını korumak, teşvik etmek...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Ya, o zaman hep beraber çalışma yapalım Sayın Bakanım.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Yani Bülent Bey, polemige girmek istemiyorum. Şu yaşadığımız günler tarihî günlerdir. Bu tarihî günlerin önemine uygun düşünün ve hepimiz öyle konuşalım diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Öztürk’e söz veriyorum.

Buyurun.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, şimdi, bu, yapılması öngörülen bu tasarı ile, yapılması düşünülen iyileştirmelerin aslında yapılırken özgürlüğünden alıkonulan insanların kesin suçlu olduğu varsayımına dayalı bir anlayışın hâkim olduğunu ben söylemişim. Öncelikle bu görülüyor. “Özgürlüğünden yoksun kalan herkes kesin olarak suçludur.” gibi bir yargı var. Şimdi, düşünce ve ifade özgürlüğünde genel bir iyileştirme yapmaktan ne dense kaçınılmış, hâlen daha kaçınılıyor. Böyle bir şey yapmış gibi gözükmeye havası var ama o havada tam destekleyici veriler yok. Terör örgütüyle bağlantılı birtakım daraltmalar yapılmaya çalışılmış ama bunların da güvencesi olan sözcükler de yok. Bugün bir pankartın altında dahi bir terör örgütünün arandığı bir ortamda bu sözcüklerin yorumundan ne çıkar, nasıl bir anlayış çıkar, bunu hep beraber görüyoruz zaten. Dolayısıyla, yani yapılmak istenilen, varılmak istenilen amaç da gerçekleştirilmiyor. Zaten sorun şu: Bugün Türkiye’de “Ne terördür. ne değildir? Kim terör örgütüdür, kim terör örgütü değildir?” konusundaki tanımlamalardaki sıkıntılar. Baştan da zaten Terörle Mücadele Kanunu’nun 1’inci maddesinde başlıyor iş. Biz Terörle Mücadele Kanunu’nun kaldırılmasını önerirken zaten Terörle Mücadele Kanunu’ndaki düzenlemelerin genel bir kanun olan Türk Ceza Kanunu’nda olduğunu söyledik. Hangi hareketin bir suç tipini ihlal ettiği, suç olduğu ve bu suçun cezasının ne olduğu Ceza Kanunu’nda zaten var, indirim sebepleri de var, artırım sebepleri de var orada. Şimdi, siz Ceza Kanunu’nda suç olarak düzenlenen ve karşısında cezası belirlenen bir fiil için başka bir özel kanunda Ceza Kanunu’ndan farklı olarak tekrar artırımıyla... Eksiltmek yok da artırmalar var. Bunun ceza hukukunda da anlaşılır bir yanı yok. Zaten dün Sayın Bakan da söyledi, 2007 yılına kadar, Allah versin, yaptıkça yapmışsınız, bu kanunu yüklenmişsiniz -ne varsa- şimdi bakmışsınız ki gittiğiniz yol yol değil, dönmeye çalışmışsınız. Hakikaten dönecekseniz “Kardeşim, biz yanlış yaptık, buradan dönelim.” demek bence en doğru yöntemdir diye düşünüyorum.

O nedenle, ben, Ceza Kanunu’nda artırma, eksiltme nedenleri belli olan, suçu belli olan bir fiilden dolayı, tekrar özel bir kanunda o fiillerin yeniden cezalandırılmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Bir kere Terörle Mücadele Kanunu’nun kaldırılmasını düşünüyorum. Eğer kaldırmıyorsanız en azından 1’inci maddedeki terör tanımı, 2’nci maddedeki terör suçları; bunları adam gibi bir tanımlamak lazım, böyle olmaz bu. Ne varsa sokulmuş oraya.

Demin Bakanım söyledi. Çok açık, dürüstçe bir şey söyleyeceğim: 7’nci maddeye bakıyoruz, bu maddeyle terör örgütüne özgürlük veriliyor mu, veriliyor mu, onu da anlamış değilim. Samimi söylüyorum, anlayamıyorum burada ne oluyor. Olumlu yönü, olumsuz yönü; iki taraftan bak. (1)’inci fıkrada, terör örgütünün cebir ve şiddet, tehdit içeren yöntemlerini övmek, meşru gösterme falan “suç” denilmiş. “Terör örgütü”yse adı bunun, o zaman zaten terör örgütünün cebir, şiddet ve tehdit içermeyen eylemi olmaz.

BAŞKAN - Öyleyse terör örgütü olmaz diyorsun.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Olmaz zaten.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Aşağı inmişsiniz, aşağı iniyorsunuz. “Terör örgütünün propagandasına dönüşen toplantılar...” Ne mesela şimdi? Örneğin, legal bir dernek bir toplantı yaptı. Gördük iddianameleri, çok inceliyoruz. Orada mesela diyor

ki: "Sen falan örgütün mensubusun." "Nereden biliyorsun?" "Falan tarihte basın toplantısı yapmış o örgüt, sen de oradaymışsın." deniliyor iddianamede. Biz de milletvekilleri olarak pek çok derneğin, sendikanın basın toplantılarına katılıyoruz. Yarın "Siz de bu örgütün üyesiniz." derlerse hiç şaşmamak lazım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dikkatli olmak lazım o zaman.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – MEMUR-SEN'e katılırsın, yarın bir başkası gelir... Onu söylüyorum, "Kardeşim, sen buna niye katıldın?" der. Ben şunu söylemek istiyorum: Eğer sen mevcut meri hukuka göre bu adama legal olarak kurduğunu, bu adam demokratik bir derneğe, sendikaysa, sivil toplum örgütüyse, basın toplantısı yapıyorsa basın toplantısına katılmanın örgüt üyeliğiyle ne alakası var Allah aşkına ya. İster sağdan bak, ister soldan bak; ister önden bak, ister arkadan bak. Demin de söyledim, buradaki sıkıntı ne: Pankartin altında bir şey arıyorsun. Fransa'dan bir öğrenci geldi -biliyoruz- öğrenci terör örgütü üyeliğinden bir sene tutuklu kaldı. Bir şeye katıldı, bir toplantıya, gösteriye, yürüyüşe. Cihan Kırmızıgül denilen bir öğrenci sırf kaşkol taktı diye iddianamesinin şeyinde bir şey yok- bilmem kaç sene ceza aldı arkadaşlar. Şimdi bizim bunları savunmamız mümkün değil. Yani demokratikleşeceksek... Protesto hakkı denilen bir hak var. Sayın Bakanım da burada. Bilmiyorum, Sayın Bakanım hiç öyle yaptı mı? Yumurta mumurta atanlara herhâlde dava açtırmadınız değil mi Sayın Bakanım?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Kimse atmadı bana şimdiye kadar.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – İyi bak, güzel.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) - Ama tabii buradan bir teşvik de olmasın.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Yok, hayır.

Şimdi, arkadaşlar, biz de siyasetçiyiz, hepimiz milletvekiliyiz. Çok ağır hareketlere uğruyoruz gittiğimiz yerde, biz de uğruyoruz ya. Protesto ediyor adam bizi, bilmem ne yapıyor. Şimdi kalkıp da bu adamları şikâyet etmek aklımıza gelmiyor. ÖSYM Başkanını öğrenciler protesto etmiş. Ya etmişse etmiş, yumurta atmış, dört ay ceza vermiş mahkeme. Kardeşim, biz şunu içimize sindirmek zorundayız eğer demokratikleşeceksek: Önce tahammül etmesini bileceğiz. Tabii ki böyle şeyler yapmayacağız ama protesto hakkı kavramının içerisine girebilecek eylemlerden dolayı biz kalkıp da şey yaparsak yanlıştır. GENEL-İŞ sendikası basıldı, ya adı üstünde GENEL-İŞ sendikası. Bana soruyorsanız, GENEL-İŞ sendikası öyle çok sol bir sendika da değildir. Öğrenciliğimizden beri biliriz biz, biz ayırırız o zaman da, yani işte demokratik bir sendikadır.

İLHAN CİHANER (Denizli) – Neredeyse sarı sendikadır.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Yani evet, neredeyse öyle diyorduk biz.

Ya, şimdi, dün girmişler, kapılarını, pencerelerini kırmışlar. Ya, kapıları, pencereleri kırmadan da arayabilirsiniz. Şu kanunda yazıyor nasıl arama yapacağınız. Gidip bu kanuna uyarak da yapabilirsiniz. Adamları çağırırsınız, başkanına gidersiniz... En son gerekçe şu: "Efendim, biz bunu yaptık ama helikopterle üstten gözetlemiştik, bu teröristlerin buradan geçtiğini tespit etmiştik." Arkadaşlar, bakın, aslında çok açık ve net bir şey söylüyorum. Benim ilk defa ürkme nedenim şudur: Uludere'de 34 yurttaşımız öldürüldüğü zaman şöyle bir savunma yapıldı -Bakanım da hafızasını zorlasın yani bunu Bakan yaptı demiyorum- denildi ki: "Biz onları terörist sandık." Şimdi, birincisi, terörist sanmak katletmek nedeni midir? İkincisi, o zaman siz herkesi terörist sanırsanız, katlederseniz biz ne yapacağız? Bunlar yanlıştır. O nedenle, ben iyi bir düzenleme yapılması gerektiğini gerçekten... Yapacaksak hakikaten yapalım, her sene burada bir daha toplanıp, bu konuları tartışıp durmayalım. Bunu bence düzenleyelim.

(2)'nci fıkra, dediğim gibi, daha kötü. Yani ben bunu DGM Savcısına sordum, Ömer Süha Aldan'a "Sen hangisini uygularsın bunun?" dedim. "Ben (2)'yi uygulayım kardeş, (1)'e hiç bakmam." dedi. Hele hele bizim şimdi savcılarımız...

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Hatta 3 varsa, 3'ü uygulayım.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – O nedenle, ben bunların birbiri içinde çelişen maddeler olduğunu düşünüyorum, özgürleştirme getirmediğini düşünüyorum. Öbür taraftan da şunu çok açıklıkla söylüyorum, bir daha söylüyorum Sayın Bakanım: Biz Türkiye'de yaşayan herkesin bireysel hakkının ve hukukunun eşit olarak en yüksek düzeyde korunmasını ve güvence altına alınmasını savunuyoruz ancak hiçbir kimse hiçbir zaman Türkiye'yi ayırıştırarak, parçalayacak bir sürecin parçası hâline gelmesine itiraz ediyoruz. Siyasetçinin temel görevi, Türkiye'de yaşayan etnik kökeni ne olursa olsun herkese, her etnik kökene, her kimliğe, her mezhebe eşit mesafede durabilmektir, öyle bakabilmektir diye düşünüyorum. Yani itirazlarımızın şöyle düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum: Biz aslında "Özgürleştirme yapacağız." derken özgürleştirmenin yapılmamasına itiraz ediyoruz, demokratikleşmenin yapılmamasına itiraz ediyoruz. Biz o nedenle de bu paketin hâlâ doldurulacağını düşününüz yani kese kâğıdı benzetmem boşuna değil benim; paket olduğu zaman biliyorsunuz bağlarsınız, açılmaz o ama kese kâğıdının ağzı açıktır, yukarıdan döktükçe dolar. Ben şimdi onu merak ediyorum,

hakikaten de şöyle bir algı var, siz ne dersiniz deyin, vallahi basında da var, toplumda da var: “Bu paket şimdilik Komisyonda olmadı, Genel Kurulda olacak.” diyorlar. Yani umut ediyorum ve diliyorum ki gerçekten demokratikleşmeye, özgürleştirmeye yönelik, insan haklarına yönelik düzenlemeler getirirsiniz. Bizim teröre karşı inatla duruş göstermemiz, milletin parçalanmasına ve bölünmesine yönelik kaygılar taşımamız hiçbir zaman Kürtlere ters baktığımız anlamına gelmez, tekrar söylüyoruz yani ben Türk’üm, Kürt’le kendi aramda da hiçbir fark görmüyorum. Yani ben ne kadar özgürsem, ben ne kadar eşit haklara sahipsem o da o kadar eşit haklara sahip olmalıdır. Bu ikisini birbirinden ayırmak gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Sayın Başkanım, ben burada kısaca hemen hissiyatımı ifade etmek istiyorum.

Tabii ki Sayın Bakanımız, Sayın Başesgioğlu çok ciddi bir devlet adamı, nezaketli bir insan, hakikaten kendisini takdir ediyoruz, seviyoruz ama biraz önce konuştuğu şeyler hakikaten beni biraz daha üzdü. Çünkü endişeleri, hassasiyetleri dile getiriyor, doğru ama bizim endişelerimiz, hassasiyetlerimiz farklı değil ki ve bu sorun bugüne kadar çözülememiş, bugünlere gelmiş. AK PARTİ 2001 yılında kurulmuş, 2002’de iktidara gelmiş, bu noktada yaptığımız her şey ortada ve bugüne kadar da Başbakanımızın söyledikleri ortada. Sayın Bakan sabahtan beri, dünden beri söylüyor, onun söylediklerine itibar edilmiyor; hep basında çıkan yazılardan ve BDP’lilerin söylediklerinden bahsediliyor, sürekli onlara itibar ediliyor ve güvensizlik ortamından bahsediliyor. Ya, nasıl biz sizi ikna edeceğiz o zaman? Ha, o zaman maksat, buradan AK PARTİ’yi sıkıştırmaksa, siyaset yapmaksa o ayrı bir şey ama...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Yapacağız canım, o ayrı bir konu.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Hayır, burada bizim söylediklerimize hiç itibar edilmiyor, sürekli niyet okunuyor “Arka planda bir şey var.” gibi. Bunu yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. Yani sürekli bölünme korkusu dillendiriliyor ve suçlu AK PARTİ. AK PARTİ 2002’de kurulduğunda zaten bu ülkede zihinsel planda ülke bölünmüştü. 2002’de AK PARTİ’nin aldığı oy ortada, Sayın Bakanım, MHP’nin oyu yüzde 1,5; 2004’e geliyorsun, aynı; 2007’ye geliyorsun, aşağı yukarı aynı; 2009’a geliyorsun, aynı yani orada demokratik çoğulculuğun olamayışının tek sebebi AK PARTİ’ mi? Yani isteriz, vallahi MHP’nin de, CHP’nin de yüzde 15, yüzde 20’lerde oy almasını isteriz, demokratik çoğulculuk olsun isteriz ama...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Alacağız, alacağız, önümüz seçim.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Bizim buradaki mücadelemiz, amacımız; bu çözüm süreci amacına ulaşırsa işte o zaman oraya MHP’li kardeşlerimiz de giderler, Batman’ın, Hakkâri’nin, Şırnak’ın, Van’ın sokaklarında gezerler, sarılırlar onlara.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Milletvekili de çıkarırlar, belediye başkanı da olurlar.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Ha, olur ama bunlar için orada hakikaten artık bu silahların bırakılması lazım. E, kim bıraktıracak? Yük tabii ki iktidarda. Dolayısıyla, yani bunları dillendirirken de sürekli AK PARTİ’nin gizli gündemi, gizli planı varmış gibi, “Bölüyorlar ülkeyi.” gibi suçlayıcı konuşmalar hakikaten üzüyor ve çözüm ne dediğimiz zaman hem CHP hem de MHP... CHP işte çıkıyor “89 raporu” diyor. Bunu çıkın, Genel Başkanınızın ağzından okuyun o zaman her şeyiyle. Hakikaten iyi bir rapor ama...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Ben okudum işte.

BİLAL UÇAR (Denizli) – ...”Çözümünüz ne?” dediğimizde CHP seslenmiyor. Sayın Kılıçdaroğlu diyor ki: “Biz Sayın Başbakanın ne dediğini anlamadık daha, ondan sonra konuşacağız.” Siz deyin ki: “Biz 89 raporunu söylüyoruz.”

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Bunun maddeyle ilgisi yok bak şimdi.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Bakın, biraz önce bu konu konuşuldu.

BAŞKAN – Bakın, Bilal, sen de maddenin dışına çıktın, sen bari hiç olmazsa yapma zamandan tasarruf edelim.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Tamam, ben burada kendi hissiyatımı ifade etmek istedim Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ben biraz önce Sayın Bakana sordum ama Sayın Bakan dışarı çıktığı için cevap vermedi ya da cevap vermek istemiyor, bilemiyorum. Bu, yurt dışına çıkış ve silahların bırakılması sürecinde demokrasinin tahkim edileceğinden bahsettiğiniz Sayın Bakan. Bu, demokrasinin tahkim edilmesinde hangi yasal düzenlemeler var, ben bununla ilgili sizden bu konuyu öğrenmek istiyorum. Çünkü dün Ali Rıza Öztürk’ün de söylediği şekilde, Miñhat Sancar’ın kendi köşesinde yazdığı bir yol haritası vardı, diyordu ki orada: İşte, önce bir çatışmasızlık olacak, bu çatışmasızlık sürecinde KCK’lılar serbest bırakılacak, ardından yurt dışına silahlarıyla çıkacaklar PKK’lılar, bu süreç Medisin denetiminde olacak ve ana dilde eğitim, ardından da yerel yönetimlerde özerklik söz konusu olacak, en son aşamada da anayasal düzenleme gerçekleşirse yani Anayasa’dan “Türk vatandaşlığı”, “Türk milleti”

çıkarmak ve PKK'nın talep ettiği özerklik vesaire gibi şeyler Anayasa'ya da yerleştirildiği takdirde o zaman silahların bırakılması söz konusu olacak. Ben sizden -yani bunun doğru olmadığını düşünelim yani bu gazete köşesinde çıkan bir haberdir diyelim ama- bu süreç içerisinde sizin "Demokrasiyi tahkim edeceğiz." dediğiniz yasal düzenlemeler nelerdir, bunu öğrenmek istiyorum öncelikle.

Biraz önce de arkadaşlarımız şunu söylediler: "Terörle Mücadele Yasası'nın siz tamamen kaldırılmasını istiyorsunuz, biz de sadece birkaç maddede değişiklik yapılmasını istiyoruz. Bu bir çelişki değil mi?" Hayır, arkadaşlar, bir çelişki değil çünkü Türk Ceza Kanunu'nda hepimiz biliyoruz ki 220'nci madde aslında bu konuyu düzenliyor. Siz ise bu düzenlemeleri ne yapıyorsunuz, terör örgütünün cebir, şiddet içermeyen propagandası ve bildirimlerinin serbest bırakılması şekline dönüştürüyorsunuz. Yani zaten Terörle Mücadele Yasası kalktığı takdirde de Türk Ceza Kanunu 220'de bununla ilgili düzenlemeler var ama siz hatta 220'deki bu propaganda cezasını dahi yine "cebir, şiddet içermeyen" şeklinde değiştiriyorsunuz. Bu nedenle terör örgütünün meşrulaştırılması söz konusu oluyor diyoruz, söylediğimiz şeyde bir çelişki yok.

Bir de bunun yanında Sayın Bakanımız dedi ki: "Biz 2011 yılından beri bu düzenlemeler üzerinde çalışıyoruz ancak olgunlaştırdık." gibi şeyler söyledi. Şimdi, bize Bakanlığın dağıtmış olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının belli konularda bizi mahkûm ettiği ve o konuda değişiklikler önerdiği söyleniyor. Bunlardan bir tanesi de örneğin 1999 tarihli bir karar, değişik tarihlerde kararlar var ve ben şu Terörle Mücadele Yasası'na baktığımda 2006 yılında yapılan değişiklikler var, 1999'dan 2006'ya kadar çok sayıda da karar var bu konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen. Gerçekten de yani bu süreçle hiçbir ilgisi olmasa dahi 2006 yılında yapılan değişiklikler sırasında bunlar neden düşünülmemiştir, neden o zaman değişiklik yapılmamıştır? Aynı eleştiriler o zaman da var Sayın Bakan. Ayrıca, diyorsunuz ki: "2011 yılında başladı." Ama biz biliyoruz ki açılım süreci 2009 yılından itibaren başladı. Bu, zihinlerin arkasında 2009 yılından itibaren oluştu zaten. O nedenle yani bu yeni olan bir şey değildir, işte eskiden beri zaten düşüncelerimiz var, bu çok ikna edici bir şey görülüyor bana göre. Yani ben sizden özellikle şunu istiyorum: Bu "Demokrasiyi tahkim edeceğiz." dediğiniz yasal düzenlemeler nelerdir? Ayrıntılı olarak bize yani "Şu, şu konular." diyebilirsiniz çok memnun olacağız, hepimizin zihni açılmış olacak. Çünkü o zaman ne verildi, ne alındı; o, zihnimizde oluşmuş olacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Biraz önce raporlardan okuduğunuz şeyler var.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Örneğin, ana dilde eğitim var mı Sayın Bakan, ana dilde kamu hizmeti?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sizin taahhütlerinizde ne varsa onlar var.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Burada öyle bir şey yok, birlikte okuyalım isterseniz. Anayasa'dan Türk vatandaşlığının çıkarılması...

BAŞKAN – Ali İhsan Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Bakanım, ben az önce tabii geniş bir şekilde düşüncelerimizi anlattım, Terörle Mücadele Yasası'nın kaldırılmasına yönelik gerekçelerimizi de yine grubumuza mensup milletvekili arkadaşlarımız açıkladılar. Ben de konuya çok özel bir örnekten yola çıkarak yani bizim neden Terörle Mücadele Yasası'nın kaldırılmasını istediğimize bir ilave yapmak istiyorum diğer gerekçelerin yanında.

Şimdi, Terörle Mücadele Yasası içinden geçtiğimiz süreçte yani asıl çıkarılış amacı olan bölücü terör örgütüne karşı kadük hâle geldi, uygulanmıyor. Ama bunun yanı sıra Silivri yargılamalarında, bugün Balyoz, Kafes, Oda TV gibi bir sürü davada başta milletvekilllerimiz Haberal ve Balbay olmak üzere onlara karşı uygulanıyor. Onlara karşı bir müeyyide olarak Demokles'in kılıcı gibi onların tepesinde asılı. Yani bugün işte başta milletvekilllerimiz olmak üzere, az önce ifade ettiğimiz gibi, pek çok asker, sivil yurttaşımız hakkında terör örgütü üyeliğinden savcı müebbet hapse kadar varan cezalar istedi. Dolayısıyla, burada asıl çıkarılış amacına uygun olmayan bir şekilde yasanın uygulanır hâle geldiğini gördük.

Ben kendi kişisel, özel durumumu örneğime yaparak sizin de bunu yanıtlamanızı istiyorum. Ben Zonguldak Milletvekiliyim. Sayın Haberal'la beraber -fiilî varlığıyla olmasa da manevî varlığıyla birlikte- çalışmalar yaptık, ilke ve hedeflerimiz doğrultusunda bir seçim çalışması gerçekleştirdik ve bugün Zonguldak'ın Cumhuriyet Halk Partili iki milletvekili olarak Parlamentoda olmamız gerekiyor. Sayın Haberal da Zonguldak Milletvekili, ben de Zonguldak Milletvekiliyim ve Sayın Haberal, dediğim gibi, fiilen aramızda olmasa da birlikte posterlerimizi meydanlara astık, birlikte halkımızın karşısına o resimlerle çıktık. Şimdi, az önce arkadaşlarımız da ifade ettiler, şayet Sayın Haberal, az önce... Biz tabii böyle bir sonucu arzu etmiyoruz yani böyle bir sonucun çıkması

Türkiye’de demokrasinin bittiğinin tescili olacaktır, buna karşı da mutlaka kararlılıkla mücadele edeceğiz ama savcılık mütalaaı doğrultusunda diyelim ki Sayın Haberal’ın savcının isteği doğrultusunda cezalandırılması eğer söz konusu olursa bizim milletvekili arkadaşımız, benim bölgeden birlikte seçilerek geldiğim, birlikte mücadele ettiğim değerli hocamız... Şimdi, şayet ben hocamla birlikte olan resimlerimizi taşırsam ve sayın hocamız da bir terör örgütünün yönetici kadrosunda olmasından dolayı ceza alırsa ben şimdi sayın hocamla beraber bir terör örgütünü desteklemekten dolayı, onun resmini asmaktan ve taşımaktan dolayı ceza mı alacağım, o noktaya mı geleceğiz? Yani buna göre, bu Terörle Mücadele Yasası’na göre bizler milletvekilleri olarak birlikte seçtiğimiz arkadaşlarımızın bile resmini bile asamaz noktaya geleceğiz. Yani Terörle Mücadele Yasası bugün terör örgütünü meşrulaştırıyor ama teröre bulaşmamış insanlarla birlikte mücadele veren bizler, mücadele verdiğimiz arkadaşlarımızın, milletvekillerimizin resmini taşıyamaz, resmini asamaz hâle geliyoruz. Şimdi, burada ciddi bir çelişki var Sayın Bakanım yani bu çelişki önümüzde duruyor. Eğer Türkiye demokratikleşiyorsa, Türkiye bir barış ortamına giriyorsa, Türkiye’de artık bir müzakere süreci başlıyorsa bunu asıl hak edenlerle yapmak lazım. Ama biz silaha bulaşmamış insanlarla bir barış, bir müzakere süreci veya orada gerçekleri görme süreci içerisinde değiliz. Burada çok farklı bir süreç işliyor. Ama diğer taraftan da diyoruz ki: “Terörle mücadele etmiyoruz, artık müzakere ediyoruz, barış ortamı doğdu.” Biz bunu büyük bir çelişki olarak görüyoruz. Terörle Mücadele Yasası artık amacından uzaklaşmıştır, teröre bulaşmamış insanların, az önce Ali Rıza Bey’in de ifade ettiği gibi, sendikalarımızın, öğrencilerimizin, sivil toplum örgütlerimizin ve geniş halk kitlelerinin başı üzerinde siyasal iktidarın bir sopasına dönüşmüştür. Biz o nedenle Terörle Mücadele Yasası’nın kaldırılmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Ali İhsan Bey çıkmadan kısa bir cümleyle ona bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. Dün de ifade ettiler, ben bugün tekrar edince belirtme ihtiyacı duydum, o da şudur: “Terörle Mücadele Yasası gündemden çıkarılsın, zaten işlemiyor. İşlememesi gereken kimselere işliyor.” gibi bir tespitte bulundu. Şimdi, dünkü sözlerinden aldığım notta şöyle bir şey var: “Terör suçlarından dolayı 12 bin kişi cezaevindedir.” gibi bir ifade kullandınız. Terörle Mücadele Yasası uygulanmıyorsa bu 12 bin kişi niçin cezaevindedir?

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – İşte, biz de uygulanması gerekenlere uygulanmıyor, uygulanmaması gerekenlere uygulanıyor dedik.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Onu da söyleyeceğim, bu bir çelişki. Bir yandan “Yasa uygulanmıyor.” diyorsunuz, bir yandan da “12 bin kişi cezaevindedir.” diyorsunuz, bir.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Bakanım, benim söylediğim olay, terörle mücadele edilmiyor ama terörist olmayan insanlar terör suçundan cezaevinde yatıyor, ben bunu...

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – O rakam da doğru değil.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ama benim söylediğim bu, benim söylediğimi başka bir anlama çekmeyin.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Terörle mücadele dolayısıyla cezaevinde bulunanların sayısı 8 bine yakındır...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Tamam ya, ha 12 bin, ha 8 bin.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – ...ancak bunun içerisinde 7 bine yakını PKK ve KCK soruşturma ve kovuşturmalarından tutuklanmış ya da mahkûm olmuş kişilerdir. Dolayısıyla, bu rakamlar sizin bu tespitlerinizi haklı ve doğru çıkarıyor. Şimdi, burada kullanacağımız argümanların gerçekten sağlıklı olması hâlinde bizi sağlıklı sonuca götüreceğine inandığım için bu küçük tespiti paylaşma ihtiyacı duydum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde önergeler vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/748) Kanun Tasarısı'nın 6. Maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Murat Başesgioğlu

İstanbul

Gerekçe:

Mevcut düzenlemede, "terör örgütünün propagandası" suç iken, yeni düzenlemede suçun unsurları değiştirilecek "terör örgütünün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemleri meşru gösterecek, övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propaganda yapılması" suç sayılmıştır.

Oysa; Terörle Mücadele Kanunu'nun 1. Maddesi, terör örgütlerinin kuruluş amacını, bizatihi cebir ve şiddet kullanmak suretiyle baskı, korkutma, yıldırma veya tehdit yöntemlerinden birine başvurmak olarak tanımlamıştır.

Böyle bir örgütün propagandası her halükârda cebir, şiddet ve tehdidi beraberinde getirecektir. Özellikle bölücülük propagandasını serbest hâle getirecek böyle bir değişiklik Anayasa'ya da aykırıdır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının, maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Rıza Öztürk Ali İhsan Köktürk Ömer Süha Aldan Turgut Dibek
Mersin Zonguldak İzmir Kırıkkale

MADDE 5- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Gerekçe:

3713 sayılı Yasa antidemokratik yapısı, insan haklarını, koruma altına alan uluslararası sözleşmelere, AİHM kararlarına, Anayasa'ya ve ceza hukukunun temel ilkelerine aykırı yapısı ile demokrasiye açıkça aykırıdır.

Öte yandan; yasalar, bir ihtiyacı karşılamak, bir amacı gerçekleştirmek için ve uygulanmak üzere çıkarılır. Uygulanmayan ya da konuluş amacının dışındaki amaçlar için kullanılabilir hâle gelen yasa hükümlerinin kaldırılması gerektiği açıktır. TMK, terör örgütleriyle, terörizmle, teröristlerle etkin ve verimli mücadele edebilmek amacıyla çıkarılmıştır. Bugünkü süreç, iddia edildiği üzere terörle mücadeleden terörle müzakere aşamasına geçilen bir süreç ise ve terör, terörle mücadele ile değil, müzakere ile sona erdirilecekse, terörle mücadele durdurulacaksa; TMK kanununun gereği kalmamıştır.

TMK; gerçekten terör örgütlerine ve teröristlere karşı mücadele yerine halkla mücadele kanunu haline gelmiştir. TMK; terör örgütlerinin ve teröristlerin eylemlerine uygulanması yerine, siyasi iktidarın muhaliflerini, işçi, köylü, memur ve emekçileri, sendikaları, meslek odalarını, sindirmek, korkutmak ve yıldırma için kullanılan ve âdeta halkla mücadele kanunu hâline gelmiştir. Siyasi iktidara yandaş olmayan herkes, potansiyel terörist kabul edilmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Hangisi efendim?

BAŞKAN – Terörle Mücadele Kanunu' nun yürürlükten kaldırılması talep ediliyor.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Hayır, katılmıyoruz. İnşallah o gün de gelir, terörü bu ülkede sorun olmaktan çıkardığımızda...

BAŞKAN – Biraz daha zamana ihtiyaç var, doğru söylüyorsunuz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığı'na

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 6 ncı maddesi ile değiştirilen 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 inci maddesinin "Terör örgütlerinin şiddet içeren yöntemlerim doğrudan teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi eyleminin açık ve yakın tehlike oluşturması hâlinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak

Adana

Gerekçe:

Tasarıyla getirilen değişiklikle "cebir, şiddet ve tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik eden" şeklinde düzenlenen yeni fıkra beraberinde bazı sorunları da getirecektir. Her ne kadar suçun oluşma şartlarına şiddet faktörünün de eklendiği söylenebilirse de gerek şiddet unsurunun çok geniş tutulması gerekse şiddete başvurmayı meşru gösterme, övme ve teşvik etme gibi soyut ve dahi cezai niteliğinin kuşkuyla olduğu ibarelerle düzenlenmesi yeni suiistimallere kapı aralayacağı gibi şu anki mağduriyetlerin giderilmesi yolunda da müspet bir katkıya vesile olmayacaktır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

önünde görülen ve Türkiye'nin mahkûm edildiği kararlar düşünce ve ifade hürriyetine gösterilmesi gereken azami ihtimamın ölçülerini de yeterinde açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, tasarıdaki ifadenin yeterli olduğunu düşünüyoruz, katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 94 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Bu suçtan dolayı zaman aşımı işlemez.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz yok.

Maddeyi oylarınıza...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, bu konuda alt komisyondaki görüşmemiz sırasında da sadece 94'üncü maddede değil, 95 ve 96'ncı maddelerde de “Bu suçtan dolayı zaman aşımı işlemez.” hükmünün konulması gerektiğini ya da genel olarak zaman aşımını düzenleyen 66'ncı maddeye bir düzenleme yapılması gerektiğini görmüştük. Şimdi, 95'inci madde daha ağır bir nitelermeyi taşımasına rağmen yani 94'te bunu koyuyoruz, 95 ve 96'yla ilgili uygulanıp uygulanmayacağı konusunda uygulamada tereddütlere yol açabilir. Bu nedenle, madem işkence ve kötü muameleyi biz zaman aşımı olmasını yasamızdan çıkarmaya çalışıyoruz. O zaman, bunların da aynı düzenlemeye tabi olması gerekir diye düşünüyorum ben yani bunu Komisyonun takdirine sunuyorum. Diğer maddelerde de aynı şekilde değişiklik olmalı.

BAŞKAN – Şimdi, bana göre mutlaka suçun temel şeklinde “Zaman aşımına uğramaz.” ifadesi varsa ağırlaştırılmış şeklini zaten kapsar bu ama Yargıtaya soralım, bakalım uygulamada nasıl olacak.

YARGITAY TEMSİLCİSİ – Efendim, eziyet suçu bakımından aynı şeyi söyleyemeyiz çünkü eziyet, işkence olarak anlaşılıyor. Fakat işkence suçu açısından dediğiniz doğru yani temel hükümlerle ilgili olarak yapılan değerlendirme, zaman aşımı konusundaki değerlendirme nitelikli hâlde de geçerli olur ama eziyet açısından aynı şeyi söyleyemeyiz.

BAŞKAN – Eziyet ayrı bir suç zaten, o yok.

Esasında, şimdi, buradaki suçun zaman aşımı yirmi beş yıl yani yirmi beş yıl zaman aşımına uğrayıncaya kadar bir karar verilemiyorsa o çok garip bir şey. İkincisi, bizim yeni usulümüze göre faili bulamadık, ondan dolayı zaman aşımına maruz kalacaksa zaten kaçaklık kararı veriliyor ve onlar hakkında da hiç zaman aşımı işlemez. Yani, bundan önce olduğu gibi, eski Ceza Kanunu zamanında olduğu gibi artık bundan sonra kolay kolay zaman aşımı işlemez çünkü şimdi mahkeme -ki ondan kaynaklanıyor zaten, faili bulup savunmasını alamadığından dolayı zaman aşımına uğruyor- faili bulamadığı zaman kaçaklık kararı verecek. Kaçaklık kararı verilenler hakkında da zaman aşımı zaten uygulanmıyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – O zaman neden böyle bir düzenlemeye gitme gereği duyuyoruz Başkanım?

BAŞKAN – Hangisi?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Madem zaman aşımı işlemez diye düşünülüyor, neden bu düzenlemeye gerek duyuluyor?

BAŞKAN – İşlemez değil, zaman aşımı işliyor, kaçaklar hakkında..

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kaçaklık kararı alınıyor yani o zaman böyle bir şeye de ihtiyaç yok yani.

BAŞKAN – Bana kalsa gerek yok, bana kalsa ihtiyaç yok yani böyle bir şeye şimdi ama bu söylediğim benim, tabii ki kaçaklık kararı verilenlerle ilgili ama yirmi beş sene de... Artık eskisi gibi zaman aşımı uygulanmaz, yüksek yani ağır suçlarda zaten zaman aşımı çok uzun süre.

Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 5237 sayılı Kanunun 215 inci maddesinde yer alan “kimse,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu nedenle kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması hâlinde,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Teşekkür ederim.

Şimdi, biraz önce şöyle söylendi: Yani işte, “Terörle Mücadele Yasası’nın biz kaldırılmasını istiyoruz, uygulanması gereken insanlara uygulanmıyor ama uygulanmaması gereken insanlara uygulanıyor, bu çerçevede kaldırılmasını istiyoruz.” da dedik zaten. Yalnız, Sayın Bakan dedi ki: “7 bin KCK ve PKK tutuklusuna ya da hükümlüsü var şu anda cezaevlerinde.” Peki, Terörle Mücadele Yasası’nı kaldırdığımızda Türk Ceza Kanunu yok mu? Yani, biz bunların affedilmesini mi istiyoruz? Türk Ceza Kanunu burada. Türk Ceza Kanunu var ise zaten bu suçların da bir yaptırımı vardır. Tabii, bunun yanında Terörle Mücadele Yasası’nın kaldırılması aslında şu nedenle çok önemlidir: Terör mahkemeleri yani bu özel yetkili mahkemeler üçüncü yargı paketiyle kaldırıldı ama aynı şekilde tüm o olağanüstü yetkilere sahip mahkemeler Terörle Mücadele Yasası’na terör mahkemeleri olarak dercedildi.

Şimdi, zaten pek çok sorumuz “Uygulanması gereken insanlara uygulanıyor, uygulanmaması gerekenlere uygulanmıyor, yargı siyasallaşıyor.” derken Terörle Mücadele Yasası’nın 10’uncu maddesinde yapmış olduğumuz değişiklik sonucunda terör mahkemelerinin varlığının devam etmesinden kaynaklanıyor. Bu nedenle de, Terörle Mücadele Yasası’nın bu olağanüstü mahkemeleri içermesi nedeniyle de kaldırılması gerekmektedir diye düşünüyoruz.

Bir de ben şunu söyleyeceğim, burada daha önce de geneli üzerinde konuşmalarımızda da söyledik yani açık ve yakın bir tehlike ortaya çıktığı takdirde suç ve suçluyu övme fiilinin oluşacağını söylüyoruz. Şimdi, bunu gördük ki biz, bu nevrüz kutlamalarında -işte hep örnekler veriyoruz, artık bundan sonra da sürekli o devamlılık arz edecek, öyle anlaşılıyor- Abdullah Öcalan’ın posterleri, PKK’nın bayrakları, bunlar açıldı ve açık ve yakın bir tehlike oluşturmuyor demek ki hiçbir şekilde bir işlem de yapılmadı. İçişleri Bakanımızın “Bunlar suçtur, bununla ilgili işlem yapılacak.” demesine rağmen de işlem yapılmadı ama aynı tarihlerde, örneğin Ergenekon mütalaasını protesto etmeye çalışan genç insanlar yine dövüldü, onun dışında, Türk bayraklarıyla bu nevrüz olayını protesto etmek isteyen insanlar oldu, bunlar engellendi, biber gazıyla karşı karşıya kaldı. Hatta, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna dilekçe vermek için gitmek isteyen insanlar bile biber gazına maruz bırakıldı. Şimdi artık her şey Türkiye’de karmakarışık oldu Sayın Başkan. Yani, bundan sonra anlaşılıyor ki artık Abdullah Öcalan ve PKK terör örgütünün tüm çalışmaları, bunlar doğrudan doğruya silahlı halk ayaklanmasını talep etmezlerse ana dilde savunma, ana dilde eğitim, ana dilde kamu hizmeti, özerklik vesair bu türden tüm talepleri makul karşılanacak, bayraklar açılacak, Abdullah Öcalan posterleri açılacak yani Başbakanın yardımcısı konumunda gibi olacak. Öyle anlaşılıyor. Ama onun yanında, onun karşısında...

BAŞKAN – Bayrak açmanın filan burada cezası var.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama biliyoruz. Bakın, polis doğrudan doğruya saldırdı yani genç insanlara saldırdı, HSYK’ya dilekçe vermeye gitmek isteyen insanlara saldırdı. Benim kentimde bile oldu. Türk bayrakları ve Atatürk posterleriyle basın açıklaması yapmak isteyen genç insanlara saldırdı polis tarafından.

BAŞKAN – Bu hukuki işlem değil, “işlem yapılmıyor” dediniz ya.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Demek ki artık bir farklılık var. Şöyle anlaşılıyor, biz şöyle yorumluyoruz: Artık bundan sonra bu Ergenekon davası bittiğinde de, işte Mustafa Balbay, Mehmet Haberal, bizim arkadaşlarımız, diğer, oradaki askerlerle ilgili ya da Fatih Hilmioğlu’yla ilgili biz bir şey söylediğimizde suçluyu övme ön plana çıkacak çünkü yakın tehlike sayılacak o. Hâlen daha dava devam ediyor. Çünkü, Başbakan da “AKP’ye atılan bomba Ergenekon’un eseri olsa gerek” dedi. O zaman, açık ve yakın tehlike, demek ki biz ondan dolayı cezalandırılacağız ya da bunu yapanlar cezalandırılacak ama Abdullah Öcalan ve PKK bayraklarını açanlar cezalandırılmayacak. Böylesi bir meşrulaştırma... Yani, buna neden olabilecek bir yaklaşım biçimi olarak görüyoruz biz bunu.

Bir de ben yeniden, Sayın Bakan çok ciddiye almadı anladığım kadarıyla, cevaplamadı ama ben bu demokratik tahkim meselesini yani yasalardaki tahkim meselesini yeniden tarihe not düşmek adına soruyorum: Yani bu BDP’li ya da PKK temsilcilerinin söylediği ya da bazı yandaş yazarların söylediği gibi, önümüzdeki süreçte ana dilde eğitimle ilgili, ana dilde kamu hizmetiyle ilgili ve yerel yönetimlerde özerklikle ilgili herhangi bir düzenleme yapılacak mıdır? Demokratik anlamda tahkim bu demek midir? Anayasa’dan “Türk milleti” kavramı, “Türk vatandaşlığı” kavramı çıkartılacak mıdır? Yani, özerk yönetimlerin yolu açılacak mıdır? Bu konuda başkanlık sisteminin karşılığında bu tavizler verilecek midir? Bunu yeniden soruyorum. Çıkartılmak istenen yasaların içeriğini lütfen burada açıklıkla anlatsın diyorum Sayın Adalet Bakanına.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım demin işte olanları anlattı ama...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hiçbir şey anlatmadı. “Demokratik tahkim” dedi Sayın Başkan, hiçbir şey anlatılmadı.

BAŞKAN – İşte bu kadar dedi yani önümüzde olan.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, Dilek Hanım'ın buradan benim söylememi istediği şeyleri elbette söylemeyeceğim. Ben kendi inandığım şeyleri söylüyorum, bildiğim şeyleri söylüyorum, o kendi algısına göre bir senaryo yazabilir. İnşallah savcılarımız ve hâkimlerimiz de o kendi kurduğu mantık örgüsüyle çalışmazlar, çok orijinal kurgular yapıyor çünkü, birbirinin arkasına eklediği meselelerle...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kamuoyunda bunlar çok açık dillendiriliyor Sayın Bakan.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – ...sorunları peş peşe getirerek hiç olmayacak noktalara bağlama yeteneği var. Dolayısıyla, ümit ediyorum ki savcılar ve hâkimler de sizin bu yürüttüğünüz mantıkla mantık yürütmezler.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama uygulama böyle Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde önergeler var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/748) Kanun Tasarısı'nın 8. maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Murat Başesgioğlu
İstanbul

Gerekçe:

Suç ve suçluluğu övme suçunun unsurları değiştirilmekte ve suçun gerçekleşmesi için "kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması" şartı aranmaktadır.

Bu ek unsur, çok soyut bir ifadedir. Uygulamada sınırları tayin etmek çok zor olacaktır.

Bunun yerine maddenin mevcut şekliyle korunması veya terör, cebir, şiddet ve tehditle işlenen veya toplumda infial uyandıran suçların ve faillerinin övülmesi açıkça yasaklanmalıdır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir sonraki önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 8 inci maddesi ile değiştirilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 215 inci maddesinin "İşlenmiş olan bir suç veya işlenmiş olduğu bir suçtan dolayı bir kişiyi alenen öven kimse bu nedenle kişilere yönelik açık ve yakın bir tehlike ortaya çıkması halinde bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. "

Şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak
Adana

Gerekçe:

Yapılan değişiklik ile kişilere yönelik olası tehlike suç kavramına sokulmuş olup kişilere yönelik nefret söylemlerinin önlenmesi amaçlanmıştır. Yine suçluyu övme fiili de suçlunun işlenmiş olduğu suçtan dolayı övülmesi fiiline indirgenerek düşüncüyü ifade hürriyetinin önü açılmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

MADDE 9– 5237 sayılı Kanunun 220. maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "veya amacının" ibaresi "cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemleri meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Bu, Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2' de yapılan değişikliğin aynısı. Türk Ceza Kanunu'nun 220' deki sair örgütlerle ilgili bir değişiklik yapılmış.

Bir şey daha söyleyeyim: Orada “terörün amacının propagandası” ibaresi çıkarılmıştı daha önce, bu maddeden çıkarılmamıştı, şimdi o da çıkarılmış.

Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce arkadaşımız dedi ki: “Niyet okuması yapıyorsunuz. Yani, bizlerin söylediğini değil, bizlerin yaptığını değil yapacaklarımızla ilgili niyet okuması yapıyorsunuz.” Ama aslında, ben kendisinin biraz daha hafızasını zorlaması gerektiğini düşünüyorum. Şimdi, Başbakan dedi ki: “Ben bütün milliyetçilikleri ayaklar altına almışım.” Yani bu ülkede Atatürk milliyetçiliğidir bizim temel noktamız. Atatürk milliyetçiliğinin tanımını yapmama gerek var mı, bilmiyorum. Bu ülkedeki hiçbir şekilde etnik temeldeki, din temelindeki, mezhep temelindeki, ırk temelindeki hiçbir oluşuma izin vermeksizin Kurtuluş Savaşı'nı yapan ve bu ülkeyi kuran bütün ahaliye “Türk milleti” denir ve bunların birlikte bu duyguya sahip olması duygusudur Atatürk milliyetçiliği. Şimdi, Sayın Başbakan “Bütün milliyetçiliği ayaklar altına alıyorum” deyince, tabii insanlarda bir infial uyandı. Diyelim ki o herkesin gözünün önünde oldu. Ama bir şey daha oldu gözünün önünde herkesin; Akdeniz Bölgesi milletvekilleriyle birlikte bir toplantı yapıldı. Ondan dışarıya sızan şöyle bir şey vardı: “Eyalet sistemi de bu ülkede kurulabilir, eyalet sistemi de olabilir.” şeklinde bir açıklaması vardı. O zaman bundan da biz şunu anlıyoruz ki demek ki Abdullah Öcalan federasyondan bahsediyor yani bütün Orta Doğu'daki bizim geçmişte beraber olunan o coğrafyadaki insanlarla birlikte ya da topluluklarla birlikte bir federasyondan bahsediyor, Başbakan da eyalet sisteminden bahsediyor. Şimdi bu bizim kurduğumuz bir hayal mi? Bunlar gazetelerde söylendi. Eğer “Böyle bir şey söylemedim.” diyorsa Başbakan, o zaman çıkacak -o her zaman gazetecileri paylıyor, azarlıyor- “Bunu yanlış yazdınız, yalan yazdınız” diyecek. Bunların hiçbiri yalanlanmıyor. Yani, bu terörle ilgili söylediği o çelişkili şeylere hiç değinmiyorum bile. Ama daha dün ya da evvelsi gün çıktı, eyalet sistemini öneriyor Başbakan. Yani, o zaman ulus devletten vazgeçiliyor demek ki.

BAŞKAN – Bakana soralım, böyle bir şeyler... Ne yapıyorlar?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani ne yapıyor, onu arkadaşımız da bir Başbakana sorsun, bir de siz sorun Başkanım. Bize bir açıklama yaparsanız biz de memnun oluruz yani.

BAŞKAN – Adalet Bakanı yapsın açıklamayı, ben yapmayayım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kendi kendimize niyet okumuyoruz yani, gerçeklerle karşı karşıyayız.

BAŞKAN – Adalet Bakanı yapsın o açıklamayı da kim dışarı sızdırmış, onu sormak lazım aslında.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, burada tabii bağlamından koparılan sözler olunca müdahale etmek zorunda kalıyorum. Bu benim tarzım değil yani daha önce Komisyondaki çalışmalarımızdan bilirsiniz. Ama burada Sayın Başbakanımızın söylediği ifade edilen milliyetçiliğin lanetlendiği, ayaklar altına alındığı... Sayın Başbakanımız çok net ifade etmiştir, asabiyet anlamındaki milliyetçiliktir o kastedilen. Yoksa ülkesini sevmek, bayrağını sevmek, vatanını sevmek ise bu lafla olmaz, icraatla olur. AK PARTİ icraatının 11'inci yılında bu ülke kaynaklarını zenginleştiren, bu ülkenin altyapısını inşa eden hem maddi anlamda hem itibar anlamında Türkiye'yi bölgesinde ve dünyada lider noktaya taşıyan icraatlara imza almış bir partidir ve bu icraatlarıyla bugün cebimizde taşıdığımız pasaportun değeri artmıştır, kıymeti artmıştır. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız bu ülkenin pasaportunu taşımaktan, ay yıldızlı pasaportu cebinde taşımaktan daha çok onur duymaktadırlar, daha çok ülkesine, vatanına, devletine güvenmektedirler. Milliyetçilikse milliyetçilik budur. Yoksa laf ola beri gele laflarla milliyetçilik olmaz.

İkincisi: Partimizde yapılan basın kapalı, dışarıya kapalı bir toplantıya affen yapılan haberlerin içeriğini onaylamıyoruz, bunu teyit etmiyoruz. Sayın Yılmaz bu konudaki...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama bir yalanlama refleksi de olmadı Sayın Bakan!

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Şimdi hangi birini yalanlayalım? Sabahtan akşama kadar mesaimizi ayırsak... Bakınız şurada, olmamış birçok şeye ben sabahtan beri müdahale etmek zorunda kalıyorum.

Şimdi, neticeten, lütfen somut veriler üzerinden bu tartışmaları götürürsek daha faydalı olur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde önergeler var, önergeleri okutup oylayacağım:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/748) Kanun Tasarısı'nın 9 uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Murat Başesgiöglü
İstanbul

Gerekçe:

Terörle Mücadele Kanununun 7. maddesindeki düzenleme buraya taşınmıştır.

Terör örgütünün silahlı olması, cebir, şiddet, baskı ve tehdidi benimsemesi hâllerinde, böyle bir örgütün propagandasının, "örgütün, cebir, şiddet, baskı ve tehdit içeren yöntemleri meşru göstermek, övecek veya bu yöntemlere başvurmayı teşvik etmeye bağlamanın hiçbir pratik değeri yoktur.

Yasaklanan bu yöntemler, örgütün doğasında zaten mevcuttur. Örgütün övülmesi veya teşvik edilmesi, yasaklanması düşünülen bu unsurları ister istemez içerecektir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 9 uncu maddesi ile değiştirilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 inci maddesinin 6 ncı, 7 nci ve 8 inci fıkralarının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak
Adana

Gerekçe:

Hâlihazırda Terörle Mücadele Yasası'nda da tanımlanmış olan işbu hükümler kadük hükümlerdir. Zira kaldırılmasını talep etmiş olduğumuz hükümlere konu eylemlere, özel kanun niteliğindeki Terörle Mücadele Yasası uygulanmakta olup mükerrer cezalandırmaya konu olması itibarıyla kaldırılması icap etmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9' uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 9' uncu maddeden sonra gelmek üzere bir madde ihdası yönünde önerge vardır. Tabii, önergenin aslında bununla pek bağlantısı yok ama gruplar buna katılırsa yapabiliriz, daha önce de oldu burada.

Şimdi, buradaki özellik şurada, onu ben size söyleyeyim: Birincisi, ağır ceza mahkemesinin görevinden asli ceza mahkemesinin görevine geliyor. İkincisi, suçta bir ayırım yapılmış, zarar doğmaması hâlinde cezanın daha düşük olması önerilmiş.

Peki, (1)' inci fıkraya dokunmasak da bu (3)' üncü fıkrayı yazsak daha iyi olmaz mı? Hiç değilse mahkemenin... Ama yani ceza ağır diyorsunuz.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkanım, zimmet, rüşvette de değil mi, soruşturma öncesi ödemede belli bir miktar... Yani o mantıkla da bakmak lazım.

BAŞKAN – Doğru, biliyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 9. maddesinden sonra gelmek üzere aşağıda belirtilen maddenin eklenmesi ve diğer maddelerin buna göre teselsülünü arz ve teklif ederiz. 28.03.2013

Ömer Süha Aldan
Muğla

Turgut Dibek
Kırklareli

Bülent Tezcan
Aydın

Ali Rıza Öztürk
Mersin

MADDE 10 – 29.06.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 235. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "beş yıldan on iki yıla" ibaresi "üç yıldan yedi yıla" ve 235. maddenin üçüncü fıkrası ise aşağıda belirtilen şekilde değiştirilmiştir.

(3) İhaleye fesat karıştırma sonucunda ilgili kamu kurumu veya kuruluşu açısından bir zarar meydana gelmemiş veya kendisine veya sair kişilere menfaat sağlamamış ise, ihaleye fesat karıştıran kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Gereke:

İhaleye fesat karıştırma suçu ile edimin ifasına fesat karıştırma suçları 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Dokuzuncu Bölümünde yer alan Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar başlığı altında 235 ve 236. maddelerde düzenlenmiştir. Nitelikleri ve konuları ve kamusal faaliyetlerin dürüstlük ilkesine uygun yürütülmesi niyeti yönünden benzerlikleri göz önüne alındığında, ceza miktarlarında da bir benzerlik kurulması gerekmektedir. Oysa 235. maddede ceza "beş yıldan on iki yıla" iken, 236. maddede ceza miktarı "üç yıldan yedi yıla" olarak belirlenmiştir. Bu halde benzer suçlarda, benzer ceza ilkesinden hareketle her iki suçun da cezalarının aynı olması yerinde olacaktır.

Öte yandan 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanununun 366. maddesinde düzenlenen ihaleye fesat karıştırma suçunun cezası kamu görevlisi açısından bir yıldan üç yıla, sair kişiler açısından ise üç aydan bir yıla kadar hapis cezasını müstelzidir.

Kuşkusuz 5237 sayılı yasa düzenlenirken kamuoyunun yoğun tepkisine neden olan ihaleye fesat karıştırma suçlarına yönelik olarak ceza miktarlarında artış yapılmasının uygun olacağı düşüncesinden hareket edilmiş olsa da, belirlenen miktarlar eylem ile ceza arasındaki ölçülülük ilkesine aykırı olarak saptanmış ve suçun basit yani kamu zararının oluşmaması hâli dahi asgari beş yıl hapis cezasıyla mahkumiyet olgusunu ortaya çıkarmıştır.

Kaldı ki, ihaleye fesat karıştırma suçunun eylem biçimleri fıkralar hâlinde belirlenmiş olsa bile müphem olma özelliğini korumuştur. Bu noktada basit hatalar, gözden kaçan unsurlar dahi suçun oluşumu sonucunu doğurmakta ve kamuoyunda haksız ceza algısı yaratmaktadır.

Bu açıdan kamu kurum ve kuruluşu yönünden bir zarar meydana gelmemesi hâlinde cezanın indirime tabi tutulması hakkaniyete uygun düşecektir.

Dolayısıyla, benzer suçlarda, benzer ceza tayin edilmesi, ceza tayininde eylem ile ceza arasındaki ölçülülük ilkesi ve kamu zararı oluşmamasının fail lehine sonuç doğurması nedenleriyle iş bu değişiklik önerisi sunulmuştur.

BAŞKAN – Şimdi, bizim Ceza Kanunu'nu yaparken asıl düşüncemiz hep şuydu: Cezalarda mümkün olduğu kadar alt sınırları düşük tutalım, üst sınırla arasını açalım. Çünkü çok basit bir şekli vardır o suçun. Basit şeklini... Diyelim ki bunda basit şekli beş yıl, biraz daha ağır on yıl. Hâlbuki çok daha basiti olabilir yani hiç suya sabuna dokunmayan bir şey varsa daha düşük olması lazım. Birkaç tane maddede yaptık bunu ama genel olarak yapamadık. Yani alt sınırı düşük tutmak... Herkes "Niye bu kadar düşük?" diyor ama üst sınır da çok yüksek. Yani 61'inci maddeyi niye koyduk biz oraya? Cezanın bireyselleştirilmesini... İşte Ömer Bey bilir, tek tek saymışız orada "Şu şu şunlar nazara alınarak aradan bir ceza belirlenir." diye. "Bir yıldan yedi yıla kadar" demişiz. İki yıl ver, dört yıl ver, beş yıl ver, yedi yıl ver, suçun ağırlığına göre, kastın yoğunluğuna göre, failin durumuna göre bir sürü şey var, işlendiği zamana, yere göre. Bunları artırma imkânı varken biz ne yapıyoruz? Ağırlıklı olarak da yargıdan geldi "Ara çok olmasın, hâkimler burada işin içinden çıkamazlar." gibi şeyler söylendi o zaman. Tam istediğimiz gibi yapamadık. Fransa'da adam öldürmenin cezası yazıyor, iki yıldan yirmi yıla kadar. Trafik kazası da var bunun içinde, kasten adam öldürme de var. Biz yapsak aynı şeyi "İki yıl olur mu bir adam öldürmenin cezası?" diye herkes ayağa kalkar. Hâlbuki mahkeme, işte, taksirli suçsa, en alt sınırdaysa iki yıldan verecek, kasıtlı suçsa verecek on beş sene, yirmi sene. Bizim gerçi cezalarımız çok daha yüksek de. Yalnız, şimdi, bu, bence, bizim sistemimize göre makul. Ben böyle bir şeye taraftarım. Ama bir geçiş hükmü koyarsak iyi olur. Mevcut dosyaların hepsi şimdi ağır cezadan asliye cezalara gider, dava yeniden başlar, uzar. Yani bir geçiş hükmü koyarak mahkemelerin suçun bu vasfındaki değişiklikten dolayı görevsizlik kararı vermesinler.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – "Görevsizlik kararı verilemez." diye bir şey konulabilir.

BAŞKAN – Evet, vermesin, devam etsin gitsin dava. Tabii, devam olunur, yoksa bir sürü dosya şimdi görevsizlikten hep aşağıya gidecek ki, ağır cezalar asliye cezaya göre daha teminatlı mahkeme en azından.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Üç yıldan on iki yıla kadar da olabilir.

BAŞKAN – O da olabilir "Üç yıldan on iki yıla" dersek üst sınırı o zaman şeye gerek yok.

YARGITAY TEMSİLCİSİ – Ceza indirimi söz konusu olduğu için bu dosyaların mutlaka her değerlendirme için mahkemelere gönderilmesi gerekir. Çünkü üç yıldan yedi yıla... Çünkü zarar unsurunun belirlenmesinde...

BAŞKAN – O sonradan olabilecek şey.

YARGITAY TEMSİLCİSİ – Hayır, (3)'üncü fıkrada tamamen değişiklik öneriliyor. Dolayısıyla (3)'üncü fıkradaki zararın meydana gelmeyeceği ilkesinden hareketle bir öneride bulunuluyor. Dolayısıyla (3)'üncü fıkrada aslında bir zararın varlığı ileri sürülerek yani öngörülerek bir fıkra düzenlemesi yapılmış daha önce. Önerilen düzenlemede ise böyle bir zararın meydana gelmeyeceği ilkesinden hareketle bu öneriliyor. Hâlbuki, genel olarak, ihaleye fesat karıştırma suçlarında kamu kurumunun zarara uğradığı dolayısıyla bu nedenle artırım gerektiği belirtiliyor şu andaki maddede. Dolayısıyla, bu yani lehe değerlendirme için mutlaka geri gönderilmeyi, yani...

BAŞKAN – Yok ben şey diyorum... Yargıtay geri gönderir, tamam, ona bir şey demiyorum. Ağır ceza mahkemesinin görevinden çıkıyor ya şimdi, yani "Ağır ceza görevsizlik kararı vermesin." deriz, üst sınırı hiç kurcalamadan on iki yılda da tutabiliriz. İsterseniz on iki yıl da olabilir ama çok farklı bir şey o zaman. Bence bir geçiş hükmü koyalım "Mahkemeler bu cezadaki değişiklikten dolayı görevsizlik kararı veremez." diyelim, bitirelim yani. Aynı mahkemeler baksın suça bu yeni düzenlemeye göre, ağır ceza.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Şimdi, bu değişiklik ya da ihdas maddesine ilişkin önerimiz... Bize çok sayıda talep geldi. Şimdi, eski Ceza Yasası'nda, gerekçede de belirttiğimiz gibi, 366'ncı maddede suçun basit hâli üç ay hapti.

BAŞKAN – Evet. Değişik bir suçtu ve hiç de uygulanmıyordu.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Belki o zamanlar kamunun bu kadar hizmet alımı söz konusu değildi çünkü eskiden devlet yapıyordu bazı şeyleri. Ama özelleştirmeler dolayısıyla, dışarıdan alımın artması dolayısıyla bir ihale yolsuzluğu süreciyle karşı karşıya kaldık. Kuşkusuz yasa koyucu da o dönemde, 2004'te bu yasal düzenleme yapılırken ihaleye fesat karıştırma suçlarına ilişkin yüksek ceza miktarını belirledi. Ama gelinen süreçte şunları görmeye başladık: Mesela, iki tane telefon görüşmesi. Yani, oradaki bir sohbet insanların eli sene, altmış sene, yüz sene hapis cezasıyla yüz yüze kalması sonucunu doğurdu. Ya da bürokratik işlemler sırasında, özellikle belde belediyeleri işlemleri bilemiyorlar, işin nasıl yapılacağından bihaberler...

BAŞKAN – Yani hatalı işlemi de buraya sokuyorlar yerine göre değil mi?

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Tabii. Şimdi, geniş, müphem olduğu için madde düzenlemesi, hemen hemen her şey, bir de ihaleye fesat karıştırma... Fesadın içine her şey girer. Yani hileli davranış olarak her şey, bir evrakın dosya içine konması ya da konmaması, unutulması dahi bu hile kapsamında değerlendirilebilir.

BAŞKAN – Doğru.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Bu açıdan, gerçekten böylesine hatâen yapılan düzenlemelere ilişkin bir şeyler yapmak gerekir diye düşündük çünkü bize yoğun şekilde talepler gelmeye başladı. Öyle ki iki yüz küsur sene hapis cezaları... Bir de her eylem, her ihaleye fesat karıştırma işlemi ayrı bir suç oluşturduğu için en az beşer yıldan başlıyor. Eğer kamu zararı da varsa bu sefer cezanın asgari haddi yedi buçuk yıla çıkıyor.

Şimdi, böyle bir düzenleme yapmanın, en azından kamu zararı oluşmamışsa basit hatalı işlemlerde failin lehine olabilecek bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu hissettik.

İkincisi: Ben şeyde çok katı değilim yani ihaleye fesat karıştırma ihalenin öncesini, ihale aşamasını, edimin ifasına fesat karıştırma ise ihalenin sonrasını kapsıyor. Aslında en çok hile de edimin ifasında olur, belirgin şekilde de ortadadır o iş.

BAŞKAN – Doğru. Zaten o madde onun için konuldu.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Orada üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası öngörülürken benzer bir maddede beş yıldan on iki yıla kadar hapis cezası biraz çelişki gibi geldi. Bu anlamda bir uyum sağlanması açısından böyle bir öneri getirdik. Ama şu olabilir: Asıl amacımız mutlaka ki yolsuzluk yapanı en şiddetli şekilde cezalandırmak olmalıdır. Cezanın o miktarlarında hiç oynama yapmayabiliriz de ama bu hatâen yapılabilecek işlemlere ilişkin olarak böyle bir indirimin yapılmasının ben hakkaniyete uygun olduğu düşüncesindeyim.

BAŞKAN – Zaten, erteleme, tecil filan kapsamına da girmiyor yani alt sınır o birincisinde.

Geçici madde koyalım buna yalnız. Mahkemeler görevsizlik vermesinler çünkü çok kargaşa olur.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – O isabet olur, ilk derece mahkemelerine dosya git, gel süreci yaşanmasın.

BAŞKAN – Tabii.

Peki, Sayın Bakanım, önergeye ne diyorsunuz siz?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Ben Komisyonumuzun takdirine bırakıyorum önergeyi.

BAŞKAN – Hükûmetin takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, ben bir şey söyleyeceğim, lütfen...

BAŞKAN – Nasıl olsa imzanız var, kabul ettik işte.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hayır, imzam yok benim burada.

BAŞKAN – Karşı mısınız siz buna? Ama önergeye karşı konuşma yok

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Bir şey söyleyeceğim, bana söz verir misiniz.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, 3'üncü maddede, önceki düzenleme, şu anki düzenlemede "İhaleye fesat karıştırma sonucunda ilgili kamu kurumu veya kuruluşu açısından bir zarar meydana gelmiş ise ceza yarı oranında artırılır" deniyor. Şimdi, burada, bir zarar oluşmadığı takdirde bir indirimden bahsediliyor. Peki, bir zarar olduğu takdirde orayı boşlukta mı bırakıyoruz? Bir zarar oluştu, kamu kurum ve kuruluşu...

BAŞKAN – Zaten üç yıldan yedi yıla kadarlık kısmı zarar olduğu takdirde uygulanacak kısmı.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani onu tamamen hâkimin takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN – Tabii. Hâkim tespit edecek zaten zarar oluştu mu oluşmadı mı; oluştuysa bir önceki fıkrayı uygulayacak, oluşmadıysa bir alt fıkrayı uygulayacak.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani ben bunun çok doğru bir yaklaşım biçimi olduğunu düşünmüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki.

Önerge yeni bir madde olarak kabul edilmiş ve bundan sonraki maddeler teselsül ettirilecektir.

10'uncu maddeyi okutuyorum arkadaşlar:

MADDE 10- 5237 sayılı Kanunun 318 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(1) Askerlik hizmetini yapanları firara sevk edecek veya askerlik hizmetine katılacak olanları bu hizmeti yapmaktan vazgeçirecek şekilde teşvik veya telkinde bulunanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir."

BAŞKAN – 10'uncu madde üzerinde söz talebi?

Buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, bu konuda muhalefet şerhimizde de biz belirttik. Yani bunun bu şekilde düzenlenmesi, vicdani redde bu maddeyi yakınlaştırma şeklinde gördüğümüz için o nedenle bunu yazdık. Şimdi, propaganda yapanlara herhangi bir ceza verilmeyecek. Yani genel anlamda, işte, askere gitmek iyi bir şey değildir, işte bu Türk ordusunda yer almak iyi bir şey değildir diye yani değişik etnik gruptan ya da dinsel gruptan insanlar bu konuda propagandalar yapabilirler. Yani, şimdi, zaten Türk ordusu tasfiye edilmeye çalışılıyor diye görüyoruz biz. Özellikle generallerin içeri alınması, yani Türk ordusunun belli konulardaki hassasiyeti, örneğin bölünmez bütünlük konusundaki hassasiyeti konusunda yani Hükûmetle bu konuda çok fazla aynı duyguları paylaştığını düşünmüyoruz. En azından bu o operasyonlar öncesindeki Türk ordusundaki generallerin aynı duyguları paylaşmadığını gözlemliyoruz biz.

Şimdi, Türk ordusu etkisizleştirilmeye çalışıyor. Pek çok subay hakkında soruşturmalar yapılıyor, casusluk gerekçesiyle ya da işte bir şekilde darbe yapmaya çalışılanlar ya da bu konuda belli propagandalara izin verdiler gerekçesiyle. Uydurma nedenlerle Türk ordusunun tasfiye edilmeye çalışıldığını ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin, şu anki AKP Hükûmeti tarafından yapmaya çalıştığı yanlış şeylerin, özellikle Orta Doğu'ya dönük, savaşa dönük bazı yaklaşım biçimlerinin olduğunu ve buna karşı çıkanların da ülkenin bölünmez bütünlüğü ve komşularıyla iyi ilişkiler içerisinde olması gerektiğini... İlhak değil, yani kendi ülkemizdeki barışın korunması, kendi ülkemizin korunması anlamındaki bazı yaklaşım biçimlerinde Türk ordusunun generalleriyle şu anki AKP Hükûmetinin eşit değerde düşünmemesinden dolayı bu operasyonların yapıldığını ve Türk ordusunun tasfiye edilmeye çalışıldığını gözlemliyorum ben kendi adıma. Bu nedenle de bu şekilde Türk ordusunun tasfiyesine yönelecek olan yani bu askerliği kötü gösterecek ya da askerlikle ilgili bazı konularda farklı propagandalar yapılmasının suç olmaktan çıkartılmasının yanlış olduğunu düşünüyorum.

Bu benim kişisel görüşüm, muhalefet şerhimizde de yazdık zaten, bu var. O nedenle, bu şekilde bu maddenin değiştirilmesini doğru görmüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili önerge var.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/748) Kanun Tasarısı'nın 10. Maddesinin, Tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Murat Başesgioğlu
İstanbul

Gerekçe:

Halkı askerlik hizmetinden soğutacak fiiller suç olmaktan çıkarılmakta, sadece asker kişiyi firara teşvik veya askerliğe katılacak kişiye, bu hizmeti yapmaktan vazgeçirmek için telkin ve teşvikte bulunmak tecziye edilmektedir.

Bu coğrafyada modern ve güçlü orduya sahip olmak kaçınılmazdır.

Ayrıca, milletimizin askerlik sevgisi zaafa uğratılmamalıdır.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 10 uncu maddesi ile değiştirilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 318 inci maddesinin kanun metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak
Adana

Gerekçe:

Yapılan değişiklik ile düşünce ve ifade hürriyetinin önündeki engellerin kaldırılması amaçlanmıştır. Nitekim AIHM'in vicdani redde dair kararlarına da aykırılık teşkil eden ve düşünceyi suç sayan bu hükmün kaldırılması zorunludur.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/748 Esas Numaralı "İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın çerçeve 10'uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesi ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turgut Dibek
Kırklareli

"MADDE 11 -5237 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1 – Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 235 inci maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle görülmekte olan davalarda görevsizlik kararı verilemez."

Gerekçe:

Türk Ceza Kanununun 235 inci maddesinde yapılan değişiklik nedeniyle ağır ceza mahkemelerinin görev alanından asliye ceza mahkemelerinin görev alanına giren ihaleye fesat karıştırma suçuyla ilgili olarak görülmekte olan davalarda görevsizlik kararı verilememesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Söz? Yok.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 105 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. "Duruşma dışında bu karar verilirken Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafinin görüşü alınmaz."

BAŞKAN – Söz? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Önerge var...

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 11. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Rıza Öztürk

Ömer Süha Aldan

Turgut Dibek

Mersin

Muğla

Kırklareli

Ali İhsan Köktürk

Zonguldak

MADDE 11- (1) 4.12.2004 tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinin 3. Fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 100. maddesinin 4. Fıkrası, "Sadece Adli para cezasını gerektiren veya hapis cezasının üst sınırı iki yıldan fazla olmayan suçlarda ve ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri hariç olmak üzere; milletvekilleri hakkında tutuklama kararı verilemez. Milletvekili seçilen tutuklu kişinin, tutukluluk haline derhal son verilir. Yargılama, sanığın mahkûmiyetiyle sonuçlandığı takdirde; verilen cezanın yerine getirilmesi, TBMM üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır." şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 102. Maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Ağır Ceza Mahkemelerinin görevine giren işlerde tutukluluk süresi; en çok iki yıldır. Ancak bu süre, zorunlu hallerde gerekçeleri somut şekilde gösterilerek en çok 1 yıl daha uzatılabilir."

Gerekçe:

CMK'da yer alan tutuklama ve adli kontrole ilişkin getirilen bu düzenlemeler, ülkemizdeki tutukluluk uygulamasındaki sorunların giderilmesi bakımından son derece yetersizdir. Tasarıda ise tutuklama bakımından asıl ihtiyaç duyulan konulardaki düzenlemelere yer verilmeliydi. Uygulamada, tutuklama ve diğer koruma önlemleri yönünden yaşanan sorunlar, ülkemizin gündemini sürekli meşgul etmektedir.

İHM'nin çok sayıdaki kararı, Türkiye'de tutukluluk kurumunun iyi çalışmadığını, insanların haksız yere özgürlüklerinden yoksun bırakıldıklarını göstermektedir. AİHM'si, Türkiye'de yargılama sisteminden kaynaklanan "yaygın ve sistematik" bir sorun olduğunu ve bu sorunun, mahkemelerin tutuklama ya da tutukluluğun devamına karar verirken "...suçun niteliği, kanıtların durumu, dosyanın içeriği..." şeklinde soyut, klişe bir gerekçe kullanmalarından; tutukluluğun hukuka uygunluğunu incelerken çekişmeli bir duruşma yapmamlarından kaynaklandığını belirterek Türk Hükûmeti'nden bu durumun düzeltilmesi için gerekli önlemleri almasını istemektedir. Anayasanın 19. maddesi hükmüne göre tutuklanan kişilerin; makul süre içinde yargılanmayı ve soruşturma veya kovuşturma sırasında serbest bırakılmayı isteme hakları vardır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine göre bir suç işlediği hakkında geçerli şüphe bulunan veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olmak zorunluluğu inancını doğuran makul nedenlerin bulunması dolayısıyla yakalanan veya tutuklu durumda bulunan herkesin, makul bir süre içinde yargılanmaya veya adli kovuşturma sırasında serbest bırakılmaya hakkı vardır.

Ülkemizdeki uygulama, yasal düzenlemelerin aksine, -olağan dışı hukuk rejimlerinde dahi çığnemez olan- "suçsuzluk karinesi"ni ortadan kaldırmaktadır. Türkiye'de yargı mekanizması, adaleti gerçekleştirilmeye elverişli bir işleyişe sahip değildir.

Ülkemiz uygulamasında tutukluluk; geçici bir önlem olmaktan çıkmış, fiili mahkûmiyete dönüşmüştür. Tutuklama, amacı dışında ve kötüye kullanılan bir kurum haline gelmiştir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinin 3. fıkrasında yer alan; katalog suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde tutuklama nedeni var sayılabilir düzenlemesi, âdetta otomatik bir tutuklama hükmü gibi anlaşılmaya ve uygulanmaya başlanmıştır. Herhangi bir suç fıkradaki katalog suçlar arasında kalmasa bile, ikiden fazla kişinin mevcudiyeti örgüt olarak nitelenerek durum fıkraya sokulmakta ve tutuklamaya gidilmektedir. Oysa fıkraya giren bir suç söz konusu olsa dahi tutuklama zorunluluğu bulunmamaktadır. Anayasa ve uluslararası sözleşmeler uyarınca asıl olan kişi özgürlüğüdür. Sınırlama ise istisnadır. Bu düzenleme, maddede sayılan suç isnatları ile hâkim önüne çıkartılan her kişi açısından tutuklama nedeni var sayılarak zorunlu tutuklanması uygulamasına dönüşmüştür. Soruşturmalarda peşin olarak tutukluğa karar verilerek

deliler sonradan toplanmakta, bilahare yargılamalar yapılmaktadır. Ancak bu esnada kişilerin en temel hak ve özgürlükleri kısıtlanmaktadır. Maddenin genel düzenlemesi; tutuklama tedbirini karşılayacak niteliktedir. İlave bir düzenleme yapılması gerekli değildir. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, suçun ağırlığı, niteliği gibi gerekçelerle kişilerin tutuklanamayacağı ya da tutukluluk halinin devamına karar verilemeyeceğini belirtmektedir.

Suçları sayma suretiyle katalog suç modeli anlayışı getiren 5271 sayılı Kanun'un amacının uygulamaya yansımadağı, uygulamadaki deneyimlerle görülmekle CMK 100/3. fıkrası tamamen kaldırılması amaçlanmıştır.

Öte yandan milli iradenin temsilcisi olan milletvekili hakkında, suç işlediğine dair kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmaksızın tutuklu bulunması; milletvekillerinin, Anayasanın 7. maddesi uyarınca Egemenlik Kapsamında sahip oldukları yasama hakkını kullanamaz, yasama görevini yapamaz hale getirmektedir. Anayasanın 83. maddesinde tanınan yasama dokunulmazlığı, milletvekilinin hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılamayacağına ilişkin olup, 2. fıkrası ile Anayasanın 14. maddesi durumlar yönünden getirilen istisna, milletvekilleri hakkındaki soruşturma ve kovuşturmanın devam edeceğine ilişkin olup, milletvekilinin tutuklu kalmasını gerektirmemektedir. Yani, hakkında soruşturma ya da kovuşturma bulunan bir kimse, milletvekili seçilince Anayasa 83/1. fıkrası uyarınca, hakkındaki soruşturma ya da kovuşturma tamamen durmakta iken, Anayasanın 14. maddesinde sayılan nedenlerle hakkında soruşturma ya da kovuşturma bulunan kimse, milletvekili seçilince Anayasa 83/2. maddesi uyarınca hakkındaki soruşturma ve kovuşturma duyurulmamaktadır. Bir kişinin hakkındaki davanın devam etmesi başka bir konu; tutuklama, başka bir konudur. Tutuklama, tutuklamaya itiraz ve bu itirazlarla ilgili yargı kararları; ana davadan tümüyle bağımsız ve ayrı bir süreçtir. Bir kişinin tutuklanması ya da tutuklu yargılanması, sonunda o kişinin mahkum olacağını göstermez. Aynı şekilde tutuksuz olarak yargılanmak da o davanın beraberinde sonuçlanacağını göstermez. Bir kişinin hakkında soruşturma ya da kovuşturmanın devam etmesi, o kişinin tutukluluk halinin devamını gerektirmez. O nedenle Yasama dokunulmazlığının istisnasını düzenleyen 83/2. maddesi hükmü milletvekillerinin tutukluluğunun dayanağı olamaz. Milletvekillerin, kaçacağını ya da delilleri karartacağını varsaymak milli iradeye saygı duymamaktır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi tekrar oyluyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeye geçiyoruz.

MADDE 12- 5271 sayılı Kanununun 108 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "bulundurularak" ibaresinden sonra gelmek üzere ", şüpheli veya müdafii dinlenilmek suretiyle" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 12'nci maddeyi görüşmeye açtık arkadaşlar.

Buyurun.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Sayın Başkanım, Adalet Bakanımız da herhâlde birazdan gelir.

Ben, şimdiye kadar Komisyon toplantılarında hiç Silivri'den, hiç tutuklu vekillerden bahsetmedim.

BAŞKAN – Yeteri kadar var zaten, hiç telaş etme.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Var. Ama ciddi bir şey söyleyeceğim şimdi. Öncelikle, bir ay kadar önce bir Silivri'ye gittim. Yani hukuk adamı olan herkesin orayı hiç değilse bir kez görmesini çok arzulardım. Orada yaşananları... Çünkü ben Devlet Güvenlik Mahkemesi savcılığı yapmış biriyim. Orada da hukuk ihlalleri olmuştur zaman zaman, orada da ön yargılı kararlar olmamış değildir, evet, vardır. Ama ben bu denli hukukun dışına çıktığını bu kadar net şekilde görmedim. Aynı şekilde KCK'da da aynı, benzer şeyler olduğunu düşünüyorum, Hopa davasında da benzer şeyler olduğunu tahmin ediyorum. Ciddi olarak, tabii, burada -belki ayağa düştü, hepimiz bunu sık sık tekrarladıkça- aslında Türkiye çok ciddi bir hukuk sorunuyla yüz yüzedir. Bu Silivri hukuku temelinde bakacak olursak bu çok ciddidir ve şöyle de bir şey vardır: Bunun alışkanlık yaratmasından endişe ediyorum. Önümüzdeki yıllarda ülkemizde hukuku böyle görme anlayışı artık bir usul hâline gelebilecektir. Bu noktada, bu konuya bir dikkat çekmek istiyorum.

İkinci önemli gördüğüm, biraz önce verdiğimiz bir önerge vardı. Daha önce de bunu sıkça tekrarladık, tutuklu milletvekilleri sorununun çözümü için. Ama benim bir ay kadar önce verdiğim bir yasa teklifi vardır, her türlü tereddüdü ortadan kaldırabilecek mahiyettedir. Özetle şöyle anlatabilirim onu: Tutuklu iken milletvekili seçilenlerin tutukluluk sürelerinin belli bir süreyle sınırlandırılmasıdır. Yani teklifi biraz özetlemem gerekirse "Tutuklu iken milletvekili seçilenlerin tutukluluk süreleri bir yılı aşamaz ve bu süre sonunda yetkili ve görevli mahkemece derhâl salıverilirler." şeklindedir. Şimdi, bu noktada "Milletvekili tutuklanamaz, bu Anayasa'ya aykırıdır."

yönündeki bir iddiayı bertaraf etmiş oluyoruz. İki, tutuklanabiliyor milletvekili ama tutukluluk süresini belli bir alanla sınırlıyoruz. Türk Ceza Kanunu'nda başka yargılamalarda da sınırlama söz konusu olabildiği için o yönden de bir Anayasa'ya aykırılık söz konusu değildir.

Türkiye bu sorunu çözmek zorundadır. Tutuklu milletvekilliği sorununu fazla uzatmadan, bunu siyasi atak için bir argüman olarak kullanma anlayışını bir yana bırakmak durumundayız, aklıselim düşünmek durumundayız. Eğer, bu böylece sürecek olursa şu anda mevcut milletvekillerinin hiçbir güvencesi yoktur. Yani milletvekili olarak görev yapanların hiçbir güvencesi yoktur. Her şeyden önce, seçilen insanların, kendisini seçen insanları temsil etme yetkisi, görevi ellerinden alınmaktadır. Bunun da kabul edilebilir yanı yoktur, dünyada benzer örneği yoktur.

Korkarım ki bu malum süreç çerçevesinde, eğer bu tahliye yönünde bir girişim olursa bu aksine bir pazarlığın göstergesi olarak toplum tarafından benimsenmeyecektir. İş o noktaya gelmeden, Türkiye Büyük Millet Meclisinin... Biz şunu çok önemle bekledik, dördüncü yargı paketinde en büyük beklenti buydu: Tutuklu milletvekilliği sorununun bir an önce ortadan kaldırılması. Bu noktada isimleri saymak istiyorum tekrar: Mehmet Haberal, Mustafa Ali Balbay, Engin Alan, Selma Irmak, Faysal Sarıyıldız, Kemal Aktaş, Gülser Yıldırım ve İbrahim Ayhan. 8 kişi az değildir. Bu kişiler Türkiye Büyük Millet Meclisince görev yapması gereken ve halkın oylarıyla seçilmiş insanlardır. Düşüncelerini beğenmeyebilirsiniz, kendinizden görmediğiniz için "Ya, bana ne." diyebilirsiniz ama şöyle bir ciddiyet var: İşin duygusal yanını artık Türkiye bir yana bırakmak zorundadır. Ne Mustafa Balbay'ın kızının söylemlerinin etkisinde kalmalıyız ne başka bir şeye bakmalıyız ne de siyaseten işte onları bir nevi rehine konumunda tutmanın yararına bakmamalıyız. Bu, reel bir gerçektir. Mantıklı düşünmek zorundadır Parlamento. "Ha, efendim, işi yargıya bıraktık, yargı bu sorunu çözer." anlayışı bugün Türkiye'deki o yargıyı görünce benim için hiçbir anlam ifade etmemektedir. Çünkü siyasallaşan, yürütmenin, daha doğrusu gücün emrine girmiş bir yargıdan benim hiçbir beklentim kalmamıştır.

Bu açıdan yapılması gereken şudur: Görev Parlamento'ya düşüyor. Parlamento büyük bir vebal altındadır ve büyük bir sorumluluk altındadır. Biz şunu da biliyoruz: Bu mevcut yargı anlayışı sürdüğü sürece, bizim tutuklu milletvekillerimizin tahliye olsalar bile alınlarına müebbet hapis cezasının yazıldığını biliyoruz zaten. Sadece, bu, Türkiye Büyük Millet Meclisini alaya almaktır, Türkiye Büyük Millet Meclisine değer vermemektir yapılan. Eğer bu değeri yapmıyorsa yargı, bunu yerine getirmiyorsa, yapılan onca değişikliğe rağmen o katı anlayışını sürdürüyorsa Parlamento görevi üstlenmek durumundadır. Basit bir işlemlerle bu tutukluluk sorunu Türkiye kamuoyunun gündeminden çıkarmamız olasıdır ve gelecekte bunun sorumluluğunu hepimiz taşıyacağız. Gerçekten bunu emin olarak söylüyorum: Bu, artık Türkiye'deki hukuksuzluk usul hâline geldiği zaman Türkiye'de ne demokrasiden bahsedebiliriz ne insan hak ve özgürlüklerinden. Şu yasanın adı insan hakları ve özgürlükler bağlamında bazı yaşlarda değişiklikler ama insan hakları bugün Diyarbakır'da da, İstanbul'da her gün hem de yargı eliyle ihlal edilmektedir.

Bu noktada bakıyorsunuz, LİMAN-İŞ Sendikası. LİMAN-İŞ Sendikasının bir başkanı bir ara bir terör örgütüne üye olmuş. Şimdi, adam kayıplara karışmış ama gidiyorsunuz, LİMAN-İŞ Sendikasının sabaha karşı kapılarını kırarak aramaya kalkıyorsunuz. Yani o insan, seneler önce o sendikayla bağlı kesilmiş bir insandır. Bunu seyrediyoruz, hepimiz toplum olarak bunu seyrediyoruz. Benzer şeyler...

Siz "ileri demokrasi" deseniz de, işte "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde şunları şunları daha yapmamız lazım, bak ne güzel yapıyoruz." deseniz de sokakta ne insan hakları vardır ne özgürlük vardır. O anlamda şunu açıkça söylüyorum: Tabii, sizin tuzunuz kurudur. Yani tuzunuz kurudur çünkü o özgürlüklerin ne demek olduğunu şu anda anlayamazsınız, empati yapmaktan uzak olduğunuz zaman bunu anlayamazsınız. Ama bir gün kendinizi bizim yerimize bir koyun, bizim milletvekillerimizin yerine bir koyun. Sizin milletvekilleriniz olsaydı tutuklu olan on kere dışarı çıkmıştı ve Türkiye bu demokrasi ayıbından bir an önce kurtulmalıdır. Şu noktalara gelecek belki gelecekte: Tahliye kararları verilse bile bir anlamı olmayacak ama eğer bugün demokrasiye, insan haklarına, temel hak ve özgürlüklere önemli adım atıyoruz diye bir iddiayla ortaya çıkıyorsa buradaki test bu 8 milletvekilidir diyor, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Evet, Sayın Başkanım, bu konuyu söylemekten biz yorulduk.

BAŞKAN – Bence partiler bir araya gelmeli, anlaşmalılar ancak.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Üç parti "Evet" dedi, AKP "Hayır" dedi.

BAŞKAN – Bu şimdi çok hassas bir konu yani bu sorun yaratacak bir şey. Onun için burada yapamayız bunu.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Arkadaşlar, şimdi mesele burada şu: Şimdi burada söylenilen, milletvekilleri hakkındaki soruşturma ve kovuşturmanın durdurulması değildir. Hep söylediğimiz gibi, iddia ettiğimiz gibi, tutuklama bir koruma tedbiriyse, ceza muhakemesinin amacına ulaşmak için başvurulmak zorunda kalınan -şartlar olduğunda- bir tedbir ise, burada ana konu da kaçma şüphesi ya da delillerin karartılması meselesi ise, bu nedenle başvurulmak zorunda kalıyor isek millî iradenin seçtiği... “Millî irade”, bunu AKP de dilinden düşürmüyor. Yani AKP'nin milletvekili millî iradeyi temsil ediyor da CHP'ninki, MHP'ninki ya da BDP'ninki temsil etmiyor diye bir şey yok. Bunu çözmek durumundayız. Şimdi, diyorsunuz ki: “Bunu burada çözmeyeceğiz.” Arkadaş, Sayın Başbakan bu konuda geçmişte dedi ki: “Muhalefetin bu konuda önerisi varsa getirsin.” Hâlbuki o zaman bizim verilmiş kanun teklifimiz vardı. Aslında kanun teklifine bile gerek yok çünkü daha önce bunun örnekleri var, hem 1957'de -düşünün bundan kırk sene önce yani o dönemin koşullarında- hem de bundan önceki Sebahat Tuncel olayında var. Ama yargı böyle bir tasarrufta bulunuyor.

Şimdi, bir sorun var, bu sorunu çözeceğiz, çözmek durumundayız. Şimdi, görüşürülmekte olan malum süreçle ilgili deniyor ya “Canım, bu sorunu çözmeyelim mi?” Ben de diyorum ki: “Bu sorunu çözmeyelim mi?” Sorunu çözeceğiz. Nasıl o sorunu Parlamento çözecekse bu sorunu da Parlamento çözecek.

Şimdi, öneri getirdik, sonra Başbakan dedi ki: “Diğer gruplar anlaşsın.” MHP ile CHP ve BDP anlaşsın. Anlaştı BDP ile CHP, MHP. Önerge verildi. Yani o süreç akamete uğradı, bizim barış süreci akamete uğradı, gitti o. Şimdi, arkadaşlar, bir parlamentoda tutuklu milletvekili sorununu çözmezsek biz milletvekili olarak, parlamento olarak, barış sürecine siz inanıyor musunuz ciddi olarak böyle götürebileceğimizi? Önce bir Parlamento kendisi döner... Terzi kendi söküğünü diksin önce ya, kendi sorununu bir çözsün. Bu, Parlamentosunun sorunu. Şunu deme hakkımız yok...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Maddeler hakkında görüşmeler devam etmiyor mu Sayın Başkan?

BAŞKAN – Önerge var burada, maddeyle ilgili.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Şimdi, mesele şu: Başbakan diyor ki: “Yanlış.”, Adalet Bakanı “Yanlış.” AKP'li arkadaşlarla tek tek konuşuyoruz “Yanlış.” Yanlıştan doğru çıkmıyor.

Bu şeye benziyor, kapatıyorum... Üniversitedeyken üniversite senatosundaki üyelerle hep konuştuk. İstanbul Teknik Üniversitesinde beş yıl okuyan adam eskiden yüksek mühendis olurmuş, sonra mühendis unvanı vermeye başladılar. Tek tek senatoyla konuştuk, hepsi “Yanlış.” dedi, karar öğrencilerin aleyhine çıkmıştı o zaman. Ya, biz bunların hepsiyle konuştuk tek tek.

Şimdi, arkadaşlar, yani bu sorunu biz çözmek zorundayız. Bunun lâmi cimi yok. Yani şimdi Bülent Arınç da dedi: “Lâmi cimi yok, milletvekilinin yeri parlamentodur.” Ha, ondan sonra ceza alsın, alsın. Ceza aldıktan sonra gider, cezasını çeker dönem sonunda, bittikten sonra.

Zaten, bundan sonra -Sayın Süha Aldan da söyledi- tutukluluk sorununu tartışmayacağız, önümüzdeki dönemde hükümlülük sorununu tartışmaya başlayacağız, hükmen tutukluluğu tartışmaya başlayacağız. Yani bu ayıpla bu Parlamento fazla bu işleri götüremez ve yaptığını da hiç kimse ciddiye almaz, ben söyleyeyim, önce bu sorunu çözmesi lazım. Madem hani “malum süreç” dedi, Sayın Murat Bozlak “barış süreci” dedi. Adı barış süreciyse, barış buradan başlar, Parlamentosundan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Önergeye geçiyorum.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkanım, bir şey söyleyeyim mi.

BAŞKAN – Söyle.

Neyse, demin de söyleyecekti, vazgeçti, söylemedi, ikincisinde söylesin bari.

RECEP ÖZEL (Isparta) - Milletvekili arkadaşlarımızın, özellikle CHP'nin bu tutuklu milletvekilleriyle ilgili hassasiyetlerini inanın ki anlıyoruz. Bunun çözümü noktasında üçüncü yargı paketinde birtakım düzenlemeler yapıldı ve buradaki konuşmalarda bu düzenleme tutuklu milletvekillerini ve diğer sıkıntı olanları da kapsar diye burada tutanaklara dahi geçen hükümler olmuştur.

Şimdi, bizim yapmış olduğumuz düzenlemeyi yargı eğer uygulamıyorsa, yargı eğer anlamıyorsa biz tepelerine silahla mı bunu zorla yaptıracağız, neyle yaptıracağız?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kimin yargısı?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Türk milletinin yargısını efendim, “Kimin yargısı?” değil yani. O konuda yani bu tutuklu milletvekillerinin, eğer ki bu tasarruvin içerisinde, bu süreçte tutuklu milletvekillerinin sorununu çözmüş olsaydık herhâlde CHP bu barış

sürecine, bu takım şeylere hiç itiraz etmeyeceklerdi zannedersem. Ondan dolayı biz diyoruz ki yargı görevini yapsın, siyaset de görevini yapsın. Bir an önce çıksınlar, temennimiz.

Saygılar sunuyorum efendim.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Birader, Hakan Fidan sorununu sen çözmedin mi?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hakan Fidan için niye yargıya saygı göstermediniz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, tamam, önergeyi okuyoruz.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 12. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Rıza Öztürk

Ömer Süha Aldan

Turgut Dibek

Mersin

Muğla

Kırklareli

Ali İhsan Köktürk

Zonguldak

MADDE 12- 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 101. Maddesinin 2. Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Tutuklamaya, tutuklamanın devamına veya bu husustaki bir tahliye isteminin reddine ilişkin kararlarda;

- Kuvvetli suç şüphesini,
- Tutuklama nedenlerin varlığını,
- Tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunu,
- Diğer adli Kontrol önlemlerinin neden uygulanmadığını,

gösteren deliller somut olgularla gerekçelendirilerek, kararda açıkça gösterilir. Kararın içeriği, şüpheli veya sanığa sözlü olarak bildirilir. Ayrıca bir örneği kendilerine verilir. Bu husus, kararda belirtilir, ileride yeni kanıtların ortaya çıkması olasılığı tutukluluğun devamı nedeni olamaz.

e) Tutukluluk ve tutuklamanın devamı kararları, çekişmeli bir duruşma sonucunda verilir.”

Gerekçe:

Esasen tutuklamayla ilgili sorunlar, yasal düzenlemelerden değil, uygulamadan kaynaklanmaktadır. Örneğin; tutuklama kararlarına gerekçe yazılması, Anayasa ve CMK'nın gereğidir. Tasarının 96. maddesiyle CMK'nın 101. maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek tutuklamayla ilgili kararlarda yer alması gereken hususlar düzenlenmektedir.

Tutuklama kararlarında gerekçeye ilişkin 101. maddede düzenleme; uygulamadan kaynaklanan sorunlar nedeniyle ortaya çıkmıştır. Esasen böyle bir düzenlemeye gerek de yoktu. Fakat şablon gerekçe yazma alışkanlığı bu düzenlemeyi gerektirmiştir.

CMK 101. maddede tahliye isteminin reddine ilişkin kararlarda gerekçe yazılması öngörülmektedir. Ancak AİHM'den çıkan çok sayıda ihlal kararı, yargıçların buna uygun davranmadığını ortaya koymaktadır. O nedenle bu konunun daha ayrıntılı ve AİHM standartlarına uygun bir biçimde düzenlenmesi ne ihtiyaç duyulmuştur.

Türkiye ile ilgili AİHM kararlarına baktığımızda, tahliye talebinin “suçun niteliği, kanıtların durumu, dosyanın içeriği” gibi klişe gerekçelerle reddedilmesinin AİHM tarafından kabul edilmediği ve bu tür bir gerekçenin Sözleşme'nin 5. maddesinin ihlaline yol açtığı görülmektedir. Tahliye talebini reddeden kararın gerekçesinin, 109. maddedeki adli kontrol önlemlerinin uygulanmaması nedenlerine de yer vermesi önem taşımaktadır.

Tutuklama için yeterli olan nedenler zaman geçtikçe, tutuklamanın devamı için yeterli olmayabilir. Tutuklamanın devamı için yeterli nedenler bulunduğunu göstermek yargıcın görevidir. Yargıcın tutuklunun tahliyesi için neden olup olmadığını değil, tutukluluğun sürdürülmesi için neden bulunup bulunmadığını araştırması gerekir. Süre uzadıkça tutuklama nedenlerinin daha somut, daha inandırıcı bir nitelik taşıması gerekir. Burada ispat yükü yargıca aittir.

Ayrıca tutuklama bir istisnai önlem olup mutlak bir zorunluluk gerektirir. Tutuklama ve tutuklamanın devamına karar verirken, yargıcın kamu çıkarı ile bireysel özgürlük arasındaki dengeyi gözetmesi ve ancak kamu çıkarı açısından mutlak bir zorunluluk varsa, tutuklamaya ya da tutuklamanın sürdürülmesine karar vermesi gerekir. Değişiklik önerisi bu hususu da kapsamaktadır. Maddede sayılan tutuklama nedenleri sınırlayıcı olup bunun dışındaki, örneğin kanıtların toplanamaması gibi bir nedenle tutuklamanın devamına karar verilemez.

Yukarıda da değinildiği üzere, yapılan düzenleme ile sorunun çözümüne pek fazla katkı sağlanmayacaktır. Zira, sorunun temelinde; yargı kamuoyu ile genel kamuoyunun tutuklama kurumuna yüklediği anlamlar yatmaktadır. Tutuklama, kamuoyunu

yatıştırmak, suçu önlemek, yargılama sonunda verilecek cezayı peşin çektirmek veya bu cezanın infaz edilebilirliğini sağlamak gibi kanunda olmayan amaçlarla uygulandığı sürece; gerekçenin, bir önemi olmayacaktır. Esasen Anayasamıza ve Ceza Muhakemesi Kanuna göre tutuklama kararında gerekçe yazılması zaten zorunludur.

Bu açık düzenlemelere rağmen gerçek anlamda gerekçenin yazılmaması uygulamasını, kanuni bir düzenlemeyle nemeye çalışmaktan önce, gerekçe yazmayan uygulamacılara yönelik gerekli girişimler yapılmadı. nk, gerçek anlamda gerekçenin yer almadığı tutuklama kararları, adil yargılanma hakkını açıkça ihlal etmektedir. Öncelikle gerekçenin olmadığı bir tutuklama kararına karşı itiraz hakkını kullanmak da mümkün değildir. nk tutuklanmanın gerekçeleri bilinmeyince yapılacak itirazın, etkili olması çok gctr. Uygulamada tutuklamaya itirazda sadece savcının görüşü alınmakta ve itiraz üzerine verilen kararlar savcının görüşüne uygun olarak dosya üzerinden verilmektedir. İtiraz zerine gerçek anlamda bir inceleme yapılmadığı bilinen bir husustur. Eğer ciddi bir inceleme yapılsaydı, itirazı inceleyen mercilerin en azından gerekçe olmaması nedeniyle tutuklamaya yapılan itirazları haklı görmesi gerekirdi. Bu nedenle, tutuklanan kişinin, belli süreler içerisinde hakim karşısına çıkıp tutukluk konusunda dinlenilmesinin sağlanmasına yönelik düzenleme yapılması gerekir. Bu durum AİHM içtihatlarının da bir gereğidir.

BAŞKAN – Hkmet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANİ SADULLAH ERĐİN (Hatay) – Bu aşamada katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 13- 5271 sayılı Kanunun 141 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"k) Yakalama veya tutuklama işlemine karşı Kanunda ngrlen başvuru imknlarından yararlandırılmayan,"

BAŞKAN – Burada söz yok herhâlde.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Bir madde ihdası önergesi vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere

"MADDE - 14 - 4/12/2004 tarihli ve 5271 Sayılı Kanunun 142 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'bir yıl' ibaresinin 'beş yıl'; ikinci fıkrasında yer alan "karara bağlanır." ibaresinden önce gelmek üzere 'ya da haksız yakalama ya da tutuklama kararı veren yargı yerinde bulunan Ağır Ceza Mahkemesinde' ibaresinin eklenmesine,

142 nci maddenin 8 inci fıkrasından sonra gelmek üzere;

'9) 466 Sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun'un kapsamında kalıp dava açma hakkını kullanamayanların mağduriyetlerinin giderilmesi için altı ay içinde başvuruları halinde maddi ve manevi her türlü zararlarını, devletten isteyebilirler.' hükmünün eklenmesine dair değişiklik önergesinin tasarı metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlağ

Adana

Gerekçe:

Herhâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihi izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunma süresi kısa olup mağduriyete neden olmaktadır. Keza Borçlar Kanununda da haksız fiille karşı tazminat talebinde bulunma süresi 5 yıl olup 5 yıl makul bir süredir. Yine, bu fıkraya haksız yakalama ya da tutuklama karar veren yargı yerinde bulunan Ağır Ceza Mahkemesi de yetkili kılınması uygulamada birçok kolaylığa neden olacaktır. Bu nedenle haksız yakalama ya da tutuklama karar veren yargı yerinde bulunan Ağır Ceza Mahkemesi de yetkili kılınmalıdır. 5271 Sayılı Yasanın yürürlüğe girmesiyle 466 Sayılı Yasa yürürlükten kaldırılmış olup yasa, dava açma süresini düzenlemekle birlikte, hak düşürücü süreyi düzenlememiştir. Tebliğ işlemi yapılmadığından birçok mağdur beraat ettiğini öğrenemediğinden maddi ve manevi tazminat davası aamamıştır. Bu husus bugün bile birçok mağduriyet yaratmakta olup işbu değişiklik teklifi ile idari işlem ve fiillerden kaynaklı hak kayıplarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Hkmet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANİ SADULLAH ERĐİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki.

Hkmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmemiştir.

14' üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 5271 sayılı Kanununun 144 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Burada söz var mı, 14' üncü maddede?

Buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, burada tazminat istenemeyecek durumlar düzenlenmiş ve gözetim ve tutukluk süresi başka bir hükümlülüğünden indirilenlerin tazminat davası açamayacağı belirtilmiştir. Bunu Alt Komisyon çalışmalarında da aynı şekilde söylemiştik. Şimdi, siz, haksız, hukuksuz bir şekilde gözetim alıyorsunuz ve işte tutukluyorsunuz insanları. Daha sonra o olaydan beraat ediyorlar, bir şekilde suçsuz oldukları, haksız bir davranışa maruz kalmış oldukları anlaşılıyor. Şimdi, bu kişilere yönelik en azından manevi tazminatın öngörülmesi lazım -yani onu Alt Komisyon da öyle konuşmuştuk biz- çünkü diyelim ki hani başka bir tutukluluğundan, hükümlülüğünden düştü, anladık, o süreçteki o kaybını o şekilde tamamlamış oldu ama manevi tazminat hakkı kişilerin vardır çünkü haksız olduğu tutuklamanın ve gözetimin anlaşılmasıdır. O nedenle hakkında dava açılmadı, takipsizlik kararı verildi ya da beraat etti, o şekilde zaten düşünülebilir. Bu nedenle, manevi tazminat istemlerinin burada ayrık tutulması gerektiğinin düşünüyorum ben.

BAŞKAN – O dediğinizi tamam, anlıyorum, manevi tazminatı da ama bana kalırsa maddi, manevi tazminat ödendiği takdirde artık bu tutukluluğun da başka bir hükümden indirilmemesi gerekir. Hem maddi, manevi tazminat ödeyeceğiz...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Maddi değil Başkanım, “manevi” diyorum bakın; manevi tazminat ödenmeli.

BAŞKAN – Fark etmez yani, hem tazminat ödeyeceğiz hem de başka tutukluluğu da indiriyoruz burada yani başka suçtan ceza aldıysa hükümlü o cezadan da mahsup ediyoruz, ayrıca bir de tazminat ödüyoruz. Yahu...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, bakın, burada şöyle bir olay var: Siz, yani başka bir davadan ceza aldıysa, hüküm giydiyse bunu düşürüyorsunuz, zaten onu takas yapıyorsunuz ama yani diyelim ki şu sendikalarla ilgili herhangi bir şey oldu ya da sizin şahsınıza böyle bir şey oldu, haksız bir isnatla karşı karşıya kaldınız, gözetim alındınız, tutuklandınız ama ondan sonra takipsizlik kararı verildi ve beraat ettiniz. Şimdi, bundan dolayı, haksız tutuklama yani hukuka aykırı ya da işte mahkemelerin uygun görmediği, beraat ettiğiniz bir olay var. E, şimdi sizin burada manevi tazminat isteme hakkınız yok mu? Kendi başınıza geldiğini düşünün bunun. Maddi tazminatı demiyorum, orada gün olarak düşüyor zaten diğer hükümlülüğünden ama manevi tazminat hakkı vardır, olmalıdır kişilerin.

BAŞKAN – Peki, Borçlar Kanunu'nun genel hükümlerine göre tazminat ödeniyordu. Orada maddi de manevi de tazminat ödeniyor mu buna?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ya, manevi tazminat ödensin, manevi tazminat dışında denilebilir Sayın Başkanım burada, o mümkün olabilir.

BAŞKAN – Ha, şu olabilir: Manevi tazminat ödeyelim, maddi tazminat yerine de öteki hükümlülüğünden mahsup etmeyelim.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hayır, hükümlülüğünden mahsup edilip... Ama haksız tutuklamaya maruz kaldığından dolayı manevi tazminat olur. Devletin yapmış olduğu bir haksız fiildir çünkü o.

BAŞKAN – Tamam, anladım yani manevi tazminat olsun, maddi tazminat zaten mecburi yani işinden gücünden kaldı ama bunları bir de bir başka hükümlülüğünden mahsup ettik biz ya. Burada bir çelişki yok mu?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama biz anlaşamıyoruz. Yani, o tutukluluğu diğer bir hükümden mahsup edilecek.

BAŞKAN – Tamam.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Bu nedenle maddi tazminat olmaz.

BAŞKAN – Ha, maddi tazminat olmasın, manevi tazminat olsun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Manevi tazminat olsun diyorum ben.

BAŞKAN – Ha, bir soralım bakalım onu. Ama burada öyle değil yani bu düzenleme öyle değil tabii.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Onu öyle düzenleyelim diyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım...

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, ben burada Dilek Hanım'a katılmak için söz aldım, başka bir talebim yok, burada tespitleri doğrudur. Bu noktada sizin yaklaşımınıza katılmadığımı ifade etmek için söz aldım. Çünkü, siz bir haksız tutuklama yapmış iseniz ileride bir başka tutuklanabilecek hadiseden bunu mahsup etmeniz o haksızlığı ortadan kaldırmaz.

Devlet olarak, yargı erkinin kullanan kişiler olarak o haksız uygulamadan dolayı o kişinin manevi zararlarını tazmin etmeniz ya da zararlarını tazmin etmeniz gerekir diye düşünüyorum. Tasarıdaki düzenleme doğrudur, tazminat istenemeyecek hâllerin içerisinde o fıkranın çıkartılması doğru bir düzenlemedir.

BAŞKAN – Ama Dilek Hanım dedi ki: “Maddi tazminat yerine diğerinden mahsup edilsin, manevi tazminat ödensin.”

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Şimdi, şöyle: Uygulamada onu zaten değerlendirecektir çünkü diğer tarafta yatması gereken miktardan mahsup ettiği için ona hükmetmez zaten. Onun pratik bir karşılığı yok, onu yazıp yazmamanın. Burada önemli olan: Yolda gidiyorsunuz, geldi aracın birisi size haksız bir şekilde çarptı. İndiniz aşağıya, “Bak korktum, psikolojim bozuldu.” vesaire. “Dur kardeşim, nedir zararın? Al şu parayı, hadi git.” Buna benziyor bu yaklaşım. Orada bir maddi zarar varsa bunu, zararı veren karşılar ama benim ayrıca manevi hasarım varsa, zararım varsa onun da karşılanması lazım. Yani, haksız tutuklama yapmayacak devlet, yaptıysa da tazminatını ödeyecek.

BAŞKAN – Şeye soralım şimdi, yargıya.

Yani, şöyle: Necati Bey, şimdi, bir kişi haksız tutuklandı, diyelim ki iki ay yattı. Başka bir suçtan da mahkûmiyeti var, bu bizim infaz kanunundaki şartlar oluştu ve mahsup ettik iki ayı. Şimdi, tazminat da istedi haksız tutuklamadan. Manevi tazminata ben bir şey demiyorum, tamam, olabilir ama maddi tazminat da öder mi mahkeme, ödemez mi?

YARGITAY ÜYESİ NECATİ MERAN – Şimdi, şöyle: Şu bent çıkarılmış olmakla aslında kişilerin maddi ve manevi tazminat isteyebilecekleri şeklinde bir düzenleme yapılmış oluyor, çıkarılmış olmakla. Ancak, mahkemeler, İnfaz Kanunu’ndaki mahsup gereği bundan sonra maddi tazminata hükmetmeyecekler, manevi tazminata hükmedebilecekler.

BAŞKAN – Tamam, hükmetmezse mesele yok o zaman.

YARGITAY ÜYESİ NECATİ MERAN – Fakat, şu andaki yani bu çıkarılmış olan düzenlemeyle bu tasarruf yetkisi mahkemelere devredilmiş oluyor. Mahkeme şunu diyecek: Maddi olarak başka suçtan mahsup edildiğinden maddi tazminata yer olmadığına... Manevi tazminata karar verebilecek, eğer bir sıkıntı varsa.

BAŞKAN – Ha, benim istediğim de o zaten. Yani, hem maddi, manevi tazminat alıp hem de başka yerde mahsup ederse bu haksızlık olur.

YARGITAY ÜYESİ NECATİ MERAN – Yani, ayrıca düzenlenebilirse “maddi tazminat isteyemez” şeklinde, olabilir ancak şu anda...

BAŞKAN – Ama mahkeme bunu değerlendiriyor diyorsunuz.

YARGITAY ÜYESİ NECATİ MERAN – ...yargıya devredilmiş durumda yani bu tasarruf yetkisi.

BAŞKAN – Tamam, yargı bunu hallediyorsa mesele yok.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci maddeye geldik.

MADDE 15- 5271 sayılı Kanunun 172 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın etkin soruşturma yapılmadan verildiğinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmesi üzerine, kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde talep edilmesi hâlinde yeniden soruşturma açılır.”

BAŞKAN – 15’inci maddeyle ilgili söz...

Buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, takipsizlik kararı verilmesi halinde bunun etkin soruşturma yapılmadan verildiğinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından tespit edilmesi hâlinde ilgilisi tarafından üç ay içinde talep hâlinde soruşturma yenilenir deniyor. Bence “talep hâlinde” olmamalı Sayın Bakanım. Yani, burada... Eskiden -biliyorsunuz- Adalet müfettişleri denetimde takipsizlik kararlarını inceleyip “Yeterli soruşturma yapmadınız.” dediği zaman ele aldırıp dava açmasının sağlıyordu.

BAŞKAN – O şimdi yok.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şimdi yok.

Dolayısıyla, burada...

BAŞKAN – Adalet Bakanının yetkisi de yok şimdi orada.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Adalet Bakanının da yok hatta savcının da yeni delil dolayısıyla dava açabilmesi bile itiraz üzerine ilgili ağır ceza mahkemesinin o konuda karar vermesine bağlı.

Şimdi, burada takipsizlik kararı verildi, ilgili kişi itiraz etti, ağır ceza mahkemesi reddetti, ondan sonra ancak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine intikal etti ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dedi ki: “Etkin soruşturma yok.” Siz diyorsunuz ki: “Ey vatandaş, bu karardan itibaren üç ay içinde talepte bulunursan soruşturma açacağım.”

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Vazgeçtiyse o arada?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Neden vazgeçti? İtiraz etmiş zaten.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Vazgeçebilir o arada, anlaşabilir.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, bakın, itiraz etmiş, itirazı ağır ceza mahkemesi tarafından reddedilmiş, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmiş ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi demiş ki insan hakkıyla ilgili, dikkat edin: “Etkin soruşturma yapmadın.” Bu saatten sonra artık insan hakkı ihlalden dolayı “Etkin soruşturma yok.” deniyorsa bence cumhuriyet savcısının o konuda resen soruşturma açması lazım yani talebe bırakmamak gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet.

Hükümet bu konuda ne düşünüyor?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, aslında mantık itibarıyla düşünülebilecek bir şey ancak AİHM’e kadar gidip bir hakkı takip eden kişinin ihlalden sonra da bir dilekçe vererek bunun takibini istemesi bir zül değildir, sıra dışı bir şey de değildir. Dolayısıyla, ilgili kişi bunun tekraren takibinden fayda ummuyorsa bunu yapmayabilir. O açıdan, isteğe bağlı olarak bu imkân getirilmiştir. Bu bir imkândır ve bu imkânı Türk hukuk sistemine...

BAŞKAN – İnsan Hakları Mahkemesi kararı gidiyor değil mi o kişiye?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Tabii, tabii, tabii.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ama bakın, Sayın Başkanım, bizim savcılara göre ilk karara karşı, şu anda bile, iç hukukumuza göre, ceza usule göre kanun yollarının belirtilmesi ve sürenin belirtilmesi gerekiyor. Şimdi, bu durumda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı ilgiliye tebliğ edilirken, o zaman sizin üç ay içinde talebiniz hâlinde bu konuda yeniden soruşturma açılacaktır diye bir şey demek lazım. Yani, aksi takdirde Ceza Usul Kanunu’na göre de kanun yolları belirtilmediğinden dolayı yine başka bir ihlal ortaya çıkacaktır. Yani, burada önemli olan vatandaşın hakkı. Talep, en azından bu husus bildirilirse, vatandaş vazgeçerse sorun yok. Ki bazı suçlar da, Sayın Bakanım, şikâyete bağlı değildir yani düşünün ki işkence suçu. Siz şimdi 94’üncü maddede zaman aşımını kaldırılıyorsunuz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde işkence iddiasıyla ilgili bir soruşturmada dedi ki savcı etkin soruşturma yapmadı, bu nedenle şeyi kaldırdı. Kamu davasını gerektiren bir suç. Siz bundan sonra “Vatandaş talep etsin.” diyemezsiniz. Yani, orada başka bir sıkıntı çıkacak ortaya.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Yani kendi hakkını oraya kadar takip eden bir kişi onu da takip eder diye düşünüyorum.

Mevcut tasarı hâli uygundur kanaatindeyim.

BAŞKAN – Peki, o zaman önerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/748 esas sayılı kanun tasarısının 15 inci maddesinin

“Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın etkin soruşturma yapılmadan verildiğinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı ile tespit edilmesi üzerine kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı veren yer savcılığınca yeniden soruşturma açılır.”

şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak

Adana

Gerekçe:

Olumlu olan bu düzenlemenin başvuru ve süreye ilişkin şartlarının kaldırılması, uygulamada olabilecek sıkıntı ve sorunların önlenmesi açısından elzemdir.

BAŞKAN – O zaman, Hükümet bu önergeye de katılmıyor aynı şekilde.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Evet.

BAŞKAN – Evet, Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

15'ten sonra gelmek üzere madde ihdası mı var burada? Evet.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına 15. Maddeden sonra gelmek üzere yeni bir madde ihdas edilerek ve sonraki maddeler buna göre teselsül ettirilerek; 5237 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 231. Maddesinin 5. Fıkrasında yer alan “iki yıl” ibaresinin “üç yıl” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Rıza Öztürk

Mersin

Ali İhsan Köktürk

Zonguldak

Gerekçe:

Görüşülmekte olan kanun tasarısı ile kısa bir süre önce kanunlaşan denetimli serbestlik ve adli sicil ile ilgili düzenlemelerdeki ana amaç, yargıdaki iş yükünün azaltılarak yargılama faaliyetlerinin hızlandırılmasıdır. Özellikle Yargıtay ve Danıştay'daki iş yükünün tasfiyesi uzun yıllar alabilecektir. Keza halen cezaevlerinde bulunan hükümlü ile tutuklu sayısı da 130.000'in üzerindedir. Bu nedenle de mevcut cezaevleri bu sayıyı karşılayamamakta ve yeni cezaevlerinin inşa edilmesi gerekmektedir. Öte yandan Ceza Muhakemesi Kanununun 231. maddesiyle hukuk sistemimize giren hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi maddedeki koşulları taşıyanlar açısından cezanın infazı dolayısıyla son bir şans niteliğindedir. Böylelikle hem temyize ilişkin olarak iş yükü azaltılmakta ve hem de kastlı bir suçtan sabıkası olmayan, mahkemece bir daha suç işleme eğiliminde olmadığı kanaatine varılmış ve suçtan zarar görenin zararını karşılamış sanığa mahkûmiyeti öncesinde bir hak tanınmaktadır.

Mevcut halde iki yıldan az cezalar açısından uygulama alanı bulabilen bu müessesenin iki yılın hemen üzerindeki suçlarda uygulama alanı bulamaması ve birbirine yakın suç tipleri arasında eşitsiz sonuçlar doğurabilmesi göz önüne alındığında, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin olarak iki yıllık sürenin üç yıl olarak benimsenmesi bu tasarının genel amacına uygun olduğu gibi, hakkaniyetin gerçekleşmesine de ortam yaratacaktır.

BAŞKAN – Evet, aslında, bu Ceza Muhakemesi Kanunu yapılırken baştan biz de üç yıl demiştik. O zaman muhalefet ısrarla “Bu hiç olmasın.” dedi. Ama dedik ki “Bu hüküm bulunsun kanunumuzda.” Bir yıl diye başladık, sonra iki yıla çıkardık. Geçen gün Hatay'da yapılan bir toplantıda, Yargıtay üyeleri, hâkimler, savcılarının da bulunduğu bir toplantıda maalesef bu hükmün çok kötüye kullanıldığı, gerçekten suç sübuta ermediği hâlde “Nasıl olsa temyizi yok, itirazı yok.” diye karar verildiği yahut da adam öldürmeye belki teşebbüs olabilecek bir suçun gene Yargıtaya gitmediğinden bahisle yaralamayla sonuçlandırıldığı, delillerin yeterince toplanmadığı ve bu yüzden hakikaten çok kötü kullanıldığı iddia edildi, ortaya atıldı, hatta “Bu sistemi kaldıralım mı?” diye de tartışma oldu. Ben de vardım orada. “Bir süre daha dursun bakalım, belki zamanla düzeler.” dedik. Yani bunları söyledikten sonra bunun üç yıla çıkarılması çok daha zor gibi görünüyor bana.

Ben onu size bildirmek istedim.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Evet, Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, bu konu, bizim, Başkan da ifade etti, taraflarla beraber üzerinde çalıştığımız bir konu. Konuyla ilgili bir çalışma ekibi oluşturuldu, akademisyenlerden, uygulamacılardan, Bakanlığımızın bürokratlarından oluşan. Burada sadece hükmün açıklanmasının geri bırakılması değil, ön ödeme müessesesi, uzlaşma, kamu davasının açılmasının ertelenmesi tedbirleriyle beraber bir bütünlük arz etmesi açısından beraberce değerlendiriliyor. O çalışmamız yakında bitecek, ondan sonra ortaya çıkan sonuca göre bir adım atma ihtiyacı doğabilir.

Bu aşamada katılmıyoruz buna.

BAŞKAN – Zaten ön ödemeyi de daha önce bunlar birlikte değerlendirilsin diye biz tasarıdan çıkarmıştık herhâlde değil mi, üçüncü paketten çıkarmıştık. Dördü birlikte değerlendirilsin, bir bütünlük arz etsin diye.

Evet, Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu konuda uygulamada karşılaştığımız sorunları da ben kısaca bir söylemek istiyorum, belki değerlendirmeye tabi tutulabilir.

Şimdi, normalde beraat etmesi gereken insanlar oluyor. Beraat etmesi gereken o suçu hiç işlememiş olan kişiler cezalandırılıyor, işte, iki yıla kadar bir ceza veriliyor, ardında da hükmün açıklanmasının ertelenmesine tabi tutuluyor ve ondan sonra da itiraz ediyorsunuz, itirazda da ciddiye alınmıyor. Yani, o zaman öyle bir hak kaybı oluyor ki yani normalde vatandaş öyle bir suçu hiç işlememiş. İşte, yani orada temyize tabi olmamanın getirdiği bir ciddi sorun oluyor. Hiç suç işlememiş hâlde o suçu işlemiş gibi temyiz yolundan da geçmeden bir durumla karşı karşıya kalınıyor. Bu da insanların adalet duygusunu ciddi anlamda incitiyor. Yani bu bir düşünülebilirse, eğer böyle bir çalışma varsa... Yani, özellikle beraat etmesi gerekirken mahkûmiyetine karar verildi gibi bir yaklaşım biçiminde temyiz yolunun açık olması gerektiğini ben düşünüyorum. Bu, yargının yükünü azaltmak adına yapıldı belki ama burada insanların o adalet duygularını çok incitecek bir şey oluyor. İtiraz yolu da yeterli bir yol değil. Onun için mutlaka temyiz yolunun açık olması lazım 231'e göre verilen kararlarda.

BAŞKAN – Bu, yargının yükünü azaltmadan ziyade bizim yeni mevzuatımızda cezanın ertelenmesi önceki gibi değil, infazın yapılmış sayılmasına karar veriliyor yani ceza olduğu yerde duruyor, sadece infaz yapılmış sayılıyor, cezaevine girmediği hâlde. Eskisine göre bir fark vardı, işte o arayı kapatmak için böyle bir düzenleme yapıldı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda. Fakat...

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Ömrü hayatında bir defa böyle bir şeyle karşılaşan bir insan için çok ciddi bir avantaj olarak görüldüğü zaman...

BAŞKAN – Bu avantaj ama bir şey daha söyleyeyim...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama beraat etmesi gerekenler açısından çok ciddi bir problem oluyor.

BAŞKAN – Bak, tersini söyleyeyim ben size: Bir hâkimin önünde 9 tane dosyası var bir kişinin. Aynı anda geliyor, arka arkaya sırayla bakıyor hepsine ve hepsini erteliyor. O da suç işlemeyecek, işlememiş kanaat getirecek filan, bir sürü şartlar var. 9 tane dosya arka arkaya gelir aynı günde, bunların hepsini ertelerse bunun da adaletle bir alakası yok. Maalesef bu da yapıldı.

Evet, peki.

Hükûmet “Önergeye katılmıyoruz.” dedi.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde ihdası ile ilgili önerge kabul edilmemiştir.

Evet, 16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 5271 sayılı Kanunun 270 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) 101 ve 105 inci maddeler uyarınca yapılan itiraz üzerine Cumhuriyet savcısından görüş alınması durumunda, bu görüş şüpheli, sanık veya müdafii ne bildirilir. Şüpheli, sanık veya müdafii üç gün içinde görüşünü bildirebilir.”

BAŞKAN – Burada söz yok.

Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 5271 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlali suretiyle bir ceza hükmünün verildiğini tespit eden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararlarından, 15.6.2012 tarihi itibarıyla Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi önünde denetlenmekte bulunanlar bakımından Ceza Muhakemesi Kanununun 311 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz. Bu durumda olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yargılanmanın yenilenmesi talebinde bulunabilirler.”

BAŞKAN – Evet, 17'nci maddeyle ilgili görüş...

Buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Evet, Sayın Başkanım, yani ben burada yine tarihe not düşmek adına -oylamalarımız görünmediği için, o nedenle- söz almış bulunuyorum.

Sayın Bakan, geneli üzerinde görüşme yapılırken, bu 311/2'deki bu istisnanın üç ay için kaldırılmış olmasının Öcalan'ın yargılmasıyla ilgili herhangi bir nedene yol açmayacağını söyledi. İşte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Bakanlar Komitesinin önündeki kararların da geldiğinden bahsetti ama bunun, üç ay için dahi olsa böyle bir istisnanın kaldırılıyor olması öngörülen sonuçlara yol açılabilir ya da komitenin önünde belli kararlar da olabilir. Bu konuda bana ikna edici gelmediği için bu açıklamalar ya da bizim

öngöremediğimiz bazı mahkemelerin kararları da olabilir diye düşünüyorum. O nedenle ben bu maddeye olumlu oy vermeyeceğimi belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Zaten hangisine olumlu oy verdin ki?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama görünmedi Sayın Başkan, bu görünsün yani.

BAŞKAN – Bir de önergemiz var.

17'nci maddeyle ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

1/743 esas sayılı kanun tasarısının 17 inci maddesi ile düzenlenen Geçici 2 inci Maddesinde yer alan "15.06.2012 tarihi itibariyle" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Murat Bozlak

Adana

Gerekçe:

Tasarı ile getirilen süre şartının çeşitli ihlal ve hak kayıplarına neden olacağından bahisle süre şartı kaldırılarak uygulanması yerinde olacaktır. Bu nedenle tasarıda belirtilen süre şartı kaldırılmalıdır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 18- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 334 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "haklı oldukları yolunda kanaat uyandırmak" ibaresi "taleplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 6100 sayılı Kanunun 337 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ancak, talep hâlinde inceleme duruşmalı olarak yapılır. Adli yardım taleplerinin reddine ilişkin mahkeme kararlarında sunulan bilgi ve belgelerin kabul edilmeme sebebi açıkça belirtilir.

(2) Adli yardım talebinin reddine ilişkin kararlara karşı, tebliğinden itibaren bir hafta içinde karar veren mahkemeye dilekçe vermek suretiyle itiraz edilebilir. Kararına itiraz edilen mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde adli yardım talebi yapılan hukuk mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde adli yardım talebi yapılan hukuk mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde ise aynı işlere bakmakla görevli en yakın mahkemeye gönderir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir. Adli yardım talebi reddedilirse, ödeme gücünde sonradan gerçekleşen ciddi bir azalmaya dayanılarak tekrar talepte bulunulabilir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 6100 sayılı Kanunun 339 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(2) Adli yardım kararından dolayı Devletçe ödenen veya muaf tutulan yargılama giderlerinin tahsilinin, adli yardımdan yararlananın mağduriyetine neden olacağı mahkemece açıkça anlaşılırsa, mahkeme, hükümde tamamen veya kısmen ödemedi muaf tutulmasına karar verebilir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

Daha önce geçtiğimiz 1 ve 3'üncü maddeler var. Şimdi oraya dönüyoruz.

2 tane önerge vardı.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkan, Sayın Bakanın iki tane önergesi var. Zannediyorum daha önce alınması gerekiyor.

BAŞKAN – İşte, o önergeler var, onlara geçiyorum zaten.

Sayın Başesgiöglu buyurun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; arkadaşlar sabrınız da zorlandı ama sonuna geldik. İzin verirseniz iki tane önergem var, onu çok kısa arz etmek istiyorum.

Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'na ilişkin önergelerimiz. Birincisi 20'nci maddesi, bir diğeri de 10'uncu maddesi. Nedir 20'nci maddeyle ilgili olanın özeti? Şu: Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde 657 sayılı Kanun'a göre görev yapan sivil memurlar mevcut mevzuata göre asker kişi sayılıyor idi ancak Anayasa Mahkemesi -bildiğim kadarıyla- bir karar verdi ve bu tür memurların sivil kişi olabileceği netleşti. Onun üzerine ceza davaları sivil yargıda görülmeye başlandı ama idare hukukuna ilişkin terfi, özlük hakları vesairesi hâlâ Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görülmeye devam ediyor. Bu çelişkiyi kaldırmak için yani ceza davalarında olduğu gibi bu personelin sivil olduğu -Anayasa Mahkemesince de açıklanan- özlük haklarına ilişkin veyahut da sair idari yargıyı ilgilendiren davaların da normal idari yargı mercilerinde görülmesini önermekteyiz. Birinci önergemiz bu.

İkincisi de yine Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görev yapan subay sınıfından üyelerin "görev sürelerinin en fazla dört yıl" olacağı belirtilmiş kanunda. Bu dört yıl sınırlamanın da hâkimlik teminatı, bağımsızlıkla pek bağdaşmadığını ifade ederek bu "dört yıl" ibaresinin de kaldırılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Ya, bir yıl olabilir, iki yıl olabilir, öyle gider yani değil mi?

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Neyse, takdir edilecek bir şey. Önergeler bunu içeriyor,

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN - O zaman, şimdi bir, askerlerden soralım bakalım, bunlar ne düşünüyorlar bu konuda?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN - Sayın Başkanım, ilk önergeyle başlamak istiyorum. Sayın Bakanımızın verdiği ilk önerge Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 10'uncu maddesindeki "AYİM'de görev yapan kurmay subay üyelerin en fazla dört yıl" süreyle görev yapabileceğine dair maddedeki "en fazla" ibaresini çıkartılması, dolayısıyla "dört yıl" görev süresiyle sınırlandırılması. Şimdi, Anayasa'nın 157'nci maddesi gereğince, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlere bakmakla görevli bir yüksek mahkeme olarak görevlendirilmiş. Bu maddenin üçüncü fıkrasında da "Askerî Hâkim sınıfından olmayan üyelerin görev süresi en fazla dört yıldır." diye açık bir ibare var, mevcut madde de bu paralelde yazılmış. Bunun nedeni şu, 10'uncu maddenin gerekçesine baktığımızda diyor ki: "Bundan maksat üyelerin kıtadan uzak kalmalarının önlenmesi ve terfilerine imkân verilmesi." Nedeni de şu: 7'nci madde uyarınca Askerî Yüksek İdare Mahkemesine iki yılını doldurmuş kurmay yarbaylar ile albaylar, albaylıkta son yılına kalan albay rütbesinde üç yılını doldurmamış subay üyeler atanır. Şimdi, kurmay üyelerin şöyle bir özelliği var: Kurmay üyeler terfi edebilmek için mutlak surette alay komutanlığı veya komutan yardımcılığını iki yıl yapmak zorundalar. Dolayısıyla, idare, atamalarını gerçekleştirirken... Ki bu atama da şu şekilde: Genelkurmay Başkanımızın teklif ettiği üç aday arasından Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından atanıyor bu üye. Dolayısıyla, bu üyenin görev süresinin dört yıla çıkarılması, ileride bu üyenin tam tersine aleyhe bir sonuç doğurabilir, dört yıl sonra artık general olamaz hâle gelir, tam onun aleyhine bir sonuç doğurur mesleki yaşantısı ve geleceği açısından. O yüzden, terditli konulmuştur "en fazla dört yıl". Duruma göre uygun yarbay rütbesinde personel bulunabilirse dört yıla kadar da atama yapılabilir, o konuda bir sıkıntı yok. Atanan üyenin niteliğine göre yani terfi edebilmesine imkân sağlayacak şekilde terditli bir şey yapılmıştır.

Bu önergeye biz Millî Savunma Bakanlığı olarak uygun görüş mütalaa edemiyoruz efendim.

Diğerini de arz edeyim mi arka arkaya, yoksa ayrı mı yapalım?

BAŞKAN - Dur, bunu oylayalım ondan sonra öbürüne geçelim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN – Tamam.

BAŞKAN – Evet, Hükûmetin görüşünü alalım bu konuda.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de bu konuda özellikle...

BAŞKAN - Bir saniye Sayın Bakanım.

Aslında ikiyi mi okuduk önergede biz?

ADALET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI KENAN ÖZDEMİR – Yok, 10'uncu maddeye ilişkin önergeyi okuduk.

BAŞKAN – Pardon, okumamışız. O zaman, önergeyi okumamışız Sayın Bakanım.

Siz yine de konuşun.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Yani, ben de Bakan Bey’le bizzat görüşmek suretiyle, Savunma Bakanımızla acaba buna katılabilir miyiz diye ama Murat Yarbay’ımızın da ifade ettiği gibi bu ilgili personelin, hâkim personelin aleyhine de hüküm doğurabilecek bir sıkıntı içeriyor ve teknik bir konu. Belli sürede kıtaya çıkma zorunluluğu onun ileride terfi alması için ön şart.

Bu açıdan katılamıyoruz aleyhlerine dönebilir düşüncesiyle.

BAŞKAN – Yani, kıtaya dönmesi ihtimali olan, dönmesi gerekenlerin hiçbirisi buraya seçilmez o zaman, bu mana da çıkar değil mi?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN – Seçilmez veya seçilenler artık böyle bir durumda terfi edemez. Dolayısıyla general olamaz anlamında.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Terfi edemez.

BAŞKAN – Evet.

Peki, önergeyi okutuyorum:

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Onu geri çekelim o zaman, anlaşıldı zaten.

BAŞKAN – Hangisini?

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Benim de dikkatimden kaçmış, daha sonra tartışırız, biraz daha olgunlaşsın.

BAŞKAN – Tamam, önerge geri çekildi arkadaşlar, 10’uncu maddedeki değişikliğe ilişkin önerge geri çekildi.

Peki, diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/748 Sıra Sayılı İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına;

1602 Sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20. Maddesinde değişiklik öngören aşağıdaki madde hükmünün, 1.ci madde olarak eklenmesi ve tasarının diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Murat Başesgioğlu
İstanbul

Madde 20 - Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, askeri kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen, görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda; ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz.

Bu Kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erlerdir.

Gerekçe:

Önerge, maddenin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarıyla uyumlu hale gelmesini amaçlamaktadır.

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN – Sayın Başkanım, şimdi Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kurulma gerekçesi şu: “Uzun yılların tecrübesi ve elde edilen sonuca göre silahlı kuvvetlerin özelliğini ve onun kendine özgü hassas birleşimine uygun bir yapıda, ayrı bir yargı organının meydana getirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.” Anayasa’nın gerekçesini okudum size. Şimdi, burada hareket edilen nokta şu: Anayasa Mahkememizin 20 Eylül 2012 tarihinde vermiş olduğu bir karar. Anayasa Mahkemesinin 20 Eylül 2012 tarihli kararı askerî ceza yargısına ilişkin. Malumlarınız Anayasa değişikliğiyle, 145’inci maddede yapılan değişiklikle sivil kişilerin askerî mahkemelerde yargılanması uygulanmasına son verildi. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi kararı tamamıyla buna dayanıyor, 145’inci maddedeki düzenlemeye ve değişikliğe dayanıyor. 145’ten sonra herhangi bir yasal değişiklik yapılmadığı için 353 sayılı Askerî Yargılama Usul Kanunu’nun 9’uncu maddesindeki ilgili hükmün iptaline. Bu ise onun tam tersi, çok farklı; idari yargılama hukukuna ilişkin bir düzenleme. Biraz önce ifade ettiğim gerekçeden de anlaşılacağı üzere, silahlı kuvvetler yapı itibarıyla sivil memurundan, erbaş ve erine, generaline kadar bir bütün. İdari işlemler de dolayısıyla bu kişiler hakkında tesis ediliyor veya idari eylemlerden kaynaklı bu kişiler tarafından tam yargı davaları açılabilir.

Silahlı kuvvetlerin özelliği gereği kurulmuş bir yüksek mahkeme var. Burada bizim erbaş ve er, subay, astsubay, sivil memur ayrımı yapma şansımız yok. Böyle bir durumda üç gün sonra sözleşmeli subay, astsubaylarımız da “Bizim de Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde davamıza bakılmasın.” durumuyla karşı karşıya kalabileceğimiz gibi... Kaldı ki bu konuda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde de Askerî Yüksek İdare Mahkemesiyle ilgili verilmiş bir karar var. YAVUZ/Türkiye Kararı 2000 tarihli. YAVUZ/Türkiye Kararı’nda Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin bağımsız ve tarafsızlığı konusu -biraz önce ifade edilen kurmay subay üyeler de dâhil olmak üzere- ayrıntılı bir şekilde irdelenmiş İnsan Hakları Mahkemesi tarafından. Dolayısıyla, Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin varlığı ve görev alanı İnsan Hakları Sözleşmesi’ne de aykırı görülmemiştir. Böyle bir düzenleme durumunda silahlı kuvvetlerin iç disiplininin sakteye uğrayacağı görüşündeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet. Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, öngedeki genel mantığa katılıyorum ancak burada, ceza yargısında bu ayrımı yaptık. 145’e dayalı olarak ve buna dayalı da Anayasa Mahkemesinin iptal kararı var. Şimdi, burada idare hukukundan kaynaklanan ya da disiplin hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklar doğrudan Askerî Yüksek İdare Mahkemesine gidiyor sivil ve asker beraber. Uygulamada şu sorunla karşılaşılacak: Aynı olayda hem asker hem sivil kişilerin olduğu ihtilaflar da olabiliyor. Bu ihtilafların bir kısmı Askerî Yüksek İdare Mahkemesine gidecek, bir kısmı dışarıda sivil idare mahkemelerine gidecek veya Danıştaya gidecek. İki ayrı karar çıkma ihtimali var. Aynı olaydan neşet eden bir ihtilafta iki farklı karar çıkması hâlinde bu defa kararları nasıl tevtil edeceksiniz, nasıl bir noktada buluşturabileceksiniz sıkıntısı ortaya çıkabilecek. Önerenin mantığına katılmakla beraber Sayın Başkanım, Anayasa değişikliğine ilişkin Uzlaşma Komisyonuna vermiş olduğumuz teklifimizde zaten idare mahkemelerini ve yüksek yargısını birleştirme yani Askerî İdare Mahkemesinin birleştirilmesini öngören teklifimiz de olduğu için, bu aşamada zaruret arz etmediğini düşünüyorum ve katılmıyorum.

BAŞKAN - Epeyce var mı askerle sivil memurun birlikte böyle bir yargılamaya müracaat ettiği?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN – Şöyle Sayın Başkanım: İki şey olabilir, birincisi disiplin hukukundan kaynaklanan aynı eylemin içerisinde bulunmuş olabilirler, disiplin cezası verilmiş olabilir. Bir disiplin cezasından kaynaklı yargılama Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görülürken aynı disiplin eyleminden kaynaklanan yargılama idari yargıda görülme durumuyla karşı karşıya kalabilir veya aynı eylemden kaynaklı, meydana gelmiş bir olaydan kaynaklı bir atama işlemi tesis edilmiş olabilir. Subay veya astsubayla ilgili bir atama işlemi var. Aynı eylemden dolayı sivil memur hakkında da bir atama işlemi de tesis edilmiş olabilir. Böyle bir işlemin iptali için dava açıldığında sebep, gerekçe, her şey aynı, sebep ve konu. Birisine bakabilir.

BAŞKAN - Karışık da olabilir diyorsunuz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM YARBAY MURAT YAMAN - Kaldı ki şunu da ifade edeyim: Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde sadece asker kişi, buradaki asker kişi tabiri üniforma taşıyan kişi anlamında değil, silahlı kuvvetlerde görev yapan kişi anlamında. O yanlış bir algılamaya sebebiyet verebiliyor.

Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde askerlikten kaynaklı davalarda sivil kişiler tarafından da dava açılabilenekte. Yani, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi sadece asker kişilerin davalarına değil, askerlik hukukundan kaynaklı uyuşmazlıklarda doğrudan sivil kişiler tarafından açılmış olan davalara da bakıyor şu anda. O zaman, o mantıkla da ters bir çelişki doğabilir.

BAŞKAN - Evet, peki.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Şimdi kısa bir şey... Oylayacaksınız Değerli Bakanım ama... Çelişkiyi Sayın Bakanımız da kabul etti. Şimdi, Türk Silahlı Kuvvetleri tabii bizim, hepimizin hassasiyeti var ama burada çalışan personel adı üzerinde sivil personel. Anayasa Mahkemesi de bunun sivil personel olduğunu teyit etmiş. Hâlâ bu insanları askerî yöntem ve şeylerle disiplin içerisinde tutmak artık bu geldiğimiz çağda savunulacak bir durum değil. Yani, arkadaşımız sistemi bozar, hiyerarşiyi bozar diyor da bunların hepsi askerî terimler zaten. Yani, artık sivil memura da güveneceğiz ve sivil yargıya da güveneceğiz. Yani, sivil yargıda yargılanmışsa askerî sivil memur orada mı bir haksızlık çıkacak yani? Bu bir çelişki. Ceza davasında sivil mahkemeye gidiyor ama özlükte, vesair haklarında askerî mahkemeler içinde tutuyor. Bu büyük çelişki, bugün olmazsa yarın bunun düzeltilmesi lazım.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Birleşmeyle beraber bu sorun tamamen ortadan kalkacak Sayın Bakan.

BAŞKAN – “Kalkacaktır.” diyor inşallah. Evet, peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi 1'inci maddeyi tekrar okutuyorum:

O zaman, bu 1'inci madde ve 3'üncü maddeyle ilgili sorun kalkmış oluyor ortadan artık.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Önergeler vardı onun için şey yaptık, maddenin özünde bir şey yoktu.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Bu maddeden sonra bir geçici madde konulmasına dair bir önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/748 Esas Numaralı "İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın çerçeve 1 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki çerçeve maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ramazan Can

Kırıkkale

"Madde 2- 1602 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 5 - (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 46 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen hüküm, kanun yolu aşaması dâhil yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da uygulanır."

Gerekçe:

Tasarının çerçeve birinci maddesiyle getirilmesi öngörülen hükmün Askeri Yüksek İdare Mahkemelerindeki henüz kesinleşmemiş tam yargı davalarında da uygulanabilmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödemek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere arttırılabilir ve miktarın arttırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir."

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü kabul edilmiştir.

Bu maddeden sonra gene geçici madde eklenmesine dair önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/748 Esas Numaralı "İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın çerçeve 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki çerçeve maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ramazan Can

Kırıkkale

"Madde 4 - 2577 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 7 - (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen hüküm, kanun yolu aşaması dahil yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da uygulanır."

Gerekçe:

Tasarının çerçeve üçüncü maddesiyle getirilmesi öngörülen hükmün İdare Mahkemelerindeki henüz kesinleşmemiş tam yargı davalarında da uygulanabilmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Hükümete sormuyoruz zaten.

21'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcü olarak Hakan Çavuşoğlu, Murat Göktürk, Mustafa Kemal Şerbetçioğlu'nun görevlendirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için çarşambaya kadar süre veriyoruz arkadaşlar.
Toplantımız bitmiştir, hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 17.50